

CANLI
Karpatská
síť světla
Projekt

**Příručka o účasti mládeže
na integraci zranitelných menšin
CANLI**

Erasmus+

Obsah:

Karpatská síť světla	
Úvod.....	3
Dosažené výsledky učení.....	4
Metodologie.....	5
Partneři projektu.....	6
Realizované mobility.....	7
IO3 Příručka o účasti mládeže na integraci zranitelných menšin	
Část A	9
C3 - Slovensko	
Název případové studie: Městský sociální podnik, s.r.o.	10
ArtEst - polyestetická výchova znevýhodněné mládeže.....	13
Vrijburcht: soukromě financovaná klimaticky odolná kolektivní zahrada v Amsterdamu.....	16
C3 Maďarsko	
Program LEO.....	20
Program Přítomnost.....	22
Program Symphonie.....	26
C3 – Polsko	
Romská komunita v Mielci - multikulturní společenská místnost.....	31
Kulinářské a novinářské workshopy - iniciativa mladých lidí za multikulturní integraci.....	33
Vedlejší dveře.....	35
Romská komunita v Mielci.....	37
C3 - Bulharsko	
Vzdělávání na podporu inkluze, diverzity a aktivního občanství.....	38
Zdravotní zprostředkovatel.....	44
Integrace zranitelných menšin (Zdravotně postižené osoby a Romové) Combined Efforts in Support to Disadvantaged People on the Labour Market in the (Bulgaria-Romania) Cross-Border Area.....	49
C3 – Srbsko	
Softwarová podpora v Zrenjaninu	
Evidence údajů o dětech předškolního věku s podporou strategického plánování vzdělávacích kapacit.....	53
Školky bez hranic 3.....	54
Podpora rovných příležitostí rozvoje a učení pro děti a rodiny ze zranitelných skupin.....	55
C3 - Integrace zranitelných menšin - Česká republika	
Brožura: Povědomí národnostních menšin o životě na Rychnovsku.....	56
Integrace zranitelných menšin	
Čtení seniorům v Domovince - denním centru pro seniory.....	60
Část B: Návrhy projektů na základě CANLI C1-C3 vzdělávacích aktivit	65
C3 - Zachování kulturního dědictví a řemesel v lese - Slovensko.....	66
C 3 - Ochrana přírody, zmírňování dopadů změny klimatu - Maďarsko	
Městská mapa stromů.....	67
C 3 - Ochrana přírody, zmírňování dopadů změny klimatu – Srbsko.....	69
C 3 – Ochrana přírody, zmírňování dopadů změny klimatu – Polsko	
“Lépesenavzámepoznat”.....	70
C 3 – Bulharsko Umělecké a řemeslné dílny pro integraci společensky zranitelné mládeže.....	70
C1 - Česká republika	
“Buď aktivní, buď zodpovědný”.....	72
Bright Colors pro děti.....	74
“Naděje je tam, kde je srdce”.....	74
“Podělmese, sousedé”.....	75

Karpatská síť světla

Úvod:

Karpatský region je jedním z méně rozvinutých regionů v Evropě, s nedostatečně rozvinutou dopravou, nedostatkem inteligentních výrobních zařízení, čelící četným environmentálním a sociálním výzvám. Mezi tyto mnohé výzvy a potřeby patří také potřeba posílení občanské společnosti, demokracie a občanské participace na agendě udržitelného rozvoje. Zastaralý vzdělávací systém potřebuje vlít novou krev do žil a také vnik nových alternativních školicích služeb.

Partneři projektu vytvořili síť, která chce prostřednictvím vzdělávání, školení, partnerských výměn a sdílené práce, řešit problémy, identifikované v karpatské oblasti (zejména změna klimatu, migrace a integrace menšin a zranitelných skupin ve společnosti, účast na zachování demokracie) a rozhodovat tím o směřování udržitelného rozvoje a prosperity karpatského regionu. Projekt přispěl k tomuto ambicióznímu cíli prostřednictvím pokročilého networkingu, výměny osvědčených postupů, učení a výukových aktivit a přidal další inovativní nástroje ke stávajícím, již dříve vyvinutým školicím nástrojům předchozích projektů. (Příručky a školení)

Hlavní cíl: Zvýšit dovednosti pracovníků s mládeží, umožnit participaci mládeže na prosazování skutečných kroků směrem k udržitelnému rozvoji ve společnosti.

Specifické cíle

- 1) Rozvíjet a zvyšovat kompetence školitelů, učitelů a vychovatelů partnerů projektů ke zlepšení jejich práce s mládeží a dětmi
- 2) Posílit účast mládeže a dětí na inovativních iniciativách udržitelného rozvoje
- 3) Vytvořit místní udržitelné iniciativy a programy, zaměřené na posílení aktivní účasti obyvatel regionu na řešení výzev a rozhodování o směru jeho udržitelného rozvoje a prosperity. Aby bylo možné dodávat následující služby stávající síť CANLI, je třeba, aby efektivně spolupracovala s evropskými a sousedními zeměmi.

Členové sítě CANLI se během realizace projektu zaměřili na:

- podporu mezikulturního dialogu, včetně platform pro komunikaci menšin s majoritní společností; (Maďarská, Ukrajinská, Romové)
- spolupráci mezi různými generacemi (důchodci - děti)
- zvyšování povědomí prostřednictvím školení a budování kapacit v oblasti životního prostředí, včetně přizpůsobování se změně klimatu v městských oblastech
- prostřednictvím mládežnických iniciativ přistoupili k ochraně brownfieldů - míst průmyslového kulturního dědictví

Prostřednictvím tohoto projektu jsme zlepšili tyto potřeby a oblasti zájmů účastníků:

- Schopnost efektivně a chytře navrhovat, používat, přizpůsobovat a poskytovat školicí kurzy CANLI vedoucími mládeže a skupinami mládeže
- Dovednosti lektorů vzbudit pozornost, motivovat a zapojit mladé účastníky do tréninků
- Fotografické technické dovednosti ve vybraných oblastech stážistů (např. kompozice, vyprávění příběhu, emocionální dopad – „wow efekt“, iniciovat ochranu kulturního průmyslového dědictví
- Nová média a komunikační dovednosti na sociálních sítích pro efektivní informování o školeních, akcích, službách a výstupech a výsledcích projektů
- Motivační dovednosti pro založení místních mládežnických iniciativ a provozování interních a mezinárodních sítí

- Specifické dovednosti související s mezilidskými vztahy (sociologické a psychologické dovednosti k řešení konfliktů, pasivity, agresivity)
- Bezpečnost při fotografování, turistice, při práci s dětmi a ohroženými komunitami
- Environmentální a lesní pedagogika, zvýšení empatie, solidarity se zvířaty a živými tvory
- Obrana demokracie, svobody a lidských práv
- Jak vytvořit a udržet aktivní občany (mládež a seniory) ve vybraných oblastech témat

Filozofie projektu byla založena na sdílení znalostí, na osvědčených postupech a dobré spolupráci partnerů projektu. Partneri zahájili svou práci přípravou myšlenkových výstupů a organizací vzdělávacích / výukových zážitků. Myšlenkové výstupy vytvořily inovativní průvodce opatřeními pro přizpůsobení se změně klimatu a poskytly pobídky pro účast mládeže, stejně tak jako sady nástrojů, jak vysadit vyvýšené záhony a zahrady, osvědčené postupy, jak znovuvyužít průmyslové brownfieldy (kulturní průmyslové dědictví) a také, jak zapojit menšiny a zranitelné skupiny prostřednictvím iniciativ mládeže.

Vysoce kvalitní interaktivní výukové / výcvikové kurzy obsahovaly prezentace, příklady praktické práce a příklady pro použití v místním prostředí. „Mobilní dílny“ sloužily jako:

a) výuková praxe pro školitele, kteří poskytovali školení v hostitelských partnerských zařízeních.

„Mobilní workshop“ obsahoval několik modulů a několik bloků školení v závislosti na místních potřebách (posuzováno hostitelskými partnery a mládežnickými účastníky, dle vybraných oblastí zájmu a důležitosti - např. sociální, environmentální nebo ekonomická oblast; a samozřejmě podle potenciálu pro úspěch a výsledky učení účastníků.)

b) Přidanou hodnotou školení je, že školitelé (hosté i hostitelé) takto otestovali poskytované kurzy, ale také je otestovali u konečných příjemců (mladých lidí) hostitelských partnerů. To znamená, že každá studijní mobilita ověřila použitelnost výstupů školení, stejně tak jako prověřila i výukové dovednosti vysílajících partnerských školitelů. Kromě toho projekt školil nejen partnerské školitele (7-15 osob), ale také mládež zapojenou do vzdělávací mobility. Místní školení bylo organizováno a podporováno z vlastních zdrojů hostitelských partnerů a částečně z projektového grantu, vyhrazeného pro organizační / manažerskou podporu. Projekt tak měl vliv a dopad na cílové skupiny – příjemce, kteří nejsou přímo podpořeni z grantu programu Erasmus+. Další přidanou hodnotou byla společná práce různých partnerů na výstupech hodnocení mobility.

Dosažené výsledky učení:

- Kompetence v oblastech, identifikovaných partnery (v oblasti udržitelného rozvoje – konkrétně v potřebné oblasti intervence - environmentální opatření, opatření na zmírnění dopadů změny klimatu a adaptační opatření).
- Specifické dovednosti v oblastech nabízených hostitelskými partnery (SK: životní prostředí – lesy / vyloučení / průmyslové kulturní dědictví, CZ: kulturní dědictví a kulturní bohatství a cestovní ruch, přizpůsobení se změně klimatu a integrace zranitelných skupin, SRB, BG, HU: integrace Romů, průmyslové dědictví, místní venkovská ekonomika, cestovní ruch)
- Výsledky byly posouzeny poskytovatelem školení (hostitelským partnerem) a na konci školení byla hodnocena i spokojenost partnerů.

Metodologie:

Každá příručka se skládá ze dvou hlavních částí: Obsahuje několik osvědčených postupů shromážděných partnery projektu, jak inovativním způsobem chránit, využívat a provozovat průmyslové kulturní dědictví, bojovat proti změně klimatu nebo integrovat zranitelné komunity (část A). Partneři tyto případy popsali, vyzdvihli výhody a přinesli podrobnosti o jejich uživateli, umístění, přenositelnosti a přínosu pro společnost. Každý partner detailně připravil několik případových studií. Jsou k dispozici v rodném jazyce a v angličtině. Příručky byly sdíleny v rámci partnerství CANLI.

Po přípravě návrhu příručky zorganizovali partneři prezentační workshop pro své cílové skupiny (mládež). Náklady na dílnu (nájem místnosti, vybavení, catering, káva/čaj) byly hrazeny z managementové části rozpočtu (6000 EUR/os.). Na workshopu manažer CANLI nebo daný školitel prezentoval případové studie a vedl facilitovanou diskusi s mládežnickými účastníky.

Účastníci:

- a) vyhodnotili a prodiskutovali případové studie,
- b) identifikovali vhodné místo, lokalitu, komunitu, situaci, kde by bylo možné případovou studii použít
- c) navrhli inovativní (následná) řešení, co by se dalo udělat pro aplikaci případové studie v místních podmínkách nebo prostředí. Myšlenka byla zpracována ve formě návrhu projektu dostatečně podrobně (např. problém k řešení, cíl, aktivity, rozpočet).

Výstupy těchto workshopů (výsledky pracovních skupin mládeže) byly následně zahrnuty do druhé části (část B) příslušných IO příruček.

Tři partneři (Češi Slováci, Srbové) měli (prostřednictvím vzdělávací / výukové / výcvikové aktivity = „mobility“) příležitost:

- a) představit své osvědčené postupy (případové studie), popsané v části A
- b) prostřednictvím účasti místní skupiny mládeže ověřit inovativní návrhy, popsané v části B a demonstrovat je (výsledky workshopů pro mládež). Tito hostitelští partneři se (během denní mobility) zabývali jedním nebo všemi třemi tématy projektu (IO1, 2, 3). Motivovali a přivedli nejzaujatější mládežnické účastníky do projektů a s hostujícími vedoucími mládeže a se školiteli partnerských návštěv testovali inovativní řešení místních vybraných problémů.

Partneři projektu

společně pro lidi a venkov

Místní akční skupina (MAS) Sdružení SPLAV je nezisková organizace, která byla založena v roce 2004 a působí ve 31 obcích Rychnovského regionu ve Východních Čechách. Celková rozloha regionu činí 480 km² a žije zde přibližně 36 000 obyvatel. V současné době má organizace 52 členů, zastupujících místní samosprávy, nevládní organizace, zemědělce a podnikatele.

Občanské sdružení Legend Foto bylo založeno v roce 2011 jako sdružení fotografů, vedoucích mládeže, hudebníků a aktivistů nevládních organizací, kteří toužili pomáhat svým komunitám. Posláním sdružení je pomáhat plnému využití lidského potenciálu, schopností a kreativity v oblasti umění, kultury a seberealizace a tím přispívat k efektivnímu, dynamickému a udržitelnému rozvoji společnosti a ke smysluplnému využití volného času dětí, mládeže a dospělých.

NO FRONTIERS 21 CENTURY
ASSOCIATION

Sdružení No Frontiers 21 Century bylo založeno v roce 2005 ve městě Kyustendil na jihu západě Bulharska. Je to nezisková organizace a její činnost pokrývá celé území státu. Hlavní úsilí sdružení patří vytváření kontaktů a stálých vztahů

mezi bulharskými a zahraničními sdruženími, spolky, kulturními organizacemi a dalšími organizacemi a vzdělávacími institucemi a v podpoře jejich rozvoje a partnerství malých a středních podniků s podobnými podniky a organizacemi v zahraničí.

Agentura regionálního rozvoje Rzeszowě (RRDA) je veřejná instituce (nezisková asociace regionální vlády), která byla založena v roce 1993 Podkarpatským regionem za účelem rozvoje spolupráce na regionální, národní a mezinárodní úrovni. Cílem RRDA je podporovat rozvoj regionu, zlepšovat kvalitu a životní úroveň jeho obyvatel, propagovat příležitosti, které region nabízí, včetně podpory a rozvoje cestovního ruchu v Polsku, propagace jeho výjimečné přírodní krajiny a propagace nové image regionu Podkarpatské Rusi, jako moderního, inovativního a hospodářsky rozvinutého regionu. RRDA je jednou z klíčových regionálních institucí, podporujících sociální a technologický růst Podkarpatského regionu v Polsku a má významný vliv na národní i mezinárodní úrovni na rozvoj v těchto oblastech, prostřednictvím realizací rozličných iniciativ a projektů.

Sdružení Vision bylo založeno v roce 2014 v SV Maďarsku. Na základě své polohy v blízkosti slovenských, ukrajinských a rumunských hranic, jsou její členi více než připraveni spolupracovat s partnery ze zahraničí. Jak napovídá název, sdružení věří, že prostřednictvím

aktivní a angažované práce a zapojením a účastí místních obyvatel, se komunitám podaří změnit svou společnou budoucnost. To je však možné pouze tehdy, pokud všichni mají pozitivní vizi, kterou společně rozvíjejí tím, že si navzájem pomáhají. Členové sdružení Vision mají více než 20 let zkušeností s aktivními komunitami a jejich práce v neziskových i ziskových sektorech zanechává stopu. Jsou přesvědčeni, že vytváření komunit a společenské dobro, které generují, nejsou specifické pro žádný sektor. Propojuje jednotlivce a komunity, pocházející z různých oblastí, s různým zázemím, což je velmi efektivní a plodné. Při realizaci projektů směřuje k přírodní, ekonomické a sociální udržitelnosti, prostřednictvím vzdělávání, zvyšování povědomí a výzkumu.

Regionální centrum pro socioekonomický rozvoj - Banát (RDA Banát) je instituce, která se zabývá regionálním rozvojem v regionu autonomní provincie Vojvodina, zřízená místními samosprávami a obchodními komorami, podniky a nevládními organizacemi. RDA Banát je lídrem rozvojových aktivit v Banátu a je považována za nejvýznamnější rozvojovou organizaci v zemi. Je autorem regionálních iniciativ a mezebečních vazeb. Veškeré její aktivity jsou v souladu s národními, regionálními a místními strategickými dokumenty, klíčovými prioritami jsou lidské zdroje, rozvoj silné a dynamické ekonomiky a budování moderní infrastruktury, tak, aby Banát byl atraktivním místem pro život a práci. Za více než 15 let činnosti a prostřednictvím realizace více než 100 projektů RDA Banát přinesl do regionu více než 20 milionů eur.

Realizované mobility

C1 Výuková mobilita Slovensko

se zaměřila na tyto části udržitelného rozvoje: životní prostředí – přizpůsobení se změně klimatu prostřednictvím iniciativ mládeže (městské mokřady), sociální otázky - integrace ohrožených dětí prostřednictvím tradičních řemesel a umění, ekonomické - inovativní řešení využití průmyslového kulturního dědictví. Týdenní mobilita byla organizována v areálu Lesní školy Košice za aktivní účasti nevládních organizací na ochranu životního prostředí a učitelů lesní školy. Školící aktivity byly zaměřeny na změnu klimatu a zmírňování dopadů jeho změny, zahrnující městské mokřady a pěstování rostlin / stromů a měnící se poptávku společnosti po udržitelných lesích a přirozeném městském prostředí, které reagují na změnu klimatu. Účastníci se naučili myšlenkám a osvědčeným postupům, jak školit, informovat a vzdělávat mládež a dospělé, kteří mají rozhodovací pravomoci nebo mají veřejný vliv v této oblasti zájmu. Školení zahrnovalo několik praktických studijních cest do městských zahrad.

Druhá část SK školení se zabývala sociální / ekonomickou integrací zranitelných skupin (mládež s Downovým syndromem) v Košicích na Slovensku. Školení bylo organizováno jako inovativní společenská výzva pro dospělé studenty a učitele s několika kritickými body: jak dosáhnout důvěry, jak udržet úspěch a vyhnout se neúspěchu v práci a vzdělávání zranitelných, méně rozvinutých a znevýhodněných komunit. Součástí programu byla ukázka sociálního divadla a iniciativ mládeže s dětmi s Downovým syndromem v oblastech tradičních řemesel a umění.

Třetí část školení byla zaměřena na inovativní řešení, jak nakládat s chátrajícím průmyslovým kulturním dědictvím (brownfields), prostřednictvím přestavby průmyslové zóny, tak, aby mohla sloužit mládežnickým iniciativám a sportu. Studijní cesta ukázala několik praktických metod, jak řešit městské kulturní dědictví a jak zlepšit aktivní občanství mezi mládeží a teenagery.

C2 Výuková mobilita Srbsko

Výuková mobilita v Srbsku trvala 7 dní - 2 dny cestování a 5 dnů aktivity. První den přijeli účastníci místní komunity do Mezinárodního výzkumného centra, kde byli ubytováni. Mobilita byla zaměřena

na tyto části udržitelného rozvoje: sociální otázky – posílení a začlenění zranitelných skupin prostřednictvím iniciativ mládeže, sociální otázky - integrace zranitelných skupin prostřednictvím tradičních řemesel a umění. 5 dnů mobility + 2 dny cestování byly organizovány v místní oblasti za aktivní účasti místních menšin, škol a dalších zainteresovaných nevládních organizací. Třídenní vzdělávací aktivita byla zaměřena na integraci a začleňování menšin do řemesel a asimilaci s obyvateli. Účastníci se učili, sdíleli nápady a osvědčené postupy, jak školit, informovat a vzdělávat mládež a dospělé, kteří mají rozhodovací pravomoci, nebo mají veřejný vliv v této oblasti zájmu. Součástí školení bylo několik praktických studijních cest do venkovských a městských oblastí. Druhá část SRB školení se také zabývala xenofobií a sociálně/ekonomickým vyloučením a nejlepšími a nejhorsími praktikami v osadách v Srbsku. Školení bylo organizováno jako inovativní společenská výzva pro dospělé studenty a učitele, zaměřené na řadu kritických bodů, například jak dosáhnout důvěry a jak udržet úspěch a vyhnout se neúspěchu v práci a vzdělávání zranitelných, méně rozvinutých a znevýhodněných komunit. Součástí programu byly přímé iniciativy mládeže s romskými dětmi v oblastech tradičních řemesel a umění a ve školícím středisku pro nezaměstnanost.

Třetí část školení byla zaměřena na inovativní řešení, co dělat s chátrajícím průmyslovým kulturním dědictvím (brownfields) prostřednictvím virtuální reality a nových přístupů navrhovaných mladými lidmi. Školení stanovilo praktické metody, jak řešit venkovské kulturní dědictví a jak zlepšit aktivní občanství mezi mládeží a teenagery.

C3 Výuková mobilita Česká Republika

Výuková mobilita v České republice se uskutečnila v regionu Rychnov nad Kněžnou v dubnu 2022.

Program byl na prvním místě zaměřen na kulturní a průmyslové dědictví a různé způsoby, jak s ním nakládat, využívat ho a chránit ho. Navštívili jsme nejstarší dům v obci Zamel, který je zapsán jako kulturní dědictví. Tento objekt bývalého hostince byl zachráněn nevládní organizací a je využíván pro různé akce. Navštívili jsme také dva průmyslové areály a pozorovali dva rozdílné výsledky hospodaření – přeměnu průmyslových budov na muzeum a dílnu a průmyslové budovy ponechané bez péče nebo jen jako sklady bez jakékoliv vize. S jedním z

majitelů jsme udělali plánovací workshop, kde jsme se snažili poradit mu, jaké má možnosti. Dalším místem zájmu byl Neratov a tamní kostel. Vesnice, která byla po válce opuštěna a nyní je domovem mnoha lidí se speciálními potřebami. Průmyslovým dědictvím je i bývalý železniční závod, kde místní skupina dobrovolníků otevřela železniční muzeum. Další příklad aktivního přístupu k brownfieldům bylo možné vidět na proměně autobusové zastávky aktivní mládeží.

Navštívili jsme také několik míst, zabývajících se ohroženými skupinami lidí – nevládní organizaci, pomáhající dětem se speciálními potřebami

a soukromou školu a uskutečnili jsme setkání a besedy se zástupci obcí, zabývajících se některými romskými problémy. Presentovány byly i další zajímavé příklady, reflektující témata projektu, a to jak z České republiky, tak i z partnerských zemí.

Během workshopových dnů účastníci převzali inspirativní nápady a pokusili se připravit vlastní projekty, přizpůsobené podmínkám jejich domovských zemí a regionů, přičemž se snažili zohlednit i všechny praktické otázky. Tato kreativní část byla velmi důležitá, protože účastníci přišli se skvělými a velmi inovativními projekty. Tyto ideje budou také součástí myšlenkových výstupů projektu.

IO3 Příručka o účasti mládeže na integraci zranitelných menšin

Část A

Případové studie

Struktura případové studie

1. Téma (1,2,3) - podle IOs projektu
2. Název případové studie
3. Informace o případu:
 - kdo je/byl manažer, vlastník, instituce, komunita...
 - jaký problém byl řešen
 - umístění případu
 - cílové skupiny (kdo tím bude obohacen?)
 - účastníci (kdo pracoval, co)
 - náklady
4. Výstupy (co bylo vyprodukováno - množství, změna množství)
5. Výsledky / Benefits – příběh (čeho bylo dosaženo, jak, proč)
6. Jaké problémy byly překonány, aby bylo dosaženo výsledků.
7. Rady, nápovědy
8. Kontaktní detaily (instituce, manažer, adresa, telefon, mail, webová stránka atd.)

C3 - Slovensko

Název případové studie: Městský sociální podnik, s.r.o.

Informace o případu:

Kdo je/byl manažerem, vlastníkem, instituce, komunita

Mgr. Zuzana Kučerová – jednatel

Jozef Seman – ředitel

Vlastník : Obec Spišský Hrhov

Jaký problém byl řešen
umístění případu

Základní informace

Prešovský kraj – okres Levoča

- Nadmořská výška : 481 m n.m.
- Počet obyvatel : 1677
- Rozloha : 1200 ha
- GPS: 49.0024792, 20.6398559

Technická infrastruktura obce:

- kanalizace
- vodovod
- plyn
- obchod a služby
- restaurace
- ubytovací zařízení
- zdravotnické zařízení
- mateřská školka
- základní škola
- sportovní a rekreační zařízení

Historie

Území dnešní obce bylo osídleno již od doby kamenné / neolitu, 450 r. před naším letopočtem. Slované se zde usadili v 9. století, v období Velké Moravy /9.-10. cent. / a žili zde minimálně ve třech osadách, které patrně spadaly pod správu hradiště na Dreveníku.

První písemná zmínka o obci /Slovenská obec/ pochází z roku 1243. Usadil se zde významný spišský rod kolonizátorů, který později

dostal šlechtické rodové jméno podle názvu obce - Gergew nebo de Gyrgow. Během německé kolonizace Spiše se v oblasti za potokem Lodzina usadili Sasové a vytvořili novou obec - Německý Hrhov. V roce 1280 se po vzájemné dohodě obyvatel obou vesnic spojili Slováci a Sasové v jednu vesnici. Rod de Gyrgow se později přejmenoval na maďarskou variantu jména a dodnes je známý jako rod Gyorgyů. Obec jim patřila až do roku 1885, kdy veškerý jejich majetek koupil významný uherský šlechtic - Vidor Csáky. Hrhov se stal domovem jeho rodiny až do listopadu 1944, kdy Csákyové majetek opustili a emigrovali do Rakouska. Za jejich působení ve Spišském Hrhově byl postaven nový panský dvůr, kaple, velký hospodářský dvůr, lihovar, cihelna aj. Na přelomu století pozvali Csákyové do Hrhova zemědělské odborníky ze Saska, kteří s sebou přivezli i moderní technologie v chovu dobytka, zahradnictví, zelinářství a dalších řemeslech. Do Hrhova se tak začíná soustřeďovat ještě větší množství řemeslníků nejen z Česka, ale i Německa, Polska a dalších zemí.

Některá řemesla přežívají i v poválečném období, zejména ta tradiční. S nástupem komunistického režimu a tendencí soustřeďovat dělníky do centrálních továren následovalo omezení původní domácí a řemeslné výroby.

- Cílové skupiny (kdo z toho má prospěch?): Postupný hospodářský a sociální rozvoj přinesl značné výhody všem obyvatelům. Obec za 10 let zdvojnásobila počet obyvatel, což svědčí o úspěšné schopnosti přilákat nové osadníky a obyvatele. Specifickou cílovou skupinou byli a stále jsou nezaměstnaní Romové, kteří žili (jako v mnoha vesnicích) na okraji obce nebo mimo její intravilán.
 - Účastníci (kdo pracoval, co): Starosta, který založil obecní sociální podnik.
 - Náklady: státní příspěvky na bytovou výstavbu, vlastní příspěvek, příležitostné dotace - viz přílohy

Výstupy (co bylo vyprodukováno - množství, změna kvality)

Předmět činnosti:

- Velkoobchod v rozsahu volné činnosti
- Maloobchod v rozsahu volných živností
- Zprostředkování obchodu a služeb v rozsahu volných živností

- Realizace staveb a jejich změn
- Realizace jednoduchých staveb, drobných staveb a jejich změn
- Výroba jednoduchých výrobků ze dřeva, kovu, plastů a betonu
- Přípravné práce pro stavbu, bourací bourací práce
- Zemní práce
- Poskytování služeb se stavebními mechanismy
- Provozování sportovních zařízení
- Příprava a prodej nealkoholických a průmyslově vyráběných mléčných nápojů, koktejlů, piva, vína a lihovin k přímé konzumaci
- Příprava a prodej tepelně opracovaných masných výrobků a obvyklých příloh i bezmasých jídel k přímé konzumaci
- Výroba alkoholu z místního ovoce v lihovaru

Společnost Hrhovské služby, s.r.o. v roce 2019 dosáhla několika výsledků. Začala výstavbou 4 bytů / domů a 2x4 bytových domů na ulici Pisárovská, vybudovala cyklostezku v obci, v únoru zahájila provoz místní prodejny produktů a zahájila rekonstrukci sušárny ovoce.

Společnost Hrhovské služby, s.r.o. dosáhla pozitivního sociálního dopadu mírou zaměstnaných znevýhodněných a zranitelných osob, která tvořila 64 % z celkového počtu zaměstnanců. Po odchodu ze služby byli někteří zaměstnanci zaměstnání u jiných zaměstnavatelů z okolních měst a obcí. Provedli jsme také školení o sociálním podnikání, kde jsme proškolili řadu starostů, kteří na základě našich znalostí založili vlastní sociální podniky.

ukazatel	jedn.	2019	2018
příjem	€	327 677	275 224
výdaje	€	327 632	274 111
Počet zamestnanců	počet	11	11

Struktura příjmů

položka	€
prodej služeb - kostrukce	248 752
lihovar	7 675
školení	1 448
všeobecné činnosti pro obec	4 880
obchod	30 835
granty a dary (úřad práce)	40 825
nedokončená výroba	- 6 737
celkem	327 678

Předpokládaný vývoj společnosti

Každý rok se náš sociální podnik rozrůstá o nějakou aktivitu. Některé činnosti jsou převedeny na jinou společnost, která zatím není sociálním podnikem. V roce 2020 plánujeme zahájit provoz sušárny ovoce a dále pokračovat ve výstavbě bytových domů. Rádi bychom se také podíleli na rozšíření infrastruktury - silnic a chodníků pro obec. V plánu je také výstavba komunitního centra pro seniory. Dále bychom rádi rozšiřovali partnerství, zlepšovali a prohlubovali vztahy se zákazníky, rozšiřovali stávající výrobu, dílny a výstavbu nových bytových domů.

Výsledky / Přínosy - příběh úspěchu (čeho bylo dosaženo, jak, proč)

Obec prostřednictvím svých sociálních podniků výrazně zlepšila kvalitu života v obci, poskytla pracovní a sociální příležitosti pro sociálně handicapovanou, ohroženou romskou komunitu a oživila ekonomický život obce. Během 10 let obec zaměstnávala 50 osob a vyškolila je na různé práce v sociálním podnikání.

Nejúspěšnější práce (poskytující pracovní příležitosti Romům) byly:

- Obecní lihovar (2-3 zaměstnanci)
- Truhlářská dílna (3-4 osoby)
- Výroba třísek, pelet a briket (2 osoby)
- Sušárna bylin (2 osoby)
- Stavba domů (11-20 osob)
- Včelí úl a další dřevěné výrobky (1-2 osoby)
- Půjčovna stavebních a zemědělských strojů (1-2 osoby)
- Provoz bazénu (1-2 osoby)

Mezi Romy není téměř žádná nebo minimální nezaměstnanost. Romské rodiny zlepšily své bytové podmínky (teplá voda, sprcha, WC). Vyškolení pracovníci našli uplatnění v regionu.

Projekty:

Název projektu : Pracovní příležitosti pro znevýhodněné skupiny Spišského Hrhova v rámci Operačního programu: Zaměstnanost a sociální začleňování

Časový rámec realizace aktivit: 11/2014 –10/2015
Výše grantu: 66 269,64 €

Cíl projektu:

- zvýšit míru zaměstnanosti v obci Spišský

Hrhov vytvořením nových pracovních míst se zaměřením na znevýhodněné uchazeče o zaměstnání a příslušníky MRK

Konkrétní cíle projektu:

- vytvořit 7 nových pracovních míst zaměřených na dlouhodobě nezaměstnané příslušníky MRK a další znevýhodněné uchazeče o zaměstnání z obce Spišský Hrhov

- zajistit činnost 1 tutora zaměstnanců
- individuální přístup k jednotlivcům z cílové skupiny zajistit potřebnou přípravu na dlouhodobě udržitelný zaměstnanecký vztah

Hlavní aktivity:

- aktivita 1: vytváření nových pracovních míst pro znevýhodněné uchazeče o zaměstnání a pro členy MRK

- aktivita 2: školení vybraných zaměstnanců
- činnost 3: činnost školitele zaměstnance

Název projektu: Rozvoj sociálních služeb ve Spišském Hrhově a Roškovicích

Cíl projektu:

- poskytování kvalitních pečovatelských služeb pro populaci ohroženou sociálním vyloučením prostřednictvím efektivních forem sociální práce.

Konkrétní cíle projektu:

1. realizovat sociální práci ve znevýhodněných lokalitách obývaných ohroženými a marginalizovanými romskými komunitami, eliminovat dopady sociálně patologických jevů

2. vytvořit podmínky pro usnadnění vstupu příslušníků romského etnika a dalších sociálně vyloučených osob na trh práce a skutečné snížení jejich nezaměstnanosti

3. vytvářet podmínky pro integraci marginalizovaných romských komunit a dalších sociálně vyloučených osob do většinové společnosti obce

4. vytvářet podmínky pro zlepšování školní docházky romských dětí, zdravý životní styl, využívání volného času, vzdělávací a komunitní aktivity

Cílové skupiny:

- občané v nepříznivé sociální situaci, dospělé fyzické osoby, rodiny a jejich rodinní příslušníci, komunity ohrožené sociálním vyloučením, geograficky izolované skupiny, obyvatelé segregovaných a separovaných romských komunit, občané s nepříznivým zdravotním stavem, senioři, dlouhodobě nezaměstnané a znevýhodněné

skupiny nezaměstnaných, nezaměstnaní bez vzdělání, resp. s nízkou úrovní vzdělání, lidé žijící pod hranicí chudoby, mladí dospělí po odchodu z ústavní výchovy a náhradní rodinné péče, ženy po mateřské dovolené ze sociálně slabých skupin.

Hlavní aktivita projektu:

- podpora zvyšování dostupnosti, kvality a efektivity pečovatelských služeb (sociálních služeb a opatření sociálně-právní ochrany a sociální kurately), které zlepšují přístup ohrožených a marginalizovaných skupin na trh práce a do komunity.

Podpůrné aktivity:

1. Projektové řízení
2. Publicita a informace

Výše nevratného finančního příspěvku: 88 634,48 EUR

Název projektu: Zvýšení zaměstnanosti obyvatel obce Spišský Hrhov rozvojem a posílením kapacit obecního podniku

Cílové skupiny:

- obyvatelé marginalizovaných romských komunit; nezaměstnaní bez vzdělání, resp. s nízkou úrovní vzdělání, s problémy se čtením, psaním a počítáním; rizikové skupiny dětí a mládeže, mladiství bez ukončení povinné školní docházky

Plánované aktivity projektu:

- A1: posílení personálních a prostorových kapacit obecního podniku za účelem rozšíření její činnosti o zaměstnanecký a podnikatelský inkubátor.

- A2: příprava a realizace vzdělávacích modulů pro zvýšení adaptability cílových skupin.

- A3: vytvoření zaměstnaneckého a podnikatelského inkubátoru

- A4: příprava a realizace školení zaměřených na zaměstnanost v provozu velkého zaměstnavatele

- A5: vytvoření podmínek pro rozvoj sociálně znevýhodněného zemědělství

Podpůrné činnosti:

1. Řízení projektu
2. Publicita a informace

Výše nevratného finančního příspěvku: 252 532,27 EUR

Název projektu: Terénní a komunitní sociální práce ve Spišském Hrhově a Roškovicích

Cílové skupiny, pro které byl projekt primárně určen:

- občané v nepříznivé sociální situaci, komunity ohrožené sociálním vyloučením, obyvatelé segregovaných a separovaných romských komunit,

občané s nepříznivým zdravotním stavem, senioři, dlouhodobě nezaměstnané a znevýhodněné skupiny, nezaměstnaní bez vzdělání, resp. s nízkou úrovní vzdělání, osoby žijící pod hranicí chudoby, mladí dospělí po ukončení ústavní a náhradní rodinné péče.

Realizované aktivity:

- Výkon terénní a komunitní sociální práce ve znevýhodněných lokalitách, obývaných ohroženými a marginalizovanými romskými komunitami, která zahrnovala aktivity, zaměřené na zlepšení školní docházky dětí školou povinných, spolupráci se základními školami, středními školami, ÚPSVaR, občanskými sdruženími.

Výstupy a dosažené výsledky spočívaly v:

- pomoci, poskytované osobám ohroženým sociálním vyloučením, prostřednictvím rozvoje služeb péče, především pro marginalizované romské komunity, využívání služeb TSP a ATSP osobami z cílové skupiny v oblasti sociálního začleňování, case managementu v oblasti sociálního začleňování a sociální ochrany, eliminace sociálně patologických jevů, zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti cílových skupin, zlepšení životních podmínek v oblasti zdraví, bydlení a vzdělávání.

Přijatý nevratný finanční příspěvek: 45 658,40 EU

Jaké problémy se vyskytly při dosahování výsledků

Začátek byl velmi obtížný. Problémem bylo přesvědčit lidi, že nejde o projekt, který brzy skončí, ale o dlouhodobý strategický rozvoj.

Nebylo se od koho učit, učili jsme se pouze na vlastních chybách a proto se objevilo mnoho slepých uliček. Prodej služeb a produktů je obtížná záležitost, která souvisí s kvalitou pracovní síly.

Rady, tipy

- Mít vizi.
- Zapojit cílové komunity a plánovat s jejich účastí.
 - Připravit kvalitní, realistický a flexibilní strategický akční plán.
 - Mobilizovat interní zdroje a prozkoumat externí zdroje a příležitosti.
 - Zavést vysoce kvalitní opatření a řízení.
 - Učit se z chyby a stavět na nich.
 - Být vytrvalí a trpěliví.

Kontaktní údaje

Městský sociální podnik, s.r.o.

Obec Spišský Hrhov

Adresa : SNP 10, 053 02 Spišský Hrhov

starosta : Vladimír Ledecký +421 918 672 660

Ředitel MSE : Jozef Seman

Manažerka : Zuzana Kučerová

ArtEst - polyestetická výchova znevýhodněné mládeže

Poslání

ArtEst - polyestetická výchova znevýhodněné mládeže, poskytuje svým účastníkům komplexní umělecké vzdělávání a sociální služby v podobě Centra sociálních služeb. ArtEst - polyestetická výchova znevýhodněné mládeže, sdružuje mentálně postiženou mládež po ukončení školní docházky a je neveřejným poskytovatelem sociálních služeb formou Centra sociálních služeb v Košickém samosprávném kraji.

Historie

ArtEst - polyestetická výchova znevýhodněné mládeže, vznikla 16. 9. 2005 jako dobrovolně organizované občanské sdružení, věnující se mentálně postižené mládeži po ukončení školní docházky. Původní vizí občanského sdružení bylo vzdělávat mentálně postiženou mládež v oblasti výtvarné výchovy, hudební výchovy, literárně-dramatické výchovy a taneční a pohybové výchovy.

V prvních letech bylo naším hlavním cílem vzdělávat umělecky nadanou mentálně postiženou mládež, protože tito lidé nikdy neměli možnost vzdělávat se v běžných Základních uměleckých školách. Zvolili jsme podobu neformálního vzdělávání a byli jsme také spoluřešiteli projektu Leonardo da Vinci "Neformální vzdělávání v sociální oblasti" (rok 2007). Zhruba do roku 2010 jsme fungovali pouze v odpoledních hodinách, zpočátku pouze v úterý a ve čtvrtek. Postupně se rozrůstal počet našich klientů, dobrovolníků a později i prvních zaměstnanců. Zhruba od roku 2015 fungujeme pravidelně, každý den.

Kreativní nápady

Dalším přelomovým rokem byl rok 2012, kdy jsme založili sociální divadlo Hopi Hope pod hlavičkou oz ArtEst. Jedná se o úspěšný projekt, ve kterém pracují mentálně postižení klienti ArtEstu společně se zdravými umělci, ale také s lidmi bez domova

a talentovanými romskými umělci. Tato divadelní skupina úspěšně prezentuje svou činnost na vědeckých konferencích kateder sociální práce a seminářích v rámci evropského vzdělávacího projektu Gruntvig v Nizozemsku a Maďarsku.

Sociální divadlo Hopi Hope zahájilo v roce 2019 sedmý rok své existence. Divadelní skupina zapojuje do umělecké činnosti široké spektrum vyloučených skupin obyvatelstva, aby nebyly jen pasivními příjemci, ale aktivně se účastnily uměleckého života. Aktivní repertoár divadla tvoří dvě desítky různorodých divadelních představení pro malé děti i dospělé. V rámci integrace mentálně postižených do většinové společnosti jsme se od roku 2014 začali účastnit soutěží neprofesionálních divadel, společně se zdravými herci. Napoprvé jsme byli odmítnuti, ale postupem času jsme na tomto poli získali uznání a další úspěchy.

V letech 2013-2017 jsme byli spoluřešiteli projektu Socrates Gruntwig "Pracovní příležitosti a samostatný život pro lidi s Downovým syndromem", společně s partnery z Nizozemska a Maďarska.

V roce 2017 jsme profesionalizovali svou činnost také v oblasti sociálních služeb, stali jsme se deinstitutionalizovaným Domovem sociálních služeb, působícím pod Košickým samosprávným krajem. Jsme zařízení tzv. rodinného typu. Zatímco v oblasti sociálních služeb stát nadále podporuje především velká centra s 60 a více klienty, proces deinstitutionalizace (snižování počtu klientů) je pomalý. ArtEst nikdy nepřekročil magickou hranici 20 osob, ale vzhledem ke zvýšenému zájmu klientů dal v roce 2018 přednost otevření nového provozu.

Další mezinárodní spolupráce

Od roku 2009 do roku 2018 jsme se každoročně aktivně účastnili projektů v rámci Visegrádských fondů ve spolupráci s partnery z Maďarska, České republiky, Polska a Slovenska, připravovali jsme kulturní a vzdělávací akce pro mentálně postižené

(především s Downovým syndromem). Výstupem projektů byla pravidelná vystoupení na prestižních akcích v Maďarsku u příležitosti Světového dne Downova syndromu.

V roce 2015 jsme navázali spolupráci s HANADA YOUNGOU GAKKA, obdobným zařízením pro mentálně postižené klienty z japonského Nagana. Výsledkem této spolupráce byla série výstav prací japonských mentálně postižených klientů na Slovensku a našich prací v Japonsku (Nagano a Tokio), inscenace japonské lidové pohádky "Urashima Taro" v podání našeho divadla a inscenace slovenské lidové pohádky "Dvanáct měsíčků" v podání Japonců.

V roce 2018 jsme také natočili náš první amatérský film "Emilčina růže", se kterým jsme se v roce 2019 zúčastnili mezinárodního filmového festivalu "Mentalpower".

Závěr

Organizace pomáhá svým klientům uvědomit si vlastní hodnotu, pracuje nejen na zlepšení jejich fyzických a pohybových vlastností, ale také na zvýšení jejich sebevědomí a schopnosti žít co nejsamostatněji. Netvrdíme, že všichni lidé s postižením by měli hrát divadlo, účastnit se tvůrčích

dílen nebo točit filmy, ale každý z nich má právo najít svůj smysl života a realizovat se v oboru, který má rád. Ukazujeme, že mentálně postižení nejsou pro společnost jen přítěží, ale že jsou schopni i dávat.

Fungování

ArtEst sdružuje mentálně postiženou mládež po ukončení školní docházky a zabývá se především výtvarnou výchovou. Pracuje denně v kulturním a společenském centru Átrium klub v Košicích ve všední dny od 9:00 do 17:00 hodin a poskytuje čtrnácti mentálně postiženým klientům vzdělávací, pracovní a zájmové aktivity.

Zařízení s podobným zaměřením v regionu zatím nepůsobí. Intenzivně spolupracujeme s organizacemi v Nizozemsku, Maďarsku, České republice a Japonsku, kde hodnotí myšlenku integrace prostřednictvím umění velmi pozitivně. Naším hlavním mottem je, že naše práce musí mít smysl a musí být prokazatelně prezentována široké veřejnosti. Proto neustále prezentujeme naši činnost na festivalech doma i v zahraničí, ve školách, v centrech sociálních služeb, ale i široké odborné a laické veřejnosti. Výsledky umělecké tvorby a drobné užité

předměty pravidelně prezentujeme na výstavách doma i v zahraničí (Maďarsko, Japonsko) a formou prodejních stánků. Naši klienti tak pravidelně přicházejí do kontaktu s většinou společností a nejsou izolováni. V roce 2013 se ArtEst zapojil do evropského vzdělávacího projektu Gruntwig Learning Partnerships, jehož cílem je zkoumat možnosti samostatného života a vytváření pracovních příležitostí pro osoby s Downovým syndromem. Výsledky jsme prezentovali na konferencích v Amsterdamu, Budapešti a Nyíregyháze za aktivní účasti šesti osob s Downovým syndromem z ArtEstu.

Další důležité projekty:

ArtFest - mezinárodní integrační festival dramatické tvorby - čtyři ročníky (2011-2014) festivalu - prezentace a turné slovenských a zahraničních divadelních souborů integrujících mentálně postižené děti a mládež.

Světový den Downova syndromu se Společností Down egésulet v Maďarsku - od roku 2010 podpora Visegrádského fondu (jako partner projektu) - čtyřikrát aktivní účast a prezentace Slovenska na akci Visegrádské čtyřky u příležitosti Světového dne Downova syndromu v budapešťském Národním divadle Vígszínház.

Organizace mezinárodní putovní výstavy nadrozměrných fotografií lidí s Downovým syndromem - výstava byla po dobu 2 týdnů instalována také v Košicích na Hlavní ulici. V rámci projektu V4 jsou lidé s Downovým syndromem z Maďarska, Polska, České republiky a ArtEst autory snadno dostupné mezinárodní kuchařky, kde jsou ve čtyřech jazycích představena typická jídla těchto zemí.

Projekt se Společností japonsko-slovenského přátelství ve spolupráci s Velvyslanectvím Japonska na Slovensku - společná výstava uměleckých děl v Naganu, Tokiu a Košicích. Nácviik a prezentace japonské pohádky Urašima Taro s původními písněmi v japonštině a stínohra. Několik členů souboru se zúčastnilo premiéry v Kulturparku. Vernisáž výstavy ArtEst a japonské organizace HANADA YUUGO GAKKOU, kterou jsme připravili pod záštitou japonského velvyslance Akio Egawy, slavnostně zahájil japonský velvyslanec a kulturní atašé na košické radnici. Japonská organizace nacvičila slovenskou pohádku O dvanácti měsíčkách v japonštině.

Rok 2021 v ArtEstu

Aktivní účast divadla Hopi hope na festivalech Záleská divadelní pouť v Zálesí, Ze srdce v

Bratislavě, Súladenie, Punktík, Festival integračních filmů a uvedení filmu Miška Góča v kině Úsmev.

Výstava výtvarných a rukodělných prací Janky Kalmárové a dalších klientů DSS ArtEst ve Veřejné knihovně Jána Bocatia v Košicích.

Tvorba podcastů se známými osobnostmi

Natáčení v televizi a na video

Tvůrčí dílny, workshop "Malování mandal" Dávida Jonáše na festivalu Súladenie, prezentace umění a ručních prací na festivalech Ze srdce v Bratislavě a Zálesí a mnoho dalších zajímavých a podnětných aktivit.

Kontakt:

Adresa: Zuzkin park 4, 04001 Košice

Pondělí až pátek 8:00 - 16:00

Telefon: 0907510366, 0907957198

Email: artest@centrum.sk

Web: <https://artest-zdruzenie.webnode.sk/>

Vrijburcht: soukromě financovaná klimaticky odolná kolektivní zahrada v Amsterdamu

© VLUGP/Vrijburcht

Vrijburcht je víceúčelový obytný a pracovní komplex v Amsterdamu. Nabízí mnoho sdílených společných prostor a zařízení pro své obyvatele i lidi ze sousedství. Srdcem komplexu je zahrada ve vnitrobloku se stromy, zeleninovou zahradou, trávníky, květinami, lavičkami a skleníkem. Zahrada

poskytuje různá řešení očekávaných dopadů klimatických změn; nabízí obyvatelům chladné prostředí během teplejších letních období; dešťová voda je uchovávána v podzemních nádržích pro zavlažování v obdobích sucha; propustná plocha umožňuje maximální vsakování dešťové vody. Komplex byl realizován, financován a uveden do provozu prostřednictvím "kolektivního soukromého zadání".

Budoucí obyvatelé vyvíjejí projekt společně, což jim dává možnost mít maximální vliv na návrh, ale také zahrnuje nesení rizik spojených s financováním a fází výstavby. Nedílnou součástí návrhu komplexu byla klimaticky odolná zahrada ve vnitrobloku, jejíž funkce vycházely z přání budoucích obyvatel.

Popis případové studie

- Výzvy
- Cíle
- Možnosti adaptace, realizované v tomto

případě

- Řešení
- Význam a relevance adaptace

Další podrobnosti

- Účast zainteresovaných stran
- Úspěch a limitující faktory
- Náklady a přínosy
- Právní aspekty
- Doba realizace
- Doba životnosti

Referenční informace

- Kontakt
- Webové stránky
- Zdroj

Popis případové studie

Výzvy

Očekává se, že změna klimatu povede v Nizozemsku k častějším a intenzivnějším extrémním srážkám. Studie naznačují, že zvýšení teploty o 1 stupeň by zvýšilo objem deště o 14 % v rámci extrémních srážek. V Amsterdamu již nyní intenzivní dešťové přeháňky často vedou k záplavám, kvůli omezené propustnosti povrchových ploch města. Zbavit se vody se zdá být první a zřejmou reakcí. V budoucím klimatu se však v letních měsících mohou častěji vyskytovat období sucha, která budou vyžadovat zavlažování městské vegetace na veřejných i soukromých prostranstvích. Voda by proto

měla být v městském prostředí zachována a zadržována. Rovněž teploty se budou zvyšovat a v roce 2050 se očekává nárůst průměrné teploty o 1-1,3 stupně Celsia. To bude doprovázeno větším počtem horkých letních dnů a častějšími vlnami veder, během nichž se zastavěné prostředí může nepříjemně zahřát.

Cíle

Primárním cílem projektu budoucích residentů pro blok budov Vrijburcht bylo nabídnout atraktivní a udržitelné budovy pro bydlení, práci a setkávání lidí, vytvořením kombinace cenově dostupného bydlení, ateliérů/kanceláří a veřejného prostoru. Komplex financovali především budoucí obyvatelé. Přístup ke všem domům je přes dvůr, který funguje jako centrální neformální prostor pro setkávání obyvatel. Zároveň by měl snižovat riziko pluvialních záplav, uchovávat dešťovou vodu pro zavlažování a snižovat tepelný stres tím, že uživatelům budovy poskytuje dobré mikroklima.

Realizované možnosti adaptace

- Urbanistické a stavební řešení citlivé na vodu
- Zelené plochy a koridory v městských oblastech

Řešení

Komplex se skládá z 52 bytů, dvou pokojů pro hosty, domova pro šest mladých lidí s lehkým mentálním postižením, sdíleného zájmového prostoru, kolárny a garáže, denního centra, kavárny s terasou u vody, divadla, plovoucí plošiny pro plavání a přístaviště pro jachtařský klub. Zahrada ve vnitrobloku nabízí řešení, jak zabránit záplavám, nebo je omezit při extrémních deštích, omezit sucho v období sucha a tepelný stres během horkých letních dnů:

- Dešťová voda ze střech se shromažďuje ve dvou nádržích, které jsou zakopány v zahradě a celkem pojmu 6000 l vody. Tato voda se používá k zavlažování zahrady a rostlin na okolních terasách/balkonech a ve většině let pokrývá celkovou potřebu zavlažování.
- Garáž pro auta je postavena pod budovou a zahrada je minimálně vydlážděna, aby se zajistila maximální propustnost pro dešťovou vodu.
- Reliéf je tvarován tak, aby voda z vyšších

částí stékala do vsakovacích bažinatých oblastí. To zabraňuje zaplavování zahrady a zvyšuje rozmanitost vegetace vytvořením suššího i vlhčího prostředí v rámci zahrady ve vnitrobloku.

- Odvodňovací trubky jsou na úrovni přizemí odděleny od fasád a tvoří konstrukci pergoly pro plazivé rostliny. Tím se minimalizuje dopad případných průsaků na fasádu. Popínavé rostliny jsou použity také na vnější straně budovy, kde pokrývají větrné clony a vytvářejí zelené fasády.

- Velký počet stromů v zahradě poskytuje stín a přispívá tak k příjemnému mikroklimatu v horkých letních dnech.

Aby bylo možné komplex budov a zahradu ve vnitrobloku realizovat, byla zahájena iniciativa kolektivního soukromého zadání (CPC), která umožňuje budoucím obyvatelům, aby se sami zorganizovali a realizovali svá přání (viz také “Účast zainteresovaných stran”).

Relevance

Případ byl vypracován a realizován především s využitím jiných principů, ale s významným zohledněním aspektů CCA.

Další podrobnosti

Účast zainteresovaných stran

Projekt je iniciativou kolektivního soukromého zadání (CPC). To znamená, že budoucí obyvatelé projekt společně sami vypracovali, včetně nesení rizik spojených s předfinancováním. Budoucí obyvatelé se sdružili v nadaci (Vrijburcht Foundation). Toto organizační uspořádání má tu výhodu, že dává budoucím obyvatelům velkou volnost při realizaci jejich přání, ale zároveň vyžaduje silnou angažovanost v procesu. Veškeré náklady nesla jménem (budoucích) obyvatel nadace Vrijburcht.

Nebyla zde zahrnuta žádná dotace. Namísto toho nadace Vrijburcht zprostředkovala u Rabobank možnost osobní půjčky s výhodnou úrokovou sazbou a zajistila postupy pro vytvoření speciální amsterdamské hypotéky pro lidi s průměrným pravidelným příjmem (tzv. “Amsterdamse Midden Hypotheek”). Finanční záruku a know-how poskytla také (sociální) bytová společnost “De Key”.

Projekt Vrijburcht iniciovala v roce 2000 skupina obyvatel centra Amsterdamu, soustředěných kolem architekta projektu. V projektu CPC viděli možnost vytvořit si vlastní nové bydlení. Jejich vizí bylo, aby budova zahrnovala pracovní prostory a divadlo. Tato malá skupina začala zapojovat další zájemce a svůj plán předložila městskému úřadu. Město Amsterdam vyhradilo pro projekt CPC

konkrétní plochy na nově vybudovaném ostrově “Steigereiland”. V roce 2002 byl pozemek definitivně přidělen společnosti Vrijburcht. V průběhu roku 2002 se ukázalo, že účastníků zatím není dostatek. V této fázi se do projektu zapojila (sociální) bytová společnost “De Key” a v roce 2003 podepsala smlouvu s nadací Vrijburcht, která byla právně založena téhož roku. Dohoda se týkala zázemí a podpory při realizaci programu a financování 21 domů, dotovaného pronájmu bytů pro asistované bydlení pro šest mladých lidí s lehkým postižením a jejich doprovod (De Roef) a nákupu a pronájmu budovy denního stacionáře a kavárny. Nadace De Key získala pasivní členství v generální radě nadace Vrijburcht. Komise pro zahradu ve vnitrobloku se aktivizovala v roce 2004 a v červnu 2004 představila své plány na workshopu, konaném v době dokončení předběžného návrhu.

Návrh zahrady ve vnitrobloku vytvořili zahradní architekti, kteří byli rovněž zapojeni do Nadace Vrijburcht jako budoucí obyvatelé. Jejich zapojení v rané fázi procesu umožnilo dospět ke skutečné integraci zahrady a budovy (např. garážové stání plně pod budovou, nikoli pod zahradou, pergolová konstrukce dešťových svodů) a serióznímu rozpočtu zahrady. Prostřednictvím prezentací, exkurzí, průzkumu veřejného mínění a několika workshopů s dalšími budoucími obyvateli vznikla společná představa o programu, atmosféře a stylu návrhu. Dodnes existuje samostatná “zahradní komise”, která je zodpovědná za údržbu zahrady.

Úspěch a omezující faktory

Hlavní faktory úspěchu iniciativy jsou:

- Výstavba a vývoj budovy byly procesem kolektivu, jehož společným přáním byla budova, která by byla udržitelná v sociálním i klimatickém kontextu. Koncept zeleného udržitelného dvora měl širokou podporu všech zúčastněných stran.

- Včasné zapojení zahradních architektů do kolektivního procesu bylo klíčovým prvkem pro integraci zelených ploch do budovy a pro vyhrazení dostatečného množství peněz z celkového rozpočtu projektu na jejich realizaci.

- Nadace Vrijburcht se skládala z osob, které do procesu investovaly mnoho času a úsilí, což je u kolektivního a soukromého zadání nezbytným předpokladem. Krajinnější architekti vnesli do řízení procesu své profesní zkušenosti jako členové Nadace

Vrijburcht.

- Nadace (sociálního) bydlení “De Key” poskytla finanční záruku financováním dosud neprodaných domů a jejich pronájmem a také pronájmem dalších prostor (např. denního stacionáře a bydlení pro lehce postižené osoby). Nadace “De Key” rovněž poskytla zkušenosti s dohledem nad fází výstavby. To umožnilo zahájit výstavbu v momentě, kdy ještě nebyl dostatek soukromých účastníků. Společnost “De Key” se podílela na nadaci Vrijburcht, ale zároveň poskytla soukromým účastníkům prostor pro rozvoj jejich vlastního konceptu.

- Byla přijata technologicky nenáročná opatření, díky nimž byla zahrada cenově dostupná a udržitelná (např. použití běžných plazivých rostlin namísto technologicky náročných řešení zelených fasád).

Náklady a přínosy

Náklady na samotnou zahradu činily 55 000 EUR, bez nákladů na zařízení na skladování dešťové vody (17 500 EUR) a skleník (30 000 EUR). Celkové náklady na komplex budov činily 16 milionů EUR. Na nákladech na zahradu se podíleli všichni obyvatelé/uživatelé v rámci celkových nákladů, prostřednictvím nadace Vrijburcht (viz také “Účast zainteresovaných stran”). Zahrada byla společným přáním zúčastněných stran a byla jimi financována na základě kompromisů v celkovém návrhu komplexu: celkový rozpočet byl pevně stanoven, ale zahradu bylo možné financovat úsporami na jiných aspektech návrhu budovy.

Roční náklady na údržbu zahrady činí 3 000 EUR, včetně platu zahradníka, jehož práce doplňuje dobrovolnou práci obyvatel. Náklady na údržbu jsou též hrazeny obyvateli a “De Key” v rámci pravidelných poplatků za služby, spravované prostřednictvím sdružení vlastníků domů. O aspekty údržby společné zahrady se stará zahradní komise.

Přínosy není možné dost dobře vyjádřit v hodnotě peněz. Zahrada přispívá k pohodě obyvatel a dobrému mikroklimatu. Obyvatelé například nepociťují potřebu používání klimatizace ve svých domech. Voda na zavlažování mnoha rostlin na terasách kromě zahrady ve vnitrobloku pochází ze zásobníku dešťové vody, který ve většině let pokrývá potřebu vody. Při intenzivních deštích tak nedochází k zaplavení zahrady. Zahrada je místem pro odpočinek,

kde se obyvatelé také setkávají, čímž se podtrhuje kolektivní aspekt komplexu, dále poskytuje ovoce/zeleninu a slouží jako přírodní hřiště pro děti.

Právní aspekty

Vývoj projektu probíhal prostřednictvím soukromého kolektivního zadání. Soukromé osoby společně získaly pozemek a sdružily se v nadaci, která působí jako zadavatel celého projektu. To znamená, že obyvatelé mají na projekt vliv prostřednictvím ad hoc vytvořené nadace Vrijburcht.

Po realizaci projektu se všichni majitelé bytů a dalších prostor v budově sdružili ve Sdružení majitelů domů (Vereniging van Eigenaars), což je právnická osoba, která se stará o údržbu budovy a další společné zájmy, mezi něž patří i zahrada. Sdružení má výkonný výbor, valnou hromadu, předsedu a finanční výbor a je běžnou strukturou v těch případech v Nizozemsku, kdy je v rámci budovy zapojeno více vlastníků.

Doba realizace

Fáze plánování začala v roce 2000, fáze výstavby v roce 2005. Vrijburcht, včetně zahrady ve vnitrobloku, byl dokončen v roce 2007.

Doba životnosti

Pro samotnou budovu byl plánován časový horizont údržby 40 let, ale pro delší využití neexistují žádná zásadní omezení. Pro zahradu rovněž neexistuje žádné omezení, i když každoroční údržba bude nutná.

Referenční informace

Kontakt

M. Vergunst
Beheerstichting Vrijburcht
p/a Pedro de Medinalaan 128
1086 XR Amsterdam
Tel: +31 20 6923007
E-mail: info@vrijburcht.com

Webové stránky

<http://www.vlugp.nl/projecten/binnentuin-vrijburcht>/
<https://www.rainproof.nl/vrijburcht-binnentuin>
<http://www.vrijburcht.com>

Reference

Vrijburcht - soukromě financovaná klimaticky odolná kolektivní zahrada v Amsterdamu: webové stránky a rozhovory s M. Vergunstem a H. Schuitemakerem.

Zveřejněno v Climate-ADAPT říjen 05 2016 -
Poslední změna v Climate-ADAPT prosinec 07 2021

V případě dalších dotazů k této případové studii nebo pro sdílení nové případové studie nás prosím kontaktujte (e-mail climate.adapt@eea.europa.eu).

C3 Maďarsko

Program LEO

LEO je mezinárodní organizace mladých lidí, kteří tráví část svého volného času aktivitami prospěšnými pro svou komunitu.

LEO je regionální, národní a mezinárodní charitativní organizace, dynamické společenství mladých lidí; mládežnická verze hnutí LIONS.

Informace o případě:

- Kdo je/byl manažer, majitel, instituce, komunita

Program spadá pod hnutí LIONS. Místní kluby pořádají akce, kterých se mohou účastnit mladí lidé.

- Jaký problém byl řešen

Vždy záleží na rozhodnutí klubů, jaký projekt podpoří, případně jaký cíl si stanoví. Většina klubů má podporovanou skupinu, se kterou je každý týden v kontaktu. V případě potřeby nakoupí dětem oblečení a léky, zaplatí jim školku, vezmou děti na

výlet, zorganizují řemeslné kurzy nebo se s nimi učí.

Může také nastat situace, kdy se klub snaží pomáhat spíše v širším měřítku a nepodporuje konkrétní skupinu dětí, ale snaží se zvelebovat instituce, které dětem slouží. Mezi takové aktivity patří renovace, malování nebo dovybavení mateřských škol a rozvojových center nábytkem či hračkami.

Díky takovým programům mohou členové pomáhat a přinášet radost někomu, kdo se možná už zapomněl usmívat.

S každým programem mohou být spojeny také náklady, na které se snažíme získat prostředky prostřednictvím různých sbírek. Je tradicí, že kluby v Budapešti pořádají během vánočního trhu sbírky se svařeným vínem. V rámci další tradice se kluby snaží získat dary prostřednictvím koncertů vážné hudby.

Dary však lze získávat nejen prostřednictvím "vážných" programů, ale také zábavou a sportem. Skvělým příkladem je fotbalový pohár, který se pořádá každoročně v Győru a Kaposváru, z jehož vstupného se přispívá na dobročinné účely.

Kampaň na získávání finančních prostředků prostřednictvím párty byla již vyzkoušena v Pécsi a Győru. V Pécsi se jedná o zahajovací "Traffic Light Party", zatímco v Győru měla velký úspěch Retro Party, která se konala již počtvrté. Kromě toho kluby pořádají také promítání filmů a burzy použitého oblečení.

Pro členy je také důležité navazování a udržování nových přátelství a vztahů. Členy klubů nespojuje pouze klub, ale skutečné přátelství. Chodí se společně bavit, pořádají večírky, chodí do kina, organizují večery s deskovými hrami nebo společně slaví Vánoce.

Dvakrát ročně tráví členové LEO společně víkend na Národním setkání LEO, kde mají kromě oficiálních

programů také čas na odpočinek a zábavu.

Protože je organizace mezinárodní, mohou tato přátelství přesáhnout i hranice. K navázání takových přátelství skvěle slouží například Evropské fórum LEO, kde se setkává téměř 300 mladých lidí a společně spolu stráví nezapomenutelný týden.

Skvělou příležitostí k navázání přátelství na celý život je také účast v programu Lions Youth Exchange. V jeho rámci buď mohou maďarští mladí lidé vycestovat na výměnné tábory do zahraničí, nebo mohou Maďaři na týden či dva naopak hostit mladé lidi ze zahraničí.

- Lokalita

Město Nyíregyháza (iniciativa má však i celostátní a mezinárodní rozsah).

- Cílové skupiny (kdo z projektu má prospěch ?)
Lidé v nouzi. Chudé a nekompletní rodiny, zdravotně postižení studenti, starší lidé, pacienti v nemocnicích.

- Účastníci (kdo a na čem pracoval)

Členové LEO jsou studenti středních a vysokých škol, vysokoškoláci nebo mladí absolventi ve věku

od 14 do 30 let. Tito mladí lidé ve svém volném čase nešetří energií a snaží se pomáhat potřebným nebo "pouze" vykouzlit úsměv na tváři dětí.

- **Náklady**

Program je podporován individuálními finančními a věcnými dary a dobrovolnou prací.

Výstupy (co bylo vytvořeno - množství, změna kvality)

Četné skutky dobré vůle, jejichž dopad nelze vyčíslit, ale určitě mění životní podmínky mnoha potřebných lidí.

Výsledky / přínosy - příběh úspěchu (čeho bylo dosaženo, jak, proč)

Dětské houpačky pro nejmenší, pro které jsou z jakýchkoli důvodů nedostupné. Dary pro jednotlivce, rodiny, osamělé matky nebo děti žijící v dočasných domovech. Dary a akce pro studenty se zdravotním postižením. Pomoc seniorům při domácích pracích.

Jaké problémy se vyskytly při dosahování výsledků

Někdy je obtížné najít ty, kteří potřebují pomoc. Někdy je ještě těžší přesvědčit je, aby si nechali pomoci.

Rady, tipy

Pomáhat druhým je jedním z hlavních smyslů lidské existence. S touhou pomáhat se můžeme narodit, nebo se jí naučit od druhých, ale pomoc a

podpora druhých zlepšuje jednoznačně i náš život. I studenti, kteří se jeví jako velmi sobečtí, se změnili, když se zapojili do charitativních aktivit a mohli poznat jejich užitečnost.

Kontaktní údaje

Lions Club Első Nyíregyházi

Emőke Jeles

Adresa: ulice Bethlen Gábor 30, Nyíregyháza (H-4400)

e-mail: liptaknyh@gmail.com

Tel: +36302795717

Webové stránky: <https://nyiregyhaza.lions.hu/>

Program Přítomnost

Program Přítomnost je akcí maďarské Maltéžské charitní služby. Zaměřuje se na sociální práce ve slumech a romských osadách, zacílené na pomoc osobám na okraji společnosti.

Program Přítomnost poskytuje služby, které vyplňují mezery mezi jinými institucemi poskytovanými službami, v chudinských a romských osadách a v izolovaných malých vesnicích. Aktivity, organizované v oblasti sociální podpory, podpory vzdělávání a bydlení, komunitního rozvoje a vytváření pracovních míst, jsou všestrannou pomocí s cílem snížit kumulativní znevýhodnění a řešit vyloučení. V současné době funguje program již na desítkách míst v celé zemi.

Informace o případu

- Kdo je/byl správce, majitel, instituce, komunita

Maltská charitní služba přináší vyloučeným komunitám pomoc, podporu, naději a víru. Zlepšení situace jednotlivců a komunit s kumulativními problémy (bydlení, zaměstnání, vzdělání) lze dosáhnout pouze prostřednictvím komplexních a všestranných intervencí. Každá intervence však začíná prvním krokem.

Podstatou programu Přítomnost je být přítomni, být s vyloučenými komunitami, sdílet s nimi jejich obtížné životní podmínky, společně zkoumat problémy a hledat s nimi východiska. V prvním kroku Charitní služba zřídí sociální kancelář v bezprostřední blízkosti lidí žijících v osadě a zároveň se co

nejvíce přizpůsobí tamním životním podmínkám. Tento druh komunitní angažovanosti a stálá vstřícná přítomnost vytváří podmínky pro vzájemné přijetí a rozvoj vztahu důvěry.

Poté se krok za krokem do života osady zapojuje stále více služeb, více a více se zapojují instituce v okolí osady a i většinová společnost. Bývalá dělnická ubytovna "Pekelná věž" ve Veszprému a hornická kolonie, lokalita György v Pécsi, maloměstská chudinská a romská osada "Tabán" v Monoru, a osm kompletních, nejvíce znevýhodněných mikroregionů v severním Maďarsku a v severní části Velké Nížiny a Jižním Zadunají, s celkem 238 osadami.

- Jaký problém byl řešen

Problémy, které program řeší, mají mnoho podob. Chudoba, zúžený svět vyloučených sídel, destrukce městských inkluzí, romské osady na okraji vesnic nebo ghettoizované vesnice na periferii. Pro děti a dospělé, žijící v téměř úplné chudobě, jsou základní (veřejné) služby a dávky dostupné jen v omezené míře.

V nešťastných rodinách, ve vyloučených komunitách, pod tíhou života ze dne na den, již neexistuje pojem "zítřek". Svět bez vize a jeho beznadějí je vážným dědictvím pro budoucí generace.

- Cílové skupiny (kdo z toho má prospěch?)

Chudí, znevýhodnění obyvatelé po celé zemi.

- Účastníci (kdo pracoval, na čem)

Nejméně dva entuziastičtí pracovníci z každé osady, zaměstnaní v HMCS.

- Náklady

Přítomnost není standardně příliš nákladným nástrojem, v měřítku, jaké dnes znamená program EU pro rozvoj lidských zdrojů. Samotné zajištění Přítomnosti vyžaduje odborníky, případně profesionály.

Jejich platy a cestovní náklady jsou hlavními výdaji programu. Pokud např. počítáme celkový plat dvou sociálních pracovníků na jeden rok, není to celkem více než 5-6 milionů forintů.

Je vhodné zajistit jim místo, kde mohou pracovat. Pokud není jiná možnost, může to být třeba jen kontejnerová jednotka (takto program začínal i v Monoru) V některých případech je možné a vhodné koupit v místě menší domek a udělat z něj dobře fungující a komfortní komunitní prostor. Přitom je třeba dbát na to, aby nebyl o moc lepší než byty a domy. Dobrým příkladem je dům maltské charitní služby zakoupený v Kadarkútu v létě 2012, který stál téměř 5 milionů forintů. Efektivně slouží Přítomnosti a poskytli komunitní prostor pro celou lokalitu. Podle našich zkušeností lze fungující dům Přítomnosti zřídit v každé osadě a chudé vesnici v zemi od 5 milionů forintů.

Kromě těchto dvou nákladových položek je třeba zajistit nástroje sociální práce. Ty představují proměnlivou částku, ale v každém případě jsou potřeba počítat s volně použitelnými prostředky ve výši několika milionů forintů ročně.

Výstupy (co bylo vyprodukováno - množství, změna kvality)

Přítomnost, na místech, kde působí, kompenzuje nedostatečnou a špatnou práci několika poskytovatelů veřejných služeb, zejména v těch nejakutnějších fázích řešení problému. Do budoucna je třeba věnovat pozornost zkoumání možností různých podpůrných kapacit a jejich přínosu pro blaho rodin prostřednictvím spolupráce. Všichni poskytovatelé

služeb, kteří se na místě objeví, mají co do činění se stejnými rodinami. Jejich spolupráce znásobuje přínos, zmírňuje pocit bezmoci pomáhajících, zprostředkovává nové přístupy a dává nové nástroje k efektivnější práci. V programu okresu Heves se počet pracovníků na podporu rodin, kteří do oblasti vstupují, zvýšil o komunitní pracovníky ve společném programu EU s mikroregionální službou na podporu rodin. Průběžná komunikace, kterou společná práce vyžaduje, zlepšila porozumění mezi kolegy s různými pracovními metodami. Systém blogů, který usnadňuje rychlý tok informací, zavedený v projektu, se již používá v mikroregionální podpoře rodin. V některých osadách se podařilo přesvědčit například učitelku mateřské školy, učitele, zdravotní sestru, rodinného asistenta, osobu s rozhodovací pravomocí a partnera programu, aby při řešení daného problému přemýšleli společně. Předpokladem udržitelnosti je tedy aktivní propojení poskytovatelů služeb v terénu.

Úkoly, související s doháněním zanedbané společenské úrovně, nejsou normativně financovány samy o sobě. Chudá komunita je nemůže dovolit. Programy jsou zpočátku hrazeny z prostředků získaných Charitní službou a následně z tuzemských a evropských grantů. Později je nutné

vytvořit programy a sociální služby, které zahrnují normativní státní podporu, nebo jejich tržní příjmy mohou být vynaloženy na sociální program. Podstatný prvek udržitelnosti je třeba hledat v komunitě. Skutečná udržitelnost vzniká, když členové komunity rozumí procesům a jsou schopni se za ně postavit. V tomto okamžiku již nejsou k fungování potřeba vnější vstupy, chod pak zajišťují členové komunity. Toho již některé programy částečně dosáhly. V osadě Monor dnes pracuje jako pracovník programu mladý dospělý, sociální pracovník, který letos ukončil studium. Předseda romské obce je vzorovým příkladem. Také v Tarnabodu se na začátku programu začínalo s 1 absolventem, nalezeným v osadě a od té doby se počet absolventů pouze zvyšuje (nyní se hlásí i některé matky, aby byly dobrým vzorem svým dcerám). Do programu se tedy zapojilo několik obyvatel osady, kteří jsou ve svém funkci výborní. Program ale také poskytuje zaměstnání mnoha lidem. Skutečného reprezentanta obce zatím program nevytvořil.

Výsledky / přínosy - příběh úspěchu (čeho bylo dosaženo, jak, proč)

Sociální práce typu Přítomnosti je metodika,

kterou je obtížné označit podle nomenklatury rozvojové politiky EU, protože nemáme dostatečné znalosti o lokalitě. Očekávat lze snad to, že Přítomnost postupně osloví všechny domácnosti v dané oblasti. Může jít o vstupní ukazatel, ale výstupní ukazatel nelze s Přítomností jednoznačně spojovat. Nanejvýš do té míry, že pokud má sociální pracovník k dispozici různé nástroje, využívá je a podává o tomto využití zprávu. Prvotní úlohou Přítomnosti je stanovit přesnou sociální (a případně ekonomickou, environmentální) diagnózu pro danou lokalitu. Již během této diagnózy je možné a jistě i nutné např. poskytnout pomoc určité konkrétní rodině, poskytnout právní poradenství, nebo hledat řešení pro správu dluhů. Stanovit přesně, jaká kombinace nástrojů je potřebná pro pomoc, lze až po stanovení diagnózy. Když je dána diagnóza, lze již naznačit výsledný akční plán. Následný vývoj by měl vycházet z Přítomnosti, tj. neměl by se likvidovat stabilní základ, z něhož celý příběh vycházel. Je třeba i nadále udržovat důvěrný vztah a atmosféru, na jejímž základě by lidé z osady mohli přijmout zavedené služby.

V případě programů typu Přítomnosti je třeba předefinovat význam výsledků, které mohou být posuzovány zcela rozdílnými měřítky. Pozdravení

dítěte nebo použití kapesníku, případně utření bot do rohožky, není ukazatelem pro žádnou organizaci, ale přesto je nedílnou součástí souboru nástrojů sociální práce. Tento konkrétní rozpor je třeba formulovat, neboť bez něj nemůže být Přítomnost Přítomností. Prvotní diagnózy a odpovědi na ně by měly být zaznamenány jako výsledky. Ukazatele je tedy třeba vytvářet bez úprav a realizace jejich tvorby je zároveň také výsledkem.

Jaké problémy se vyskytly při dosahování výsledků

Program Přítomnost napomáhá vzestupu zaostávajících komunit a integraci lidí na okraji společnosti, různými, vzájemně závislými a propojenými prvky pomoci. Maďarská maltská charitní služba přišla s velkým množstvím nápadů a vizí, ale na většinu problémů neexistovaly předem dané odpovědi.

Program Přítomnost je založen na trvalé a intenzivní sociální práci v městských slumech a chudinských malých osadách. Na jejím základě jsou realizovány další prvky programu podle diagnózy, provedené s pomocí místních obyvatel.

Například v Tarpě již máme sirotčinec, kontaktní místo Přítomnosti, program čištění veřejných

prostranství (s deratizací kryš), program malých zahrádek jako první příklad sebeobsluhy, zdravotní program (odvšivení), bydlení (domácí pohodlí), krizové řízení atd. Ve všech těchto programech probíhá každodenní sociální práce, založená na Přítomnosti.

Rady, tipy

Obvyklá praxe spočívá v tom, že v každé osadě je potřeba udělat něco jiného. Existuje tedy základní metodika, kdy se provede diagnostika osady a poté se sestaví akční plán s oblastmi intervence.

Přítomnost je přehlídkou improvizace, ale existují určité postupy, které lze obvykle přizpůsobit.

V prvním období metodiky se provádí pouliční sociální práce, ve smyslu zmapování celé reality osady, navázání prvních kontaktů na ulici a vstupy do domácností za účelem seznámení. V důsledku toho se první konkrétní akce zaměřují na podporu rodin: je třeba odvracet bezprostřední krize, komunikovat s úřady a úředníky, každodenní problémy je třeba řešit jednoduchými nástroji a co nejrychleji. Pro tuto práci je třeba najít vhodnou osobu. Dalším přizpůsobivým prvkem je zajištění fyzických potřeb Přítomnosti. Podle našich zkušeností Přítomnost v osadě dobře funguje, pokud je tam stabilní místo, kde může sociální pracovník pobývat a kde si může s obyvateli sednout, promluvit a vyřídit vše potřebné.

V Monoru bylo toto místo zpočátku zřízeno v konjektivní jednotce, ale v poslední době vidíme, že je velmi efektivní začít Přítomnost zřízením malého komunitního domu, kde je prostor nejen pro osobní rozhovory, ale i pro menší komunitní programy (herny, řemesla). Program Přítomnosti, založený na neustálé přítomnosti, důvěře a následném budování komunity, lze spustit v jakékoli zemi a na jakémkoli místě, ale je nezbytné mít stabilní organizační

zázemí a financování a také možnost postupného rozvoje programu a místa.

Kontaktní údaje

Maďarská maltská charitní služba

Adresa: 1125 Budapešť, ulice Szarvas Gábor 58-60.

e-mail: mmsz@maltai.hu

Telefon: Mgr: +3613914700

Webové stránky: <https://jelenlet.maltai.hu>

Advices, hints

Program Symphonie

Původ projektu

Myšlenka programu Symfonie vznikla ve Venezuele, kde je znám pod názvem El Sistema, což znamená "systém". Program zahájil v roce 1975 klavírista, dirigent a ekonom José Antonio Abreu. Podstatou programu El Sistema není rozvoj talentu, ale radost z hudby. Jde tedy především o sociální program, v němž je hudba nástrojem vytváření příležitostí.

Informace o případu

- Kdo je/byl manažer, majitel, instituce, komunita

Myšlenku přinesla do Maďarska nadace Symphonia. Příležitost vyzkoušet tuto metodu se naskytla

v létě 2013 v rámci programu "Přítomnost", který maďarská Maltéžská charitní služba realizuje již téměř deset let.

- Jaký problém byl řešen

Hlavním cílem programu je: zabránit předčasnému ukončení školní docházky, snížit počet předčasných odchodů ze školy a podpořit úspěšnou školní kariéru dětí. Institucionální systém sám

o sobě nemůže účinně řešit sociální problémy dětí, které do školy chodí.

Program Symfonie nabízí nový nástroj pro děti, žijící v nejistotě, těžké deprivaci a obtížných rodinných poměrech, jehož klíčovými prvky jsou posilování pocitu úspěchu, sebedůvěry a sounáležitosti se společností.

Není náhodou, že znevýhodnění a kumulovaně znevýhodnění žáci jsou mnohem více ohroženi předčasným ukončením školní docházky, než jejich vrstevníci, žijící v lepších podmínkách.

V jejich případě je mnohem pravděpodobnější, že se nedostanou na střední školu nebo předčasně opustí vzdělávací systém bez získání titulu.

- Umístění případu

Iniciativa byla vyzkoušena ve městě Monor, v jeho chudinské čtvrti zvané "Tabán" a později se z ní stalo celostátní hnutí. Program byl přítomen v regionech Jižní Zadunají a Severní Maďarsko, celkem v 15 základních školách.

- Cílové skupiny (kdo z něj má prospěch?)

Cílovou skupinou programu Symfonie jsou znevýhodněné děti, žijící v obtížných podmínkách, které jsou ve škole považovány za problémové žáky. Program Symfonie propojuje oblasti pedagogiky, hudební pedagogiky a sociální a komunitní rozvojové práce. Program Symfonie uvažuje systémově - jeho základním principem je, že školní kariéru dětí nelze interpretovat izolovaně, pouze v rámci rodiny, místní společnosti, zařízení péče o děti a zdravotnických zařízení, která děti obklopují. Proto jsou cílovými skupinami programu kromě dětí také rodiče, učitelé a další podpůrní odborníci, hudební, sociální a kulturní instituce, organizace a jejich celkové širší společenské prostředí.

- Účastníci (kdo a s čím pracoval)

V rámci programu je zaměstnán v každé škole sociální pracovník a také alespoň jeden učitel instrumentální hry. Učitelé hudby obvykle navštěvují školy ve skupinách, což znamená, že několik učitelů hudby vede hodiny instrumentální hry současně. Projekt zaměstnává 16 sociálních pracovníků

a 25 učitelů hudby. Odborný řídicí personál tvoří 5 osob a management projektu 3 osoby. Celkem tedy v programu pracuje 49 lidí, ale snaží se také o co nejširší zapojení dobrovolníků.

- Náklady

Program Symfonie byl zahájen v září 2014 ve

veřejných vzdělávacích institucích, začleněných do systému celodenního vzdělávání, a je plně hrazen z prostředků EU.

Výstupy (co bylo vytvořeno - množství, změna kvality)

Hra na hudební nástroj rozvíjí řadu dovedností, které jsou nezbytné pro učení: intelektuální schopnosti, soustředění, pozornost a paměť. Zlepšuje

jemnou motoriku a koordinaci oko-ruka. Podporuje vyjadřování emocí a stimuluje vytrvalost. Společné muzicírování má mimořádnou sílu pro rozvoj společenství: děti zažívají pocit, že někam patří, radost ze společné práce, důležitost vzájemné pozornosti a spolupráce.

Symfonie je zakotvena v celodenním školním systému, jehož páteří jsou dopolední a odpolední hudební hodiny. Kromě toho se pořádají školní a městská vystoupení a setkání škol na regionální a

celostátní úrovni. Hlavním cílem je vytvořit kapely na regionální a později i celostátní úrovni a poskytnout žákům co nejvíce úspěšných příležitostí k vystoupení.

Obľiba programu vysoce předčila původní očekávání. Přestože výzva k předkládání návrhů vyžadovala vytvoření skupiny minimálně 10 osob z každé školy, programu Symfonie se již účastní přibližně 700 dětí.

Výsledky / přínosy - příběh úspěchu (čeho bylo dosaženo, jak, proč)

V Maďarsku má instrumentální hudební výchova a sborový zpěv dlouhou tradici. Program Symfonie však nekonkuruje tradiční síti hudebních škol, protože pracuje s jinou metodikou a oslovuje děti, které se obvykle z tradičního hudebního vzdělávání neúčastní. Děti, žijící v osadách, byly do programu

nalákány zejména možností hry na housle a velmi brzy se mezi nimi program stal velmi oblíbeným.

Od seznámení se s nástroji a naučení se prvních zvuků do konce léta dosáhly děti velkolepých výsledků v rozvoji svých hudebních dovedností, velmi se zlepšil jejich smysl pro rytmus a čistota jejich hry, jejich repertoár se rozšířil o mnoho melodií a začaly číst noty. Dalším důležitým výsledkem byla výrazná změna v chování dětí, jejich vytrvalosti a schopnosti soustředění.

Motivaci a úspěšnost našich žáků zvyšujeme častými místními akcemi. Program klade velký důraz také na pořádání setkání nebo příležitostí ke společným akcím, kterých se účastní žáci z více škol, zapojených do programu. Vzhledem k tomu, že v každé škole vyučujeme skupinu nástrojů (smyčcové a dechové nástroje), setkání mezi školami umožňují dětem zažít zkušenost hry v symfonickém orchestru. Vyvrcholením programu je pak vytvoření

symfonických orchestrů na regionální úrovni.

Jaké problémy se vyskytly při dosahování výsledků

Při naší práci se často objevují problémy, které vyžadují zapojení dalších odborníků. Snažíme se tyto případy dostat k těm správným odborníkům, zapojit rodiny do systému péče a pomoci jim získat potřebné služby. Tím se program Symfonie stává součástí místního signalizačního systému. Přicházíme do kontaktu s místními sociálními institucemi, protože přicházíme do kontaktu se stejnými rodinami jako ony. Výměna zkušeností a sdílení

poznatků uvnitř i vně programu pomůže poskytovat účinnější pomoc potřebným. Některé problémy se snažíme řešit v rámci individuálního case managementu. Naši sociální pracovníci pomáhají rodičům s vyřizováním úředních záležitostí a pomáháme rodinám také s dary.

Složení skupin je většinou smíšené, a to jak z hlediska hudebních schopností, tak i pravidelnosti docházky. Proto na sezeních používáme diferencovanou metodu: zatímco motivovanější děti cvičí melodii, jiná skupina se učí jednodušší doprovod k téže melodii, přičemž jsou přítomny i děti, které láskyplná atmosféra sezení přitahuje, ale nástroj neberou do ruky i několik měsíců - jsou pouze pasivními účastníky.

Kromě výše zmíněných obtíží má takto organizované skupinové vzdělávání také řadu výhod, protože takto vzniklá komunita má velmi silnou výchovnou a udržovací sílu. Společně provozovaná hudba je skvělou školou pozornosti a spolupráce. Děti si od začátku zvykají na vzájemné pozorování a napodobování, takže si mohou velmi brzy vyzkoušet vedoucí role. Díky tomu se během několika měsíců vytvoří soudržné rozvíjející se společenství, kde se děti navzájem motivují, pomáhají si a učí se.

Rady, tipy

Sociální práce vedle hudební výchovy a intenzivní přítomnosti ve škole poskytuje všestrannou podporu dětem a jejich rodinám. Zaměstnanci by měli pro děti vytvářet inkluzivní a láskyplnou atmosféru.

Klíčem programu je vcítit se do nich, pochopit jejich problémy, být k nim otevřený, nechtít je kontrolovat, nechtít jen splnit očekávání, ale pracovat s nimi tak, aby z této společné činnosti vzniklo něco zajímavého a dobrého.

Proto je důležité klást velký důraz na to, abychom si hodně povídali: co a proč je pro ně těžké, jak, kromě mnoha starostí, získat a dát i trochu radosti, jaké cíle lze formulovat a jak jich lze dosáhnout. Individuálně, v malých skupinkách, ve třídě, na chodbě, po cestě do jídelny, při doprovodu domů. O to jde především. Otevřený dialog otevírá dětem svět, dotýká se témat, ke kterým nemusí být příležitost se dostat v rodině nebo ve formálním vzdělávání. Snaží se jim rozšířit obzory a uvědomit si, že se mohou skutečně posunout vpřed s nějakým cílem.

Pokud dáme dětem vzory a poskytneme jim zážitky (výlety, návštěvy koncertů a divadel, skupinové hry), rozšíří to jejich svět.

Je důležité poznamenat, že program v žádném případě nechce k ničemu nutit žáky, kteří z nějakého závažného důvodu změni názor. V takovém případě může student po konzultaci s pedagogy, rodiči a sociálním pracovníkem program opustit.

Kontaktní údaje

Nadace Symphonia

Adresa: Budapešť, ulice Ördögöröm 12

e-mail: symphonia@symphonia.hu

Tel: +36206693753

Webové stránky: szimfoniaprogram.hu

C3 – Polsko

Romská komunita v Mielci - multikulturní společenská místnost

Souvislosti případové studie

Společnost přátel dětí: TPD, je celostátní nevládní sdružení, které vykonává veřejně prospěšnou činnost pro děti. Společnost vznikla v roce 1949 spojením Dělnické společnosti přátel dětí a Rolnické společnosti přátel dětí.

V rámci své činnosti slouží dětem - především těm, které potřebují záchranu a pomoc. TPD bojuje za zlepšení situace dětí osiřelých a ohrožených osiřením, žijících v extrémní chudobě, bez domova, zanedbaných ve vzdělávání a výchově, fyzicky a psychicky týraných, ohrožených závislostmi a závislých na alkoholu, drogách a nikotinu, ve špatném zdravotním stavu a s postižením. Společnost pomáhá rodičům a místním a státním orgánům plnit jejich povinnosti vůči dětem.

TPD podporuje všestranný rozvoj dětí, vychovává z nich jedince citlivé vůči společenské škodlivým jevům a nespravedlnosti, jedince dobře socializované, pracovité, tolerantní a dobře připravené pro rodinný život.

Společnost podporuje rozvoj advokacie v záležitostech dětí a v jejich právech, probouzející obecnou citlivost k jejich ohrožení, poškozování a potřebám. Heslo Společnosti "Všechny děti jsou naše" bylo zpopularizováno u příležitosti Mezinárodního dne

děti, který TPD již řadu let iniciuje a organizuje.

V průběhu let Společnost:

- vedla sirotčince pro ohrožené děti (bezprostředně po první a druhé světové válce);
- organizovala letní prázdninové programy pro děti (denní tábory, letní tábory, krátké programy v místě bydliště, pobyty pro venkovské děti v turistických destinacích);
- provozovala místa péče o matky a děti ve venkovských lokalitách, jesle, sociální školky;
- pro školní děti organizovala sekulární školy, "zelené třídy";
- podporuje instituce a aktivity, věnované organizaci volného času dětí a mládeže, např. denní stacionáře, střediska ekologické výchovy (včetně sociálně terapeutických a integračních center), budování dětských hřišť, jordánských zahrad, půjčoven sportovního a turistického vybavení, knihoven (včetně mobilních);
- snaží se o zavedení plošného stravování pro všechny děti ve vzdělávacích zařízeních, materiální pomoci dětem z nejhudších rodin, zdravotní výchovy dětí a mládeže, jejich rodičů a pedagogů, kurzů v oblasti tělesné kultury, sportu a turistiky;
- podporuje aktivity zaměřené na prevenci dopravních nehod dětí;
- iniciuje aktivity v oblasti zvyšování pedagogických znalostí rodičů a celé společnosti.

Společnost přátel dětí má 16 regionálních poboček, jednu v každém vojvodství. Regionální pobočka Společnosti přátel dětí v Rzeszowě koordinuje práci 7 okresních rad v těchto oblastech:

Przemyślu, Krosně, Tarnobrzegu, Jaroslawi, Jasle, Sanoku a Lesku a 3 městských rad v Mielci, Stalowé Woli a Lubaczowě na Podkarpatsku.

Pobočka TPD v Mielci realizuje řadu aktivit. Jsou to například následující:

1. Žlutý talíř je největší soukromý program podpory výživy dětí v Polsku, který realizuje Nadace Kulczyk. Program využívá více než 17 500 dětí v celé zemi. Ročně tak dostanou přes 3 000 000 teplých a zdravých jídel ve více než 350 vzdělávacích zařízeních. TPD ve spolupráci s dalšími institucemi tuto iniciativu realizuje/podporuje.

2. Vím víc - myslím víc! V rámci programu probíhají tyto aktivity: kurzy keramiky, kurzy hip-hopu a breakdance, setkávání s psychologem a konzultace pro rodiče, socioterapie, čtvrtletní terapeutické výlety pro děti a rodiče a týdenní letní divadelní dílny.

Všechny aktivity pro děti a rodiče jsou zdarma. Aktivity jsou realizovány z Evropského sociálního fondu a spolufinancovány z evropských fondů.

3. Jezte zdravě, abyste byli silnější. Aktivity, realizované v rámci programu, jsou zaměřeny na sociální pomoc a vzdělávání. Každé ze zařízení, zapojených do programu, získává od Nadace Tesco dětem účelovou dotaci na nákup potravin a potřebného kuchyňského vybavení, které bude sloužit

k hygienické a estetické přípravě jídel. Velmi důležitou otázkou při vedení programu je aktivní účast dětí - jsou nejen příjemci pomoci, ale také i organizátory. Žáci škol se podílejí na sestavování jídelníčku, nákupu a přípravě pokrmů - díky tomu mají možnost získat potřebné znalosti o racionální výživě a formovat své pozitivní sociální postoje. Kromě toho se děti a mládež účastní vzdělávacích lekcí o zdravé výživě a životním stylu. Program je financován z prostředků veřejné sbírky, prováděné v obchodech Tesco po celé republice a z vlastních prostředků Nadace Tesco dětem.

Nejzásadnější iniciativou, kterou TPD v Mielci uskutečnila, byla realizace projektu sociální integrace dětí. TPD boří stereotypy mezi obyvateli polského a romského původu ve městě. Realizací Programu sociální integrace Romů v Polsku dokazuje, že vzájemné poznávání prostřednictvím hry a práce spojuje nejprve děti a potom i jejich rodiče. Mezi aktivitami byly například rozcvičky, vedené hercem Divadla postav. Děti se při nich učí žonglovat, pak pracují ve dvojicích, poté staví cikánský tábor. Při zábavě lektor využil znalostí dětí a jejich rodičů o romské kultuře, která je nedílnou součástí polské kultury. TPD v Mielci realizovalo Program sociální integrace Romů v Polsku po dobu 10 let. Získával si stále více příznivců mezi rodiči romských i polských dětí, žijících v Mielci.

Základní informace

- Kdo je/byl správce, vlastník, instituce, komunita

TPD je celostátní nevládní sdružení. Místní úřady spolupracují s TPD a finančně podporují aktivity, realizované ve prospěch dětí. Místní úřady poskytly prostory pro činnost spolku.

- Jaký problém byl řešen

Hlavním problémem, ke kterému se přistupovalo, bylo prolomení stereotypů mezi obyvateli polského

a romského původu. Kromě toho měl projekt pomoci integrovat polské a romské děti a podpořit žáky, kteří měli různé potíže s učením a v sociální integraci, v dosažení úrovně srovnatelné s ostatními studenty. Významný počet dětí, které využívaly podpory denního stacionáře, byl romského původu. Kromě integračních aktivit se romské děti účastnily i dalších akcí, které se ve společenské místnosti konaly. Byly podporovány v procesu učení, při výtvarných kurzech, sociální terapii a mnoha dalších aktivitách, které TPD v Mielci nabízí. Nejpopulárnější a nejatraktivnější byly taneční kurzy a příprava na vystoupení. Byla to příležitost prezentovat své tradice a zvyky a předvést pestré kroje.

- Umístění případu

Mielec, Podkarpatské vojvodství, Polsko

Společnost přátel dětí má 16 regionálních poboček, po jedné v každém vojvodství. Regionální pobočka Společnosti přátel dětí v Rzeszowě koordinuje práci 7 okresních výborů v Przemyslu, Krosně, Tarnobrzegu, Jaroslawi, Jasle, Sanoku a Lesku a 3 městských výborů v Mielci, Stalowé Woli a Lubaczowě z Podkarpatského vojvodství.

- Cílové skupiny (kdo z toho má prospěch?)

Děti a jejich rodiny, romského i polského původu.

- Účastníci (kteří na projektu pracovali)

Iniciátorem aktivit pro integraci romských dětí je Společnost přátel dětí a místní samospráva.

- Náklady

Náklady na četné iniciativy TPD v Mielci byly spolufinancovány z fondů EU, místních orgánů i samotné Společnosti.

Výsledky / přínosy - příběh úspěchu (čeho bylo dosaženo, jak, proč)

Multikulturní společenská místnost v Mielci byla realizována v rámci Programu sociální integrace Romů v Polsku, po dobu 10 let. Získala si více a více příznivců mezi rodiči romských i polských dětí, žijících v Mielci. Účast romských dětí na aktivitách, prováděných v rámci Multikulturní společenské

místnosti, umožnila romským dětem lépe se sociálně začlenit mezi vrstevníky, trávit volný čas společensky, zlepšit proces učení, rozvíjet své zájmy atd.

Aktivita nabízené TPD v Mielci jsou následující:

- setkání s psychologe
- pomoc dětem ve školních, rodinných, vrstevnických a osobních krizích
- sociální terapie
- nápravné a kompenzační kurzy
- podpora při učení, organizace volného času
- rozvoj zájmových činností
- taneční a výtvarné kurzy

Jaké problémy se vyskytly při dosahování výsledků

Problém s aktivitami pro děti je omezen finančními zdroji. Mnohé aktivity se obnovují, jakmile se objeví finanční prostředky. Dalším problémem je velká absence romských dětí ve školách a jejich potíže s doháněním zaměškaného učiva, a to i během docházky na akce ve společenské místnosti. Děti se zdráhaly dělat domácí úkoly a nepovažovaly vzdělávání za dostatečně důležité.

Kontakty:

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
Miejski w Mielcu
Oddział Miejski w Mielcu
Żeromskiego 26, 39-300 Mielec
ul. Chopina 8/104
17 787 40 00, fax: 17 787 40 15
39-300 Mielec
sekretariat@um.mielec.pl
tel. 17 586 35 92, 793 847 217
<https://www.mielec.pl/>
e-mail: tpdmielec51@interia.pl
<http://tpd.mielec.pl>

Urząd
ul.
tel.:
e-mail:

Zdroje:

- <https://zg.tpd.org.pl/pl/oddziay-tpd-2.html>,
- <http://tpd.pl/o-nas/>,
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Towarzystwo_Przyjaciół_C3%B3%C5%82_Dzieci,
- <http://tpd.mielec.pl/>
- <https://rzeszow.tvp.pl/21309456/przelamywanie-stereotypow-br-wielonarodowa-swietlica>

Kulinářské a novinářské workshopy - iniciativa mladých lidí za multi-kulturní integraci

Souvislosti případu

Ukrajinská menšina v Polsku vznikla v důsledku událostí druhé světové války, posunů hranic a poválečných deportací. V nově vymezeném Polsku, v roce 1944, žil na jeho území téměř 1 milion občanů ukrajinské národnosti.

Nové polské komunistické úřady chtěly vidět Polsko jako jednotný národnostní stát. V souladu s dohodou mezi Polským výborem národního osvobození a vládou Ukrajinské sovětské socialistické republiky bylo rozhodnuto o obyvatelích těchto států. Poláci ze západní Ukrajiny měli dobrovolně přesídlit do Polska a Ukrajinci na Ukrajinu. Ukrajinské obyvatelstvo bylo k odchodu na sovětskou Ukrajinu vybízeno rozvinutým propagandistickým aparátem. Ti, kteří nechtěli opustit polské území, způsobili, že byl zahájen protiukrajinský teror polské armády a milicí, s cílem donutit je k odchodu. Došlo k brutálním akcím komunistické polské armády. Jedna z takových akcí způsobila, že téměř 20 000 Ukrajinců z jihovýchodní části Polska uprchlo před pronásledováním do Československa.

Mnoho vesnic bylo zničeno a obyvatelstvo zabito. Nejstrašnější masakr se odehrál v obci Piskorowicze na Podkarpatsku. Bylo při něm partyzány Vojenského svazu zabito několik set Ukrajinců.

Při dalších deportačních akcích docházelo k vraždám ukrajinských civilistů, rabování a šikanování. Nakonec, v letech 1944-1946 opustilo Polsko téměř 500 000 Ukrajinců. S cílem připravit tuto komunitu o inteligenci a autoritu byli všichni deportovaní rozděleni podle kritérií profese. Ukrajinci byli přiděleni na několik desítek různých míst pobytu, odděleni od rodin. To vedlo k zániku regionálních komunit, jejich životního stylu a kultury. Majetek jak soukromých osob, tak církevních a společenských institucí, byl zničen a zkonfiskován. Deportovaným bylo zakázáno opustit nové místo pobytu a ti, kteří se o to pokusili, byli zatčeni a uvězněni nebo posláni do koncentračních táborů. Na počátku 50. let byly zakázány všechny formy menšinového jazyka a

kultury. Teprve v roce 1956 polské úřady povolily národnostním menšinám zakládat spolky. Tehdy byla založena Ukrajinská společenská a kulturní společnost (UTSK). Poprvé vyšel v tištěné podobě ukrajinskojazyčný týdeník "Naše slovo" a stát začal podporovat výuku ukrajinského jazyka a rozvoj amatérských uměleckých hnutí.

Ukrajinci však stále neměli plnou svobodu - úřady stále bránily návratu Ukrajinců do jejich rodné země.

V období 1944-1990 byla celá komunita pod dohledem polských zvláštních služeb. I přes to se početné skupině aktivistů podařilo zavést výuku ukrajinského jazyka ve školách. UTSK pořádala velké kulturní akce, například festivaly. Církev sehrála důležitou roli při udržování identity, když se jim díky náboženskému vyučování dařilo zabránit asimilačním tendencím. Na konci 60. let však opět přišla krize. V jejím důsledku postupně klesal počet studentů, kteří se učili ukrajinsky a školy byly zavírány. Někteří aktivisté byli nuceni emigrovat do zahraničí. Začal proces dobrovolné emigrace aktivních Ukrajinců do USA a Kanady. Situace se začala měnit v roce 1980 spolu se vznikem polského odborového svazu Solidarita. To se dotklo i ukrajinské komunity. Vznikaly nové iniciativy, rozvinul se bohatý umělecký život, výrazně vzrostl zájem o rodnou zemi. Vzrostly aktivity ukrajinské řeckokatolické církve a objevily se necenzurované publikace v ukrajinštině. Problémy menšin se začaly řešit v oficiálních polských médiích a do těchto aktivit se zapojili mnozí Ukrajinci.

Informace o případu

Projekt "Cesta k srdci člověka vede žaludkem - poznat kulinářskou žurnalistiku skrz naskrz", v rámci programu "Polsko-ukrajinská výměna mládeže", byl realizovaný skupinou účastníků z Polska a Ukrajiny.

Hlavním cílem projektu bylo uskutečnit desetidenní workshop 40 osob z Polska a 20 osob z Ukrajiny, ve věku 14-35 let, za účelem společného vzdělávání v oblasti kulinářské žurnalistiky. Účastníky byli mladí sociální aktivisté, usilující o mezikulturní porozumění.

Hlavní aktivity zahrnovaly: přednášky, diskuse, praktické lekce (včetně fotografických a spisovatelských workshopů) a studijní návštěvy restaurací v rámci inventarizace polsko-ukrajinského kulinářského dědictví regionů, které probíhaly v rekreačním středisku v Bieszczadech. Účastníci

se inspirovali multikulturním geniem loci krakovské Kazimierze, která je nejen místem kulturního dialogu, ale také rekreačním centrem a sídlem mnoha restaurací a místem konání četných kulinářských akcí.

Jídlo je nejjednodušší způsob, jak porozumět druhým, a proces vaření je příležitostí k poznání rozdílů

a podobností mezi kulturami. Kulinářská žurnalistika, stejně jako profese kulinářského historika - výnosné a oblíbené obory na Západě - se v Polsku teprve rozvíjejí. Mladí adepti tohoto umění čelí mnoha výzvam i příležitostem. Nejdůležitější z nich je možnost otevřít se světu, zejména tomu nejbližšímu, i když nejméně známému - světu našich sousedů. Poláci, Ukrajinci a Litevci žili po staletí ve společném prostoru, kde regionální rozdíly byly důležitější než národnostní a státní hranice se často měnily. V těchto zemích sousedili s Tatary, Židy, Karaimy a Lemky a vzájemně čerpali ze svého kulturního a společenského dědictví. Dnes příliš často přeceňujeme rozdíly a zapomínáme na společné kořeny. Projekt, který vytvořili mladí lidé s otevřenou myslí, vznikl z jejich potřeby jednat ve prospěch pozitivní změny. Co by mohlo pomoci při podpoře přeshraničního porozumění, odstraňování stereotypů a navazování přátelství s ostatními? Projekt zaměřený na popularizaci novinářských dovedností byl dobrým nápadem. Během desetidenního vzdělávacího bloku se účastníci zaměřili na popis toho, co je nejbližší nejen tělu, ale i duši každého člověka - kuchyně a jídlo.

- Kdo je/byl manažer, majitel, instituce, komunita

Subjektem pořádajícím workshopy byla Nadace Občanský dialog

- K jakému problému se přistupovalo, řešilo

Cílem projektu bylo rozbití stereotypů, překlenutí rozdílů mezi oběma národy a kulturami, propagace ukrajinské kultury v Polsku a odstranění základního problému nedostatečné polsko-ukrajinské integrace a budování nových vztahů. Projekt byl zaměřen především na polskou a ukrajinskou mládež, protože tato věková skupina má největší šanci na budování společenských a kulturních vztahů v budoucnu.

- Umístění případu

Workshopy se konaly v jihovýchodním Polsku. Základnou workshopů bylo rekreační středisko Czardworek v Przysietnici u Brzozowa, kde probíhaly přednášky, diskuse a praktické kurzy (včetně fotografických a spisovatelských dílen). Souběžně probíhaly studijní cesty do regionů, kde měli studenti k dispozici inventář polsko-ukrajinského dědictví regionů. Sanok byl prvním místem na Kulinářské stezce.

- Cílová skupina (kdo z toho má prospěch?)

Projekt byl zaměřen především na polskou a ukrajinskou mládež, protože tato věková skupina má největší šanci budovat společenské a kulturní vztahy.

- Náklady

Projekt byl spolufinancován Polsko-ukrajinskou radou pro výměnu mládeže.

Výstupy (co bylo vytvořeno - množství, změna kvality)

- Proces vzájemného poznávání dvou kultur,
- poznávání rozdílů a podobností obou kultur,
- seznámení s kulinářskými tradicemi,
- diskuse o žurnalistice,
- sociální a kulturní integrace,

Výsledky/přínosy - příběh úspěchu (čeho bylo dosaženo, jak, proč)

“Nic nás nesblíží víc, než společný stůl”. Toto v Polsku velmi oblíbené rčení se vztahuje výstižně k výsledkům iniciativy. Workshopy se staly multikulturním propojením dvou národů. Workshopy umožnily polské a ukrajinské mládeži pochopit, respektovat a využívat zvyky a tradice druhé strany, zejména pokud jde o kuchyni a kulinářské aspekty.

Jaké problémy se vyskytly při dosahování výsledků

Nebyly zmíněny žádné problémy.

Kontaktní údaje (instituce, vedoucí, adresa, telefon, mail, webové stránky atd.)

Fundacja Dialogu Obywatelskiego
ul. Izaaka 5/1
31-057 Kraków, tel. +48 579 183 117,
e-mail: www.fdo.org.pl biuro@fdo.org.pl.

Zdroje:

- <https://pl.naszwybir.pl/tworzyla-sie-ukrainska-mniejszosc-polsce/>
- <http://www.fdo.org.pl/projekty/przez-zoladek-do-serca-dziennikarstwo-kulinarne-od-kuchni/>
- <http://gospodarka.polska.pl/news/view/27213/polsko-ukrainski-projekt-dziennikarsko-kulinarny>

Vedlejší dveře

Informace o případu

Projekt “V sousedství”, realizovaný v rámci programu “Otevřený Krakov”, byl určen komunitě města Krakova, se zvláštním důrazem na ukrajinskou menšinu a společnou účast Poláků v jednotlivých projektových panelech. Projekt zahrnoval sérii několika tematických panelů vzdělávacího, aktivizačního a společenského charakteru. Od října do prosince 2017 se uskutečnilo šest setkání pro děti a dospělé, zaměřených vždy na jednu problematiku a téma.

Témata workshopů byla následující:

- Tradice a kultura
- Ekonomika a podnikání
- Náboženství a nejdůležitější svátky
- Geografie, příroda, cestovní ruch a společné dědictví
- Ukrajinská a polská kuchyně.

Na závěr bylo uspořádáno otevřené shrnující setkání - “společné oslavy” se zúčastnilo na 60 osob, především účastníků předchozích akcí. Společně byly shlédnuty filmové materiály, natočené během předchozích setkání, proběhla premiéra koncertu a taneční vystoupení, připravené dětmi, účastníky se workshopů.

Jednotlivé dílny přispěly k polsko-ukrajinské integraci:

Dílna “Tradice a kultura” umožnila účastníkům

dotknout se společných kořenů. Během setkání byly diskutovány a prezentovány emblémy ukrajinské kultury (jazyk, hymna, kroje, charakteristika, písně a zvyky) a společné rysy - prvky, spojující ukrajinskou a polskou kulturu. Děti, mládež i dospělí měli možnost zatančit si a zazpívat nově naučené lidové písně.

Další setkání se konalo pod heslem “Ekonomika a podnikání”. Diskutovalo se o problémech s podnikáním a trhem práce, konzultovaly se otázky legálního zaměstnávání cizinců v Polsku. Prostřednictvím her, kvízů a soutěží se děti seznámily se základy ekonomie.

Setkání “Náboženství a nejdůležitější svátky” bylo zaměřeno na poznávání zvířat a liturgických tradic, svátků a slavností. V řeckokatolickém a římskokatolickém kostele se uskutečnilo setkání, které účastníkům umožnilo seznámit se s architektonickými zvláštnostmi chrámů a jejich výzdobou.

Další akce byla věnována “Geografii, přírodě, turistice a společnému dědictví”. Každý účastník měl možnost představit svůj domov, zážitky z cest nebo svá oblíbená místa. Byly představeny hlavní turistické zajímavosti a nejmalebnější zákoutí Ukrajiny a okolí Krakova. Pro děti byly vedeny praktické workshopy o stavění stanu a o uzlech, byly poučeny o tom, jak se bezpečně pohybovat v horách a jak cestovat. Nejmladší účastníci se dozvěděli více o tom, jaké geografické oblasti (pouště, hory, moře) se v jednotlivých zemích nacházejí.

Akce také měla integrační rozměr. Poláci a Ukrajinci si vyměňovali informace o turistických trasách, ubytování a o nejlepších internetových stránkách, které se vyplatí využívat. Ukrajinsko-polské kulinářské workshopy, které se konaly v ukrajinské restauraci “Chicheri”, umožnily poznat polská a ukrajinská jídla. Během závěrečné akce “Otevřené shrnutí - společná oslava” byly prezentovány filmové materiály, byl uspořádán koncert a taneční vystoupení, připravené dětmi a vystoupil také sbor ukrajinské řeckokatolické mládeže.

- Kdo je manažer, vlastník, instituce, komunita

Organizací projektu byla pověřena Nadace Zustricz, která se již několik let zabývá polsko-ukrajinskou integrací.

- Jaký problém byl řešen

Cílem projektu byla propagace ukrajinské kultury,

integrace a odstranění základního problému nedostatečného polsko-ukrajinského porozumění a budování nových vztahů. Sdružoval především dospělé, mládež a děti polského a ukrajinského původu.

- Umístění případu

Projekt byl realizován v Krakově.

- Cílové skupiny

Účastníky byli: dospělí, mládež a děti polského a ukrajinského původu.

- Účastníci

Účastníky projektu byli polští a ukrajinští dospělí, mládež a děti a také organizátor workshopů.

- Náklady

Projekt byl financován z prostředků Nadace Zustricz

Výstupy

V rámci projektu byly realizovány aktivity zaměřené na:

- rozšíření znalostí o ukrajinské kultuře u nejmladší polské generace
- zjištění více informací o rozdílech a podobnostech mezi danými dvěma kulturami
- seznámení s kulinářskými tradicemi

Výsledky/přínosy - příběh úspěchu

Realizace projektu přispěla k integraci ukrajinské menšiny, přistěhovalců a obyvatel Krakova. Formát všech setkání pomohl účastníkům otevřít se rozmanitosti, vzbudit zvědavost a touhu poznávat jiné kultury.

Bylo podpořeno utváření postoje respektu a přijetí odlišností. Byl vytvořen prostor pro vzájemné poznávání, diskusi, výměnu zkušeností a vzájemnou podporu. Účastníci měli možnost rozvíjet své pěvecké, umělecké a taneční dovednosti a rozšiřovat své znalosti v rámci tematických setkání. Byly také identifikovány nové problémy a výzvy. A co je nejdůležitější, realizace projektu “V sousedství” inspirovala účastníky k novým, společným aktivitám a

výzkumům.

Jaké problémy se vyskytly při dosahování výsledků

Při realizaci projektu se neobjevily žádné významné problémy.

Kontaktní údaje

Nadace Zustricz
ul. Karmelicka 34/100,
31-128 Krakov
info@zustricz.pl

Zdroj:

- <https://zustricz.pl/>

Romská komunita v Mielci

Informace o případu

Asi 3,6 % společnosti v Polsku tvoří národnostní a etnické menšiny. V Polsku je oficiálně evidováno devět národnostních a čtyři etnické menšiny.

Romové jsou v Polsku přítomni již více než 600 let. První informace o výskytu Romů jsou z roku 1401. Jsou považováni za příslušníky etnické menšiny, kteří jsou zároveň polskými občany. Ve srovnání s ostatními menšinami se jejich kultura a fyzický vzhled výrazně odlišují. Romská komunita je nápadnou a snadno postřehnutelnou menšinou. V současné době žije v Polsku asi 20 000 osob patřících k romské etnické menšině. Jejich životní situace je na škále od velmi dobré až po dramatickou. Týká se to především úrovně bydlení, životních podmínek, zdravotního stavu a vzdělání. Ekonomické a politické změny na počátku devadesátých let ke zlepšení situace romské menšiny v Polsku nepřispěly. Problémy menšiny narůstaly v důsledku nedostatečného vzdělání polských Romů, a tím i nedostatečné odborné kvalifikace. Mielečtí Romové donedávna žili na nejchudším sídlišti v Mielci, v jednopatrových cihlových domech. V Mielci žije asi 600 Romů v 70-80 rodinách, což je asi 1 % obyvatel města.

- Správce, majitel, instituce, komunita

Radnice v Mielci je správcem nově vybudované infrastruktury (sociálního bydlení) pro znevýhodněné menšiny, komunity, osoby, včetně romské menšiny.

- Jaký problém byl řešen

Řešily se především tyto problémy: zlepšení životních podmínek méně privilegovaných členů komunity, poskytnutí lepších podmínek pro studium dětí, integrace romské komunity v Mielci s ostatními obyvateli Mielce. Změny zvyklostí Romů patřily také mezi řešené otázky.

Source: <http://promocja.mielec.pl/mieleckie-romskie-przedmiescie/>

Source: <https://www.korso.pl>

- Umístění případu

Mielec, Podkarpatský region, Polsko

- Cílové skupiny

Mielečtí Romové, donedávna žijící na nejchudším sídlišti v Mielci, v jednopatrových cihlových barácích.

V Mielci žije asi 600 Romů v 70-80 rodinách, což je asi 1 % obyvatel města. Mielec je jedním z hlavních polských měst, kde Romové sídlí. Vybudovaná sociální infrastruktura je určena všem znevýhodněným členům komunity.

- Účastníci

Do procesu realizace projektu byla zapojena radnice města Mielec, stavební firma a romská komunita v Mielci (Sdružení Romů v Mielci).

- Náklady

Náklady na investici nejsou známy, ale odhaduje se, že se pohybují v řádu tisíců EUR.

Výstupy

Nové sociální bydlení výrazně zlepšilo životní podmínky osob, žijících na hranici chudoby, zlepšilo sociální situaci dětí, mládeže, dospívajících i jejich podmínky ke studiu. Tato opatření mají podpořit integraci romské komunity, zejména její mladé generace. Byla vybudována společenská místnost sociálního bydlení, vytvořená zejména pro společenská setkávání a posílení vazeb mezi obyvateli.

Výsledky/přínosy - příběh úspěchu

Výsledky akce jsou patrné na fotografii. Sociální bydlení se nachází v předměstské čtvrti Mielce, kde se Romové mohou snadno integrovat mezi ostatní obyvatele. Některé romské rodiny již v tomto

bydlení žijí.

Source: https://hej.mielec.pl/pl/11_wiadomosci/51646_na-ul-inwestor-w-powstan-kolejne-bloki.html

Jaké problémy se vyskytly při dosahování výsledků

Před zahájením projektu bylo třeba uzavřít dohodu mezi romskou komunitou a radnicí. Vzhledem k tomu, že se jednalo o veřejnou investici, vyžadoval celý administrativní proces mnoho času a finanční přijatelnost. Přímý stavební proces si rovněž vyžádal mnoho příprav.

Kontaktní údaje

Urząd Miasta w Mielcu	Stowarzyszenie
Romów w Mielcu	
Żeromskiego 26, Miasteczko	Młodego
Robotnika 37 / 6	
39-300 Mielec	39-300 Mielec,
Polsko	

C3 - Bulharsko

Vzdělávání na podporu inkluze, diverzity a aktivního občanství

Informace o případu:

Integrace Romů je dlouhý, komplexní a náročný proces. Prvním a možná nejdůležitějším krokem je vzdělávání romských dětí. Projekt Vzdělávání na podporu inkluze, rozmanitosti a aktivního občanství byl realizován v rámci bulharského operačního programu Věda a vzdělávání pro inteligentní růst. Obecným cílem projektu bylo poskytnout pomoc žákům z etnických menšin, aby se úspěšně společensky realizovali. Projekt přispěl k dosažení skutečných a udržitelných výsledků ve vzdělávací integraci 100 žáků z romské etnické menšiny v obci až do ukončení povinného středoškolského vzdělávání. Byla zajištěna doprava žáků romského etnika ze školy a jejich integrace v hostitelské škole, kde byla poskytnuta pomoc při pokračování ve

vzdělávání.

- Kdo je/byl správce, majitel, instituce, komunita

Předkladatelem projektu je obec Berkovice, která jedná v partnerství se sdružením Roma-Berk a partnerskými školami v obci.

- Jaký problém se řešil

Romské děti a studenti jsou často izolováni ve školách v romských čtvrtích a v oddělených skupinách ve třídách smíšených škol. Pro děti romského původu je obtížné se ve školách adaptovat, přičemž jedním z hlavních důvodů je špatná znalost úředního bulharského jazyka, který se ve školách používá. Rovněž uplatňování mechanismů prevence rizika předčasného odchodu romských žáků ze školy není dostatečně účinné. Podíl romských žáků v základním vzdělávání je významný, ale na středních školách dramaticky klesá.

- Umístění případu

Obec Berkovica, severozápadní Bulharsko

- Cílové skupiny (kdo z toho má prospěch ?)

Romské děti, navštěvující vzdělávací zařízení v obci Berkovitsa:

První základní škola "Nikola Yonkov Vaptsarov"

Základní škola "Georgi Rakovski"

Třetí základní škola "Ivan Vazov"

Druhá základní škola "Hristo Smirnenski"

Základní škola "Svatého Cyrila a Metoděje"

Střední škola "Dr. Ivan Panov", Berkovica

Střední odborná škola lesnická, Berkovica

Rodiče romských dětí z výše uvedených škol.

- Účastníci (kdo pracoval, co)

Řídící tým projektu tvořili manažer projektu a 7 koordinátorů projektu - jeden pro každou ze 7 škol a účetní.

Hlavní činnosti v rámci projektu byly následující:

Doplňková výuka bulharského jazyka pro žáky, pro které není mateřským jazykem.

Přístup ke vzdělání pro všechny děti a žáky,

podléhající povinné školní docházce, je prioritou ve vzdělávací politice obce. Nízká úroveň vzdělání je jedním z hlavních faktorů, určujících chudobu a sociální vyloučení. Případy předčasného ukončení školní docházky nejčastěji souvisejí se socioekonomickým postavením domácností. Hlavním přístupem k prevenci a omezení tohoto jevu je proto podle vedení obce zvýšení investic do kvality vzdělávání. Sedm partnerských škol v rámci projektu poskytlo integrované vzdělávání žákům romského původu, společně s žáky neromského původu. Žákům základních škol, pro které bulharština není mateřským jazykem, projekt poskytl doplňkové vzdělávání v bulharském jazyce. Je tomu tak proto, že se jedná o úřední jazyk v zemi. Bez jeho výuky se děti a žáci z různých etnických skupin nemohou plně integrovat do školního prostředí a do společnosti s odpovídajícím intelektuálním a emocionálním rozvojem své osobnosti. Podle přímých pozorování učitelů základních škol, zapojených do projektu, naráží většina dětí romského etnika při nástupu do první třídy na značné překážky při osvojování spisovného bulharského jazyka. Je tomu tak proto, že většina z nich neměla intenzivní kontakty na úrovni každodenní komunikace s dětmi nebo dospělými, mluvícími bulharsky. V některých případech se jedná o děti, které žily pouze ve své etnické komunitě, nacházející se v romské čtvrti Berkovica. Tyto děti, omezené svým jazykovým a etnokulturním prostředím, se v první třídě ocitají v novém prostředí a situaci, která je spojena nejen s pro ně neznámými okolnostmi, ale také se sociokulturním kontextem, který je jim cizí. Pro jejich adaptaci na tyto podmínky má klíčový význam výuka bulharského jazyka. Proto jim byla v prvních čtyřech letech na partnerských školách poskytnuta doplňková jazyková výuka.

Zajištění vhodného vzdělávacího prostředí pro začlenění žáků romského původu do škol mimo romskou čtvrť, tj. zlepšení vzdělávacího prostředí v hostitelských školách.

Na prvním stupni bulharských škol je 20 % všech žáků romského původu. V 7. třídě je jich 7 % a ve 12. třídě pouze 1 %.

V hostitelských školách v rámci projektu získaly romské děti přístup k odpovídajícímu výběru škol. Vyšší kvalita vzdělávání v hostitelských školách pomohla romským dětem dosáhnout vyšší úrovně vzdělání. Výzkumy a pozorování ukázaly, že neefektivnější multikulturní interakce a spolupráce se dosahuje prostřednictvím společných aktivit, kdy typ interakce napomáhá dosažení společného

výsledku, který odsouvá do pozadí případné rozdíly, konflikty, odlišné názory, případně dochází k soutěžení, při němž vystupují do popředí osobní vlastnosti a přednosti jednotlivce. Toho bylo nejlépe dosaženo prostřednictvím amatérského umění, sportu a mimoškolních aktivit, kde jsou žáci přesvědčeni o úspěších druhého, aniž by věnovali přílišnou pozornost dalším aspektům, jako je pohlaví, věk nebo etnická příslušnost. Byly vytvořeny podmínky pro projevení specifických tvůrčích vlastností jedince, jako jsou umělecké a rukodělné dovednosti, vynalézavost, důvtip atd. Na základě principů neformálního vedení se dospívajícím s takovými zásluhami obvykle dostává nedeklarovaného uznání od spolužáků a/nebo jiných dospívajících ve formálních a/nebo neformálních skupinách, což silně stimuluje jejich socializaci. Osvědčenou formou v tomto ohledu byly kluby a kroužky. Některé z nich byly vysoce specifické, jako např. fotografický kroužek, řezbářská dílna apod. nebo byly jejich funkce univerzálnější, např. sportovní klub nebo turistický klub. Příkladem může být kroužek Praktické práce v domácnosti a sexuální a reprodukční výchovy, organizovaný na jedné ze základních škol. Jeho součástí byla velmi zajímavá setkání s profesionálním kuchařem, zaměřená na vaření. Takové formy

v konečném důsledku podpořily integraci dětí a nepřímo stimulovaly jejich školní výsledky.

Aktivity zaměřené na zachování a rozvoj kulturní identity žáků z etnických menšin a jejich vrstevníků v integračním multikulturním prostředí.

Důležitou složkou práce s romskými žáky bylo zachování a rozvoj jejich kulturní identity. Jedná se o komplexní úkol. Bylo ho dosaženo prostřednictvím aktivit integrujících tradice a zvláštností každodenního života a kultury Romů v multikulturním prostředí. Důležité bylo použít taková hodnotící kritéria, aby se vyčlenily pozitivní aspekty romské kultury, které je třeba chránit a rozvíjet v současné dynamické informační společnosti. Zastaralé zvyky a obyčeje musely být vynechány. Cenné prvky staré romské společenské a kulturní tradice byly využity jako základ pro obohacení a rozšíření světového názoru a citlivosti všech účastníků multikulturního prostředí. Museli rozpoznat a zohlednit etnokulturní specifika s ohledem na pochopení "druhého", respektování a přijetí jeho "odlišnosti". Zásadní bylo překonat všechny projevy nepřátelství, nepřijetí, předsudků a dalších forem etnické nesnášenlivosti mezi mladými lidmi. Toho bylo možné nejlépe dosáhnout pěstováním tolerance jako velké přednosti

vzdělaných jedinců s dobře rozvinutými schopnostmi a jejím zdůrazněním jako faktoru prosperity a společenské harmonie, kdy se zásluhy člověka posuzují podle jeho přínosu pro společenské dobro. Velmi se osvědčila společná vystoupení, workshopy, festivaly, ale také hry a kvízy pro získání znalostí o prvcích tradic a kultury jiných dětí. Jako velmi přínosné se ukázaly besedy, debaty a setkání se zástupci místních úřadů, které pomohly žákům škol s národnostně smíšeným složením pochopit složitou problematiku sociální pomoci, poskytování příspěvků na výchovu malých dětí, pomoci nezaměstnaným a poskytování dalších sociálních služeb ze státního rozpočtu. Mládež byla vedena k tomu, aby si jasně uvědomila, že jedno etnikum nežije z dřiny druhého a že pomoc je poskytována jako "vzájemná". Studentům bylo důrazně vysvětleno, že všichni členové společnosti jsou si rovni, že mají stejné šance na rozvoj a prosperitu a každý si svůj osud tvoří sám, za podmínek demokracie a respektování práv ostatních.

Podpora studentů z etnických menšin v pokračování ve vzdělávání na střední škole a úspěšném dokončení středoškolského vzdělání.

Osvědčenou formou pomoci romské mládeži je zvyšování jejich všeobecných znalostí. Nejlépe se to daří prostřednictvím mimoškolních forem doplňkové pomoci, při osvojování obsahu hlavních školních předmětů a vyrovnávání nedostatků školského systému. Vzhledem k tomu, že romské rodiny si nemohou dovolit soukromé učitele, prodávající své služby za tržní ceny, mohou jejich děti získat pomoc při maturitě a při podávání přihlášek na vysoké školy, pokud je financována z projektů a jiných dotovaných forem mimoškolních aktivit. Vzdělávací proces může mít různé formy: kurzy, kroužky, semináře, individuální práce s doučovateli atd.

Problémem byla poměrně nízká znalost bulharského jazyka romskými studenty, protože se v jejich rodinách a sociálních skupinách používá ve zjednodušené každodenní formě. Museli se učit bohatý literární bulharský jazyk, aby mohli přejít od každodenního užívání k moderním literárním znalostem. Dávkování typu jazykových znalostí záviselo na vstupní úrovni studentů a na dovednostech a zkušenostech učitelů. Formy pomoci musely odpovídat věku, zájmům, vstupní úrovni a obecným znalostem romských dětí. Pro tento účel tedy museli být vybráni vhodní odborníci, kteří byli řádně poučeni a vybaveni správnou metodikou, jež musela být uplatněna i po skončení projektu a při jeho multiplikaci v dalších regionech.

Zvláštní úsilí bylo třeba vyvinout v oblasti exaktních věd, jako je matematika, fyzika atd. Jednoduchá aritmetika obvykle nepředstavuje pro romské studenty žádný problém, protože často pomáhají svým rodičům s prodejem zboží na trzích. Získání složitějších matematických znalostí a řešení praktických problémů se však ukázalo jako obtížnější úkol, který vyžaduje zvláštní pozornost a úsilí.

Překonání negativních postojů veřejnosti, založených na etnickém původu a kulturní identitě.

Cílovou oblastí projektu je relativně menší sídlo s poměrně dlouholetou a úspěšnou tradicí místní komunity v soužití a společném řešení problémů mezi různými etniky. Problém etnické nesnášenlivosti a/nebo konfliktů zde tedy není tak palčivý, jako je tomu často v některých větších městech. Romská komunita v obci Berkovice a v regionu je poměrně dobře sociálně a ekonomicky integrovaná a podílí se na veřejném životě. Občas se však objevují projevy etnické kritiky, negativní postoje veřejnosti a ojedinělé místní konflikty, kterým je třeba důrazně čelit. Hlavním důvodem těchto třenic mezi etnickými komunitami v regionu jsou pocity chudších vrstev

bulharského obyvatelstva, že stát se více stará o romskou komunitu. Kritizovány jsou také stávající mechanismy sociální pomoci Romům na celostátní, regionální a obecní úrovni, které jsou považovány za “štědřejší” než mechanismy ve prospěch starých a nemocných lidí a chudších rodin bulharského etnika. Existuje také přesudek, že velká část financování projektů v rámci EU nebo prostřednictvím jiných neziskových organizací a zahraničních nadací je zaměřena na různé vrstvy romského etnika, které v tomto smyslu požívá zvláštní péče bulharského státu a EU a často nespĺňuje očekávání čestnosti, poctivosti, aktivního výkonu veřejně prospěšných prací a dalších společensky důležitých funkcí. Občasné konflikty domácího charakteru (drobné krádeže, rvačky vyvolané alkoholem a mnohem méně často závažná trestná činnost Romů) jsou rovněž využívány k udržování nepřátelských postojů v některých společenských vrstvách - jedná se většinou o politicky dezorientovanou bulharskou mládež, sympatizující s pravicově extremistickými hnutími nebo je podporující - že Romové jsou příčinou mnoha negativních společenských jevů a že jejich společenské uplatnění je na úkor bulharských spoluobčanů. Snahou učitelů a odborníků v rámci projektu tedy bylo, aby pracovali na překonání negativních postojů veřejnosti a na odstranění nedorozumění, která mohou ve svých extrémních podobách vést k nežádoucím projevům etnické segregace a nenávisti.

Přítom byl kladen důraz na vysvětlování a na oznamování reálných čísel o objemu a směrech sociální pomoci ze strany bulharského státu a důvodech EU a dalších mezinárodních nevládních organizací k podpoře začleňování Romů prostřednictvím realizace projektu. Rovněž byla využita politika některých velkých evropských zemí vůči migrantům z konfliktních oblastí světa, k vysvětlení důležitých zásad menšinové politiky EU a potřeby solidarity mezi lidmi. Konečným cílem balíčku opatření bylo vytvořit pocit tolerance mezi etnickými skupinami a zdůraznit specifické přednosti a výhody romského etnika a jeho životního stylu - například vitalitu a silnější emotivnost v reakcích na společenské jevy. Zároveň bylo důležité předat poselství, že demokratické principy a základ tržního hospodářství ve světovém řádu vyžadují osobnostní charakteristiky, které nezávisí na etnické příslušnosti, ale na základním vzdělání a další kvalifikaci. Nakonec bylo dosaženo shody v tom, že aby z romského dítěte

vyrostl dobrý práce schopný a spolehlivý občan, mělo by se jemu a jeho rodině v určité fázi jeho životní a vzdělávací dráhy pomoci, aby pak mohlo tuto pomoc oplatit tím, že přidá hodnotu svému etnicky smíšenému společenství.

Další skupina aktivit zahrnovala:

Práci s rodiči, bez ohledu na jejich etnický původ, s cílem vysvětlit výhody integrace ve vzdělávání a přijetí odlišností.

Práce s rodiči je důležitou součástí mechanismu celkové podpory vzdělávací integrace ohrožených dětí. Zásadní bylo získat důvěru a pomoc rodičů. Bylo třeba zavést nové modely interakce s rodiči. Sdružení Roma-Berk zahájilo projekt úvodními seznamovacími schůzkami s rodiči, během pravidelných setkání učitelů s rodiči na každé z partnerských škol. Rodiče byli seznámeni s cíli projektu, s obsahem jednotlivých projektových aktivit a byli pozváni, aby se zapojili do projektových akcí. Mezi cílovou skupinou 100 rodičů byl proveden průzkum jejich postojů ke vzdělávací integraci a akceptaci odlišností, nahlížených z různých úhlů pohledu: např. ve vztahu k úspěšné socializaci jejich dětí, k přínosu harmonického a všestranného rozvoje dětí v případě včasného začlenění do vzdělávacích a motivačních aktivit v multikulturním prostředí, k potřebě aktivní účasti mladých lidí na mimoškolní práci a k přínosu jejich zapojení do různých kroužků, do amatérských uměleckých aktivit, do sportovních akcí apod. Zvláštní důraz byl kladen na dlouhodobý dopad vzdělávání na budoucí sociální a profesní úspěch romských dětí. Podrobné dotazníky byly sestaveny a vyplněny rodiči z cílové skupiny za asistence tazatelů, aby se předešlo formálním odpovědím a získaly se tak relevantnější empirické informace. Výsledky šetření pomohly identifikovat nedostatky v postojích rodičů a zmapovat správné přístupy k práci s nimi. Byly využity také osvědčené postupy z jiných regionů v zemích s kompaktním romským obyvatelstvem. Jednalo se tedy o metody dobře zavedené v jiných členských státech EU. Cílem bylo tyto postupy převzít a aplikovat je v cílové oblasti.

Podpora účasti rodičů na vzdělávacím procesu

Typickým trendem v posledních letech je zkracování času, který spolu děti a rodiče tráví společnou komunikací. Podle výzkumu provedeného žadatelem a dalšími nevládními organizacemi je

narušení tradičních vztahů v romských rodinách v tomto ohledu způsobeno zapojením dětí do pracovních činností na podporu rodiny. Vzhledem k oslabení rodinných vazeb v moderní bulharské společnosti jako celku lze konstatovat, že v případě romského etnika jsou trendy rozpadu rodiny ještě silnější. Tento trend se projevuje i v chování některých romských mladistvých na ulici. Tito mladiství mají tendenci svádět jiné k páchání trestné činnosti. To vede k alarmujícímu omezení nebo změně forem a doby komunikace mezi dětmi a rodiči, k citovému a duchovnímu ochuzení rodinných vztahů, k výchově dětí v neúplných rodinách a často v nevyhovujícím sociálním prostředí. Proto bylo třeba spojit veškeré úsilí pro optimální socializaci a co nejlepší výchovné působení na romské žáky. Mezi učiteli, žáky a rodiči byla vytvořena silná vazba. Účast rodičů na procesu vzdělávání a rozvoje jejich dětí bylo třeba plánovat, podporovat, vyhodnocovat a zlepšovat na základě zpětné vazby a analýzy. Zaměření výměny informací s rodiči bylo rozšířeno o diskuse o možnostech zlepšení celkového výkonu školní práce dětí. Plnohodnotné zapojení rodičů vyžadovalo prvotní investici času a úsilí, aby jim byla vysvětlena jejich práva a aby jim byla poskytnuta počáteční i průběžná podpora (včetně školení) k účasti na socializačním procesu v různých formách. V každém roce projektu bylo uspořádáno sedm rodičovských fór (v každé škole jedno), na nichž odborníci vedli debaty s rodiči a podporovali postoje a schopnosti rodičů aktivně se podílet na vzdělávacím vývoji svých dětí. Fóra představovala pro pedagogy a rodiče příležitost ke spolupráci, ke komunikaci, sdílení dojmů a koordinaci jedinečných potřeb každé rodiny v etniku. Na rodičovských fórech se diskutovalo o schématech interakce, kdy například rodiče mohli poskytnout svým dětem emocionální podporu tím, že se účastnili vyučování a pasivně se podíleli na práci ve třídě. Mohli si zvolit, jak být svým dětem užiteční ve školní práci v závislosti na svých schopnostech a dovednostech, jak zlepšit své osobní kompetence v otázkách socializace dospívajících ve svém etniku, jak získat více informací o vzdělávacím procesu, vytvořit efektivní rodičovskou komunitu a aktivně se podílet na fungování příslušné vzdělávací instituce. Fóra byla využita k oznámení údajů z předchozích aktivit před dokončením kompletace výzkumných materiálů. Rodičovská fóra byla také využita k "sladění" koncepcí expertů s názory rodičů, což pomohlo odstranit některé prvky, které byly pro cílovou

skupinu irelevantní a upřesnit prvky relevantní pro danou cílovou skupinu v daném čase a místě.

Práce s rodiči z romských rodin, kteří brání svým dětem v pravidelné docházce do školy.

Důležitým výchovným a sociálním problémem řádné integrace romských dětí do vzdělávacího systému je neúčast nebo nepravidelná docházka do škol. Pokud se tento problém nebude řešit nyní, může mít v pozdějších fázích života dětí neblahé důsledky v podobě sociálního vyloučení romské a jiné menšinové mládeže i bulharských studentů. Neúčast na povinné předškolní výuce a později na školní docházce má velmi negativní dopad na zaměstnatelnost romské mládeže. V komunitách, kde chybí stabilní kultura vzdělávání (především ve zranitelných rodinách etnických menšin), je nutné zavést opatření k zapojení rodičů a zvýšit jejich povědomí o významu vzdělávání. Hlavní opatření v rámci této aktivity spočívala v individuálních návštěvách rodin s dětmi z cílové skupiny, podléhajícími povinné školní docházce, s registrovanou odchylkou od školní docházky nebo nebezpečím jejího předčasného ukončení. Návštěvy prováděly skupiny tří odborníků ze sdružení Roma-Berk. Pomocí metodiky kontrolních seznamů diskutovali s rodiči o hlavních důvodech odchylek v chování školáků. V rámci této kampaně odborníci motivovali rodiče ke kontrole školní docházky svých dětí a k účasti na preventivních akcích. Prvním úkolem této kampaně bylo vybudovat důvěru mezi odborníky projektu a cílovou skupinou - rodiči z romských rodin. Během realizace tohoto úkolu odborníci pomocí kontrolních seznamů a otázek zjišťovali informace týkající se: posouzení bytových podmínek, posouzení pracovních poměrů (druh zaměstnání, příležitostné, dočasné a trvalé zaměstnání, pobírání sociálních dávek atd.), posouzení zdravotního stavu, posouzení úrovně vzdělání a postoje rodiny k formám povinného státního vzdělávání. Byly tak shromážděny podrobné a relevantní informace pro analýzu očekávání, potřeb a nálad u cílové skupiny rodičů. Při práci s problémovými rodinami byla věnována pozornost každému rodiči. Byli dotazováni na důvody, proč nenechávají své dítě chodit do školy a/nebo proč nevykonávají důslednou kontrolu školní docházky. Odborníci partnerského sdružení využívali možnosti osobního kontaktu s rodiči k ovlivňování jejich postojů k začleňování dětí do vzdělávacích aktivit, jak ve třídě, tak ve stávajících i

nových formách mimoškolní činnosti, s cílem dosáhnout pozitivních změn v jejich postojích.

- Náklady

Celkové náklady na projekt činily 145 311 EUR. Skutečně vyplacená částka činila 138 724 EUR. Míra spolufinancování ze strany EU činila 85 %.

Výstupy (co bylo vytvořeno - množství, změna kvality)

107 romských a dalších znevýhodněných dětí se zúčastnilo aktivit, zaměřených na vzdělávací integraci.

Do vzdělávacího systému bylo integrováno 100 romských dětí.

Výsledky / přínosy - příběh úspěchu (čeho bylo dosaženo, jak, proč)

Výrazně se zlepšila znalost bulharského jazyka romských dětí. Bylo vytvořeno vhodné vzdělávací prostředí, což nepřímo zvýšilo výkonnost romských žáků. Byla zachována a rozvíjena jejich kulturní identita v integračním multikulturním prostředí. Zlepšila se jejich úroveň znalostí a dovedností v exaktních vědách. Zvýšila se mezietnická tolerance mezi dětmi a mládeží ve školách i v místní komunitě. Romští rodiče se aktivně podíleli na vzdělávací integraci a socializaci svých dětí. Pozitivně byly ovlivněny jejich postoje k významu vzdělání a školní docházky.

Celkově projekt přispěl ke zlepšení podmínek pro rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání žáků z etnických menšin a k jejich rozvoji jako adekvátních občanů obce Berkovice.

Kontaktní údaje

Obec Berkovice
Náměstí Jordana Radičkova 4
Bulharsko
e-mail: ob@berkovitsa.com

Sdružení Roma-Berk
e-mail: romaberk@abv.bg

Zdravotní zprostředkovatel

Informace o případu

Zprostředkovatelé zdravotní péče poskytují menšinám, které mají ztížený přístup ke zdravotní péči, přístup k poskytovatelům zdravotních služeb a k systému zdravotního pojištění. Obohacují zdravotní znalosti menšiny, motivují ji ke zvýšení poptávky po zdravotních službách a pomáhají s integrací menšiny tím, že usměrňují poskytovatele služeb a státní správu v jejich práci a tvorbě politiky, týkající se zranitelných skupin.

Bulharský model zprostředkování zdravotní péče vychází ze zkušeností Rumunska (nevládní organizace The Romani Christ Roma a rumunské ministerstvo zdravotnictví) a Nizozemska (Nizozemský institut veřejného zdraví).

Hlavními cíli programu zdravotního mediátora v Bulharsku jsou: a) překonat kulturní bariéry v komunikaci mezi zranitelnými komunitami (převážně Romy, ale také Turky) a zdravotnickým personálem; b) překonat stávající diskriminační postoje v oblasti zdravotních služeb pro Romy; c) optimalizovat provádění programů prevence nemocí mezi romskou populací; d) provádět zdravotní výchovu Romů a aktivní sociální práci v komunitě; e) provádět aktivní sociální práci se zranitelnými skupinami Romů.

Povolání zdravotního mediátora je v Bulharsku oficiálně uznáno. Lidé, zastávající tuto funkci, pocházejí ze samotné romské nebo turecké menšiny. Mají velký vliv na sociální jevy, jako jsou budování mostů důvěry a integrace mezi různými etnickými skupinami na základě vzájemného porozumění.

Zdravotní mediátoři mají zpravidla také dobré základní znalosti v jiných oblastech, jako je kultura, vzdělávání, práce, právo atd.

Rostoucí obliba tohoto typu mediace může souviset s tím, že se jedná o relativně levný, rychlý a účinný postup a také s tím, že vede k vysoké míře prevence konfliktů.

Zdravotní mediátoři jsou důvěryhodným zdrojem zdravotních informací a klíčovými aktéry očkovacích kampaní, přizpůsobených romské populaci. Právě tato konkrétní činnost je v této případové studii použita jako příklad specifické úlohy zdravotních mediátorů. Působí jako svého druhu “překladač”, poskytovatelé rad a povzbuzovatelé. Jsou zprostředkovateli příslušných komunit, jimž energicky pomáhají ve vztahu s poskytovateli služeb.

- Kdo je/byl správce, majitel, instituce, komunita

V Bulharsku byl model zdravotního mediátora zaveden v roce 2001 týmem Nadace pro zdravotní problémy etnických menšin (EMHP). V té době byl ve čtvrti Iztok ve městě Kyustendil realizován pilotní projekt “Zavedení systému romských mediátorů - účinný model pro zlepšení přístupu Romů ke zdravotním a sociálním službám” a bylo vyškoleny prvních pět zdravotních mediátorů. V období 2002/2003 Nadace Open Society Foundation podpořila projekty různých romských nevládních organizací (Nadace Nevi Cherhen, Kyustendil, Nadace Integro, Senovo, Nadace Integro, Ognianovo, Nadace Neve Drome, Shoumen, Nadace Pirin-2000, Sandanski), které společně s týmem Nadace EMHP školily zdravotní mediátory a rozvíjely program mediátorů v Bulharsku.

V současné době jsou zdravotní mediátoři speciálně vyškoleni a jmenováni na placená pracovní místa v obcích. Jsou organizováni v Národní síti zdravotních mediátorů.

- Jaký problém byl řešen

Téměř neexistující zdravotní kultura, vysoká nemocnost, závažná postižení vedoucí k trvalým problémům, problémy s diagnostikou poměrně snadno se šířících nemocí, jako je tuberkulóza a kojenecká a mateřská úmrtnost, nastínily alarmující obraz zdravotního profilu romské populace v Bulharsku na přelomu 19. a 20. století. Velké procento této zranitelné populace se o své zdraví nestaralo. Hlavním neřešeným problémem bylo, že velká část komunity nebyla zahrnuta do systému zdravotního pojištění, protože neplatila příspěvky na zdravotní pojištění. K lékaři chodili pouze v případě vážných onemocnění, naléhavých situací a operací. Aby si komunita mohla dovolit zdravotní péči, často sháněla prostředky na lékařské zákroky mezi svými členy. Marginalizované (romské) komunity vnímaly samy sebe jako “potřebující pomoc ve všem”,

jako “zapomenuté”, pokud jde o státní péči, protože zde byl “nedostatek informací a zdrojů”, přičemž “zdravotní pojištění bylo nedosažitelné” z důvodu nezaměstnanosti, nízkých mezd nebo nezodpovědných zaměstnavatelů v šedé ekonomice.

- Umístění případu

Bulharské obce s kompaktním menšinovým obyvatelstvem (Romové a Turci), které jmenovaly speciálně vyškolené zdravotní mediátory jako součást svého personálu.

- Cílové skupiny (kdo z toho má prospěch ?)

Příslušníci zranitelných menšin (romské a turecké) v bulharských obcích.

- Účastníci (kdo a na čem pracoval)

Diliana Dilkova je odbornicí a členkou představenstva bulharské Národní sítě zdravotních mediátorů. Níže uvedené informace vycházejí z rozhovoru, který poskytla pro online platformu Vaccines Today WHO.

Zdravotní mediátoři (ZM) v Bulharsku pracují na zlepšení proočkovanosti romských skupin, zejména dětí, tím, že hovoří s rodiči a některé děti dokonce vodí k rodinným lékařům (praktickým lékařům - PL) na očkování. Jsou skutečně potřební, protože míra proočkovanosti je u romských skupin obyvatelstva obvykle nízká.

Zde je několik příkladů kampaní, na kterých ZM pracovali:

V roce 2010 během epidemie spalniček v Evropské unii se v Bulharsku nakazilo více než 24 000 lidí a 24 dětí zemřelo. ZM se podíleli na doplňkovém očkování proti této nemoci, aby pomohli epidemii zvládnout. V roce 2011 se ZM podíleli na doplňkovém očkování proti dětské obrně. V roce 2012 se ZM podíleli na informačních kampaních k očkování proti rakovině děložního čípku - od listopadu 2012 je v Bulharsku očkování proti rakovině děložního čípku pro všechny dvanáctileté dívky bezplatné. V roce 2013 pomáhali překonat epidemii zarděnek. Od března 2020 v situaci pandemie COVID-19 vzdělávají cílové skupiny a zejména mladé lidi, jak se chovat adekvátně a převzít osobní odpovědnost za své i veřejné zdraví.

V prvních měsících své práce mají nově vyškolení

zdravotní mediátoři několik důležitých úkolů.

Jedním z nich je navázání kontaktů se všemi zástupci zdravotních a sociálních institucí působících v příslušné obci. Jedním z těchto důležitých kontaktů je kontakt s praktickými lékaři, kteří pracují s romskými pacienty. Praktičtí lékaři připravují seznamy neočkovaných dětí a předávají je ZM. ZM vyhledá rodiče těchto dětí a vysvětlí jim, proč je důležité jejich děti nechat naočkovat. Někdy ZM dítě odvede k praktickému lékaři - v případech, kdy rodiče očkování několikrát přislíbí, ale nedostaví se.

Někdy se lékaři zdráhají registrovat děti z romských komunit kvůli pracovní zátěži spojené se sledováním jejich očkovacího statusu. I zde opět pomáhají zdravotní mediátoři.

V bulharských romských komunitách přetrvává názor, že spalničky a zarděnky jsou nemoci, které by dítě mělo prostě "přetrpět". Někdy jsou zdravé

děti brány na setkání s nakaženými, protože někteří stále věří, že čím dříve dítě nemoc "prodělá", tím lépe. Obecně romská komunita potřebuje více zdravotních informací o vakcínách a jejich fungování. To je tedy další úkol, který ZM plní.

Romští rodiče se obávají, že by očkování mohlo způsobit onemocnění jejich dítěte. Nejsou seznámeni s běžnými vedlejšími účinky očkování, jako je zarudnutí apod. Praktičtí lékaři obvykle nemají čas vysvětlovat podrobně každému rodiči, co je normální a co již ne, a rodiče se proto občas znepokojují, pokud dítě pociťuje nepříjemné vedlejší příznaky. Je tedy úkolem ZM vysvětlit, proč je daná vakcína důležitá, proč by měla být v daném období podána a jaké by byly možné komplikace, pokud by dítě onemocnělo nemocí, které lze očkováním předcházet.

V Bulharsku je očkování povinností praktických lékařů. Každé dítě by mělo být zaregistrováno u praktického lékaře ihned po svém narození. Kvůli problémům ve zdravotnickém systému a v rozmístění praktických lékařů po celé zemi je však mnoho ordinací praktických lékařů neobsazených. Obvykle se tak děje ve venkovských obcích, kde se jeden praktický lékař stará o pacienty ve třech až pěti obcích a do každé z nich dojíždí na jeden den v týdnu. Někdy praktický lékař ani nenavštíví všechny obce, které má na starosti a pacienti si musí zajistit

vlastní dopravu, aby mohli dojet na vyšetření nebo očkování.

Byla zaznamenána řada případů, kdy praktičtí lékaři odmítli zaregistrovat romské děti do své péče. Tvrdí, kapacita je naplněna, ale skutečným důvodem je, že lékaři často nechtějí mít romské pacienty, protože s nimi nedokážou dobře komunikovat.

Během epidemie spalniček v roce 2010 existovaly vážné indicie pro závěr, že mnoho praktických lékařů vykazalo očkování u více dětí, než kolik jich ve skutečnosti očkováno bylo. Nemůžeme poskytnout údaje, které by to dokazovaly, uvedla paní Dilková, ale v té době to bylo mezi odborníky ve zdravotnictví jakési "veřejné tajemství".

Důvodem je to, že praktičtí lékaři musí tyto děti vyhledávat - chodit od domu k domu - a nemají na to čas. Praktičtí lékaři jsou však zodpovědní za provádění očkování - pokud nahlásí neočkované děti, musí zdravotní pojišťovně vysvětlit, proč tomu tak je. I v tomto případě je tedy jednou z možností spolupráce s ZM, kteří by mohli tyto děti vyhledat a promluvit si s rodiči. Druhou možností je nahlásit, že některé děti nejsou očkované a třetí možností je nahlásit, že všichni jsou očkovaní.

Pro řešení těchto problémů je důležité si uvědomit, že romské komunity mají někdy specifické představy a obavy, týkající se očkování. Proto je vhodné zapojení zprostředkovatelů - jako jsou ZM - spjatých s komunitou. Znají jazyk, mají důvěru komunity, jsou vhodně vyškoleni a mají znalosti v oblasti zdravotnictví a sociálních záležitostí. Zdravotníci by měli být rovněž vyškoleni pro práci v multietnickém prostředí se zaměřením na zdravotní přesvědčení Romů, romské hodnoty a romské skupiny.

Přístup k očkovacím látkám by měl být usnadněn organizováním očkování přímo v komunitě. K tomu je zásadní předběžná zdravotně-informační práce s rodiči.

Romským rodinám musí být poskytnuty informace, týkající se očkování a nemocí, kterým lze předcházet očkováním. Vzhledem k tomu, že mnoho Romů neumí číst, jsou nejvhodnějším prostředkem krátká videa, brožury s větším množstvím obrázků, menším množstvím textu a jasnými sděleními. I takové vzdělávací aktivity jsou součástí práce zdravotních mediátorů.

V Bulharsku jsou v romských čtvrtích velmi oblíbené evangelické církve - v některých případech jsou faráři těchto církví otevřeni komunikovat s komunitou o zdravotních otázkách a jsou ochotni pomoci při sdílení zdravotních informací, takže význam očkování by mohl být jedním ze zdravotních témat řešených i v tomto prostředí. Jedni z nejlepších ZM v zemi jsou právě faráři evangelických církví.

- Náklady

Měsíční plat zdravotního mediátora činí přibližně 300 až 400 EUR (600 až 800 bulharských leva). Ekonomové tvrdí, že je třeba stanovit jasný a jednotný standard pro financování činnosti mediátorů, protože dosud byl proces financování rozdělen mezi různá ministerstva.

Výstupy (co bylo vyprodukováno - množství, změna kvality)

V současné době je v Bulharsku zaměstnáno více než 200 zdravotních mediátorů ve více než 70 obcích. Mají minimálně středoškolské vzdělání a všichni byli vyškoleni a certifikováni zdravotnickými školami nebo ministerstvem zdravotnictví. Zdravotní mediátor pomáhá (doprovází, informuje, objasňuje, vysvětluje) při kontaktu praktického lékaře a/nebo jiných lékařských odborníků s pacientem. Poskytuje služby domácí péče ohroženým rodinám, těhotným ženám a mladým matkám. ZM vysvětlují nutnost a význam zdravotního pojištění a pomáhají s vyplněním potřebné dokumentace. Informují rodiče a objasňují jim jejich práva a povinnosti. ZM konzultují s cílovou skupinou otázky týkající se plánování rodiny a reprodukčního zdraví, vysvětlují výhody očkování a imunizace, poskytují rady týkající se zásad obecné hygieny a základních zdravotních otázek, poskytují informace a materiály o zdravém životním stylu a poté předkládají zdravotnickým orgánům doporučení, založená na jejich poznatcích z praxe.

Výsledky / přínosy - příběh úspěchu (čeho bylo dosaženo, jak, proč)

Zdravotní mediátoři mají dobrou reputaci v otázce integrace zranitelných menšin (především Romů, ale také Turků) v Bulharsku. Jsou vnímáni jako svého druhu misionáři. Jsou oboustranně užiteční, jak pro poskytovatele služeb, tak pro

marginalizované komunity. Výrazně usnadnili proces přístupu ke službám v oblasti zdravotní péče pro osoby, které potřebují lékařskou pomoc. ZM poskytují pomoc příslušníkům zranitelných menšin při komunikaci se zdravotní pojišťovnou a místními zdravotnickými orgány. ZM zlepšily komunikaci s Odborem sociální pomoci, Státní agenturou pro ochranu dětí a Komisí pro ochranu před diskriminací. Poskytují informace o fungování těchto institucí, usnadňují klientům přístup k nim a obracují se na příslušné instituce v případech porušení práv (dětských, sociálních a lidských). ZM významně přispěly ke zdravotní osvětě a preventivní péči o zranitelné menšinové obyvatelstvo.

Jaké problémy se vyskytly při dosahování výsledků

Romští rodiče se obávají vedlejších účinků očkování a podceňují riziko, které představují dětské nemoci, jimž lze předcházet očkováním. Častým podezřením je, že očkování by mohlo způsobit sterilitu. Dochází i k případům, kdy rodiče dětí nemají zdravotní pojištění a proto mají méně kontaktů se zdravotnickými službami, nebo k případům, kdy děti nejsou registrovány u praktických lékařů.

Romové nejsou homogenní skupinou. Každá skupina má svá specifika a pro každého zdravotníka je důležité vědět, s jakou skupinou nebo skupinami pracuje.

Rady, tipy

Jednou z nejjednodušších věcí, kterou mohou zdravotnické orgány udělat, je zpřístupnit očkovací služby na místní úrovni. Lepších výsledků se dosáhne, když se očkovací kampaně organizují v terénu, v rámci komunity, na místě, kde se Romové mohou shromažďovat, aniž by opustili místo bydliště.

Kontaktní údaje

Diliana Dilková, členka představenstva Národní sítě zdravotnických mediátorů;
Mobil: (+359) 895 585 556
E-mail: d.dilkova@gmail.com

Zdroj:

Internetové stránky bulharské Národní sítě zdravotnických mediátorů: <http://www.zdravenmediator.net/en/>.

Integrace zranitelných menšin (Zdravotně postižené osoby a Romové)

Podrobnější informace o partnerech naleznete na adrese: <http://en.romaberk.eu>

- Jaký problém byl řešen

Přibližně 90 % Romů v rumunsko-bulharském pohraničí má příjmy pod vnitrostátní hranicí chudoby, přibližně 40 % dětí trpí podvýživou nebo hladem. Více než polovina Romů v regionu žije v segregovaných oblastech, v bydlení, které zdaleka neodpovídá ani minimálním standardům. Zakořeněné předsudky a diskriminace podkopávají vyhlídky Romů na získání zaměstnání. Pouze asi třetina Romů má placenou práci, která je však často nejistá a neformální.

Informace o případě

Projekt "Kombinované úsilí v oblasti podpory znevýhodněných osob na trhu práce v přeshraniční oblasti" byl společnou akcí tří organizací v rámci programu Evropské unie INTERREG V-A Rumunsko - Bulharsko (2014 - 2020). Projekt byl realizován v období 2017-2019. Jeho trvání bylo 24 měsíců. Byl zaměřen na pomoc při integraci znevýhodněných osob na trhu práce v přeshraniční oblasti, na rozvoj společných strategií a výzkum osvědčených postupů v oblasti zaměstnanosti a budování kapacit pro tuto specifickou zranitelnou skupinu. Hlavním nástrojem projektu byla analýza situace znevýhodněných osob na trhu práce, výzkum problémů, které je odrazují od vstupu na trh práce a zkoumání specifických schopností a překážek přeshraniční mobility.

Hlavní cíl: Navázání aktivní přeshraniční spolupráce pro rozvoj společných strategií a opatření, logicky sjednocených v zájmu zlepšení šancí znevýhodněných osob na získání zaměstnání.

Specifický cíl: Podpora integrace znevýhodněných osob na trhu práce, prostřednictvím inovativních opatření a školení a vytvoření spolehlivého online zdroje pro hledání zaměstnání.

- Kdo byl manažer, majitel, instituce, komunita
- Vedoucí partner: Sdružení "ROMA - BERK", město Berkovica (Bulharsko)
- MĚSTO BERKOVITSA (Bulharsko)
- Univerzita v Craiově (Rumunsko)

Navzdory rozšířené diskriminaci většina Romů aktivně hledá práci. Je však třeba vyvinout společné úsilí, aby se prolomil začarovaný kruh nerovnosti, zlepšily se pracovní příležitosti a snížila se chudoba a strádání. V době hospodářské krize jsou zranitelné skupiny postiženy jako první, což může ohrozit skromný pokrok, dosažený již dříve v integraci Romů v rámci strategie EU.

V současné době je 58 % mladých Romů dle průzkumu, provedeného Agenturou Evropské unie pro základní práva (FRA) v 11 zemích, nezaměstnaných a nevzdělaných, zatímco v EU je to v průměru

13 %. Zdá se, že rozdíly v zaměstnanosti mezi romskou a neromskou mládeží se mírně snižují, avšak není to způsobeno většími možnostmi zaměstnání pro Romy, ale spíše zhoršením vyhlídek na zaměstnání mladých lidí neromského původu. Skutečné začlenění Romů spočívá v tom, že se jejich příležitosti dostanou na úroveň neromských, nikoli naopak.

Problémy, kterým Romové čelí, jsou komplexní a proto vyžadují integrovaný přístup - nízká úroveň vzdělání, překážky na trhu práce, segregace a špatné životní podmínky musí být řešeny prostřednictvím koordinovaných a vzájemně se posilujících opatření. Je zapotřebí politické vůle, včetně odvahy a odhodlání jednat, ale ani ta nestačí. Musí být spojena se schopností nalézt úspěšná řešení a se

CANLI - Karpatská síť světla

spolehlivými monitorovacími nástroji, schopnými zaznamenávat výsledky a determinanty.

V opačném případě mohou být prostředky, poskytnuté na zlepšení pracovních příležitostí a snížení diskriminace na trhu práce, promarněny.

Kvalitní pracovní místa poskytují nezávislost, stimulují osobní rozvoj a poskytují nejlepší ochranu před chudobou. Velkou výzvou je však také začlenění osob se zdravotním postižením na trh práce v cílových oblastech. Důležitými faktory jsou zde fyzická dostupnost prostředí, informační a ko-

munikační prostředí, speciální vzdělávací potřeby a také potřeba osobních asistentů a pečovatелů. Na druhou stranu, výrazný rozdíl mezi zaměstnaností osob se zdravotním postižením a bez něj lze vysvětlit na základě určitých faktorů, jako jsou: nižší úroveň produktivity, vyšší náklady na školení, diferencované pracovní rozvrhy, zvláštní nároky, vyšší riziko pracovních úrazů a pracovních nehod atd. Obecně jsou osoby se zdravotním postižením více vystaveny riziku sociálního vyloučení, ale je také mnohem méně pravděpodobné, že budou zaměstnány nebo že budou pobírat odpovídající sociální pomoc.

Analýza trhu práce a finanční situace Romů a osob se zdravotním postižením v rámci projektu, inovativní pracovní postupy, jakož i další projektové aktivity, byly zaměřeny na identifikaci úspěšných řešení výše uvedených problémů.

- Umístění případu

Analytické aspekty projektu se týkaly jak místní úrovně, tak celé bulharsko-rumunské pohraniční oblasti a v některých případech dokonce celých dvou sousedních zemí. Praktické činnosti měly regionální a místní charakter a zahrnovaly okres Montana a obec Berkovica v Bulharsku a okres Dolj

a obec Craiova v Rumunsku.

- Cílové skupiny (kdo z toho má prospěch ?)
- Znevýhodněné osoby (zdravotně postižení a Romové) v cílových oblastech s důrazem na mládež;
- Orgány regionální a místní správy v cílových oblastech;
- Místní zaměstnavatelé v cílových oblastech.
- Účastníci (kdo pracoval, co)

Každý z partnerů si sestavil svůj realizační tým projektu.

Byla vytvořena společná expertní skupina, která v průběhu realizace projektu prováděla celkovou vědeckou a metodickou činnost, týkající se vzdělávání, výzkumu a analýzy situace znevýhodněných osob na trhu práce. Expertní skupinu tvořili odborníci a zástupci rumunského partnera a bulharského partnera. Expertní skupina byla důležitým koordinačním a poradním orgánem, který poskytoval v rámci projektu klíčové pokyny v souladu s objevujícími se potřebami.

Hlavní aktivitou v rámci projektu bylo vypracování srovnávacího průzkumu a studie překážek a problémů, odrazujících znevýhodněné osoby od vstupu na trh práce. Jedná se o důkladnou analýzu situace Romů a osob se zdravotním postižením v obou sousedních zemích a v příhraniční oblasti. Bylo použito srovnání silných a slabých stránek a bohatých statistických údajů.

Byly zrekapitulovány pokyny, přístupy, metody a osvědčené postupy EU a členských států, na jejichž základě byly doporučeny postupné kroky k překonání překážek vstupu na trh práce, kterým zranitelné menšiny čelí. Ty zahrnují: nástroje Evropské unie a národní legislativu; dokumenty OSN, Rady Evropy, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj; institucionální systémy; vzdělávání, odbornou přípravu a celoživotní vzdělávání; demografické faktory, zdravotní péči, bydlení, dopravu, služby; organizaci zaměstnavatelů a neochotu zaměstnavatelů zaměstnávat znevýhodněné osoby; přechod ze školy do zaměstnání; sebeprosazování, podnikání atd.

Studie je strukturována do čtyř hlavních oddílů:

Oddíl I: Osoby romského etnika,
Oddíl II: Osoby se zdravotním postižením,
Oddíl III: Výzkum. Vnímání osob se zdravotním postižením a Romů v oblasti pracovní integrace,
Oddíl IV: Obecné informace o trhu práce v přeshraničním regionu Dolj, Rumunsko - Montana, Bulharsko.

Celá 213stránková zpráva o průzkumu a studii (a3_survey-and-study_final-report_final-version-en.pdf) [1,5 Mb] je volně přístupná na adrese: <http://en.romaberk.eu/index.php?articleID=65>.

Další aktivitou bylo vypracování příručky, která má znevýhodněným lidem pomoci při samostatné výdělečné činnosti a hledání zaměstnání. Příručka byla vypracována ve třech jazycích: angličtině, bulharštině a rumunštině. Skládá se ze dvou částí. První část se týká Bulharska a druhá část Rumunska. Každá část se skládá ze tří oddílů: administrativní informace, právní a finanční aspekty a obchodní informace. Velmi cennou částí příručky je část, nazvaná „Inovativní pracovní postupy pro znevýhodněné osoby“. Čtenář je informován o hlavních cílech příslušné praxe a jejích příjemcích. Je zde nabídnuto shrnutí dané praxe. Jsou zde také zrekapitulovány dosažené výsledky, dopady a účinky. Zde je uvedeno několik příkladů postupů:

SOCIÁLNÍ ČAJOVNA - pracovní místa pro mladé

lidi, vychovávané v ústavech;

HOPE SOAP - zaměstnávání mladých lidí ze zranitelných skupin, představující síť domovů rodinného typu pro mladé lidi, opouštějící státní péči;

EYES ON FOUR PAWS (očí se 4 tlapkami) - výcvik vodicích psů s cílem zlepšit situaci nevidomých;

BULHARSKÁ POTRAVINOVÁ BANKA - sběr potravin a pomoc lidem v nouzi;

BUSINESS MOM - podnikatelská škola pro matky samoživitelky;

BETEL - sociální podnik pro osoby trpící závislostmi;

GREEN LAUNDRY - sociální podnik pro dospělé osoby s duševními poruchami;

Kancelářská sekretářka a masér - vhodné profese pro osoby se zrakovým postižením;

První evropský veletrh sociálních podniků a družstev osob se zdravotním postižením.

Příručku o 123 stranách (a4_manual_final-version_en.pdf) [1,29 Mb] si můžete stáhnout na: <http://en.romaberk.eu/index.php?articleID=64>.

Partneři také vypracovali osnovy pro školení na téma „Rozvoj kompetencí v oblasti zaměstnanosti a zahájení podnikání pro znevýhodněné osoby“ v rozsahu 60 vyučovacích hodin. Předpokladem účasti na školení je pouze základní gramotnost: čtení a psaní, díky čemuž je přístupné mnoha zranitelným

osobám. Cílovou skupinou školení jsou osoby, znevýhodněné na trhu práce - 30 osob romského původu a 15 osob se zdravotním postižením. Znalosti, které získají, zahrnují seznámení s evropským a národním trhem práce, hlavní charakteristiky účasti zranitelných osob na trhu práce v Rumunsku a Bulharsku; jak začít s vlastním podnikáním; základní podnikatelské dovednosti a jejich role v úspěchu podnikání. Mezi hlavní dovednosti, které je možno získat, patří: jak se motivovat; jak hledat práci, jak napsat motivační dopis a životopis, jak se připravit na pracovní pohovor; budování profesní identity; rozvoj emoční inteligence; komunikační a mezilidské dovednosti a dovednosti v oblasti zaměstnávání; dovednosti pro plánování podnikání; rozvoj schopnosti řídit a zvládat konfliktní situace atd.

Šestistránkový učební plán ve formátu .pdf [138,06 Kb] (a4_curriculum-training-berkovitsaen.pdf) si můžete stáhnout na adrese: <http://en.romaberk.eu/index.php?articleID=95>.

Na vypracování osnovy navazovala vlastní školení zástupců hlavní cílové skupiny. V obou zemích bylo v souladu s osnovami vyškoleny šest skupin po 15 znevýhodněných nezaměstnaných (60 osob romského původu a 30 osob se zdravotním postižením).

Byla zřízena dvě poradenská centra - jedno v Berkovici (Bulharsko) a jedno v Craiově (Rumunsko). Jejich účelem je poskytovat poradenství a konzultace znevýhodněným nezaměstnaným osobám.

Společné internetové stránky nabízejí komplexní informace o projektu ve třech jazycích - angličtině, bulharštině a rumunštině (URL: <http://en.romaberk.eu>).

Byly uspořádány dva veletrhy pracovních příležitostí - jeden v Montaně a jeden v Craiově. Jejich cílem bylo navázat přímé kontakty mezi nezaměstnanými a zaměstnavateli.

- Náklady

Celkový rozpočet: 161 949,92 EUR

Financování z EFRR: 137 657,43 EUR

Výstupy (co bylo vytvořeno - množství, změna kvality)

- Společná strategie překonání překážek vstupu znevýhodněných osob na trh práce;
- Online platforma;
- Příručka a školení v 6 kurzech se zástupci hlavní cílové skupiny v oblasti přeshraniční spolupráce;
- Zřízena dvě poradenská centra;
- Uspořádány dvě konference: zahajovací konference v rumunském městě Craiova, na které byl projekt představen a závěrečná konference v bulharském městě Berkovitsa, na které byly představeny výstupy, výsledky a hlavní sdělení projektu.

Výsledky / přínosy - příběh úspěchu (čeho bylo dosaženo, jak, proč)

Výsledkem projektových aktivit bylo zlepšení informovanosti a chování znevýhodněných osob v cílových oblastech v otázce zaměstnání. Průzkum a studie, příručka a učební osnovy, vytvořené v rámci projektu, představují trojdílný model, který může být využit jako cenný zdroj informací pro projekty, plány, strategie a politiky na podporu znevýhodněných osob na trhu práce. Každý z inovativních postupů, citovaných v Příručce, lze považovat za podnět a lze z nich čerpat nápady pro vypracování projektů, které lze realizovat v jakémkoli regionu s podobnými problémy.

Jaké problémy se vyskytly při dosahování výsledků

Jeden z původních partnerů projektu, Asociace pro regionální rozvoj a partnerství - APDRP Craiova, Rumunsko, odstoupila od realizace projektu a její úkoly musely být rozděleny mezi zbývající partnery.

Rady, tipy

S využitím informací, shromážděných v tomto projektu, mohou mládežnické organizace snadno navrhovat další projekty na podporu znevýhodněných osob na základě studia a šíření osvědčených postupů pro zvýšení jejich zaměstnatelnosti. Školení a učení se praxí jsou v tomto ohledu velmi vhodné aktivity.

Kontaktní údaje

“ROMA – BERK” ASSOCIATION
Address: 2B Plamak Street,

CANLI - Karpatská síť světla

3500 Berkovitsa, Bulgaria
Website: <http://romaberk@abv.bg>
Sasho Gogov – manažer projektu
Telefon: +359 888 342 961
E-mail: romaberk@abv.bg

Obecní úřad Berkovitsa
Lyudmila Filipova – ředitelka konzultačního centra
Telefon: +359 890 943 741
E-mail: berkpro.rob@abv.bg

Universita Craiova
Constantin Crăitoiu – Koodinátor projektu a manažer pro Rumunsko
Telefon: +40 748 085 231
E-mail: constantin_craitoiu@yahoo.com

C3 – Srbsko

Softwarová podpora v Zrenjaninu

Evidence údajů o dětech předškolního věku s podporou strategického plánování vzdělávacích kapacit

Datum organizace/projektu - 2018

Místo konání - Zrenjanin, Srbsko

Během projektu "Školky bez hranic 3 - podpora zlepšení systému sociální péče o děti a předškolního vzdělávání na místní úrovni", realizovaného v partnerství Ministerstva školství, vědy a technologického rozvoje, UNICEF, CIP – Centra pro interaktivní pedagogiku a města Zrenjanin, bylo zahájeno vypracování "Strategie zlepšení předškolního vzdělávání ve městě Zrenjanin na období 2018-22". Jejím základním cílem je zvýšit pokrytí dětí ve věku 3 až 5,5 let kvalitními programy předškolního vzdělávání.

Vývoj "Softwarové podpory evidence dat o dětech předškolního věku s podporou strategického plánování vzdělávacích kapacit" byl jednou z projektových aktivit v rámci projektu "Mateřské školy bez hranic 3", která napomohla při tvorbě Strategie.

Tento software je od června 2018 využíván v Městském úřadě Zrenjanin a v místní mateřské škole.

Software, který byl vyvinut ve formě webového portálu, byl vytvořen pomocí programovacího jazyka PHP a umístěn na webový portál předškolního zařízení Zrenjanin v roce 2018.

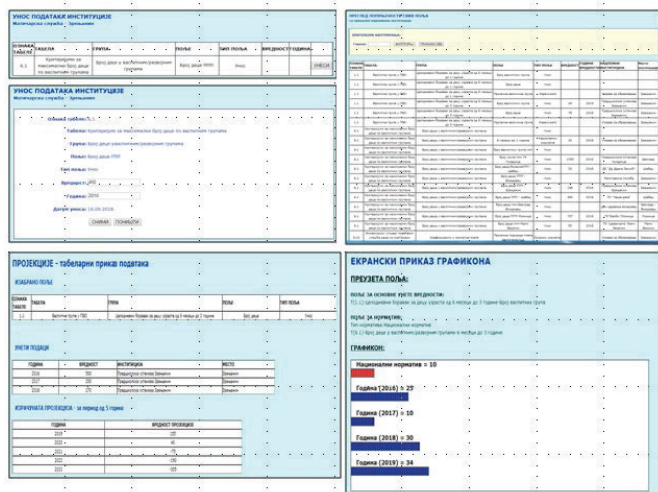
Implementované řešení zahrnuje všechny nejdůležitější funkce, které jsou nezbytné pro strategické plánování předškolních zařízení místní samosprávou, bez ohledu na strategický cíl. Prvotním cílem bylo zvýšit pokrytí dětí ve věku od 3 do 5,5 let vzdělávacími programy, se zvláštním důrazem na děti ze zranitelných skupin. To vedlo k plánování rozšíření vzdělávacích kapacit.

Zvláštní kvalitativní determinanty vyvinutého řešení se týkají obecnosti samotného softwaru (jsou definována potřebná vstupní pole a vzorce), přičemž je možné pracovat s různými daty pro různé účely. Rovněž tento software umožňuje integraci dat z jiných institucí, jejich zpracování z hlediska jejich asociace a propojení s normami, flexibilní tvorbu vzorců pro výpočet dat, predikci dat, grafické znázornění srovnatelných hodnot za několik let a podobně.

Uvedené řešení je zcela flexibilní z hlediska institucí a uživatelů, kteří budou data zadávat a také se automaticky přizpůsobuje hostingové platformě, protože jej lze používat v rámci starších i novějších verzí podpory PHP.

Místní samosprávy a předškolní zařízení mají z tohoto projektu prospěch tím, že se křížením údajů z různých institucí získávají informace o počtu dětí, které nejsou v systému předškolního vzdělávání, čímž se zlepšuje možnost strategického plánování.

Software je zamýšlen jako univerzální řešení pro

sběr dat z menších regionů (obec, okres, kraj).

Software je možné doplnit tak, aby bylo možné do něj zahrnout i data z většího regionu – pak je nutné zaznamenat hierarchii regionu. Když je dané místo přiřazeno k určitému regionu a tento region patří do širšího regionu, pak lze statisticky zpracovat data jak za užší, tak i za širší region.

Předpokládá se, že údaje o předškolních dětech budou zadávat pracovníci institucí, městského úřadu (matriky), předškolního zařízení, zdravotního střediska a centra sociální práce. Počítá se také se speciálními uživateli na úrovni místní samosprávy, kteří budou moci zadávat kmenová data potřebná pro zadávání institucemi a zadaná data zobrazovat a statisticky zpracovávat.

Kontaktní údaje:

Koordinátorka projektu: Tatjana Lojovič,
Mateřská škola Zrenjanin, Karadžičeva 3a,
Zrenjanin

Telefon: 023 561 505

www.predskolskazr.edu.rs

Školky bez hranic 3

Datum projektu - 2019

Místo konání - Zrenjanin, Srbsko

“Mateřské školy bez hranic 3 - podpora zlepšení systému sociální péče o děti a předškolního vzdělávání na místní úrovni” a “Inkluzivní předškolní vzdělávání - s úsměvem v mateřské škole.

Jedná se o krátké programy, navržené ve spolupráci s partnerskými institucemi v naší obci (Městská veřejná knihovna “Žarko Zrenjanin”, Městský bazén, Kulturní centrum, Národní muzeum...), odborníky v daných oblastech a aktivisty. Silné nasazení a zájem

místní samosprávy seznámit se s problémy dětí, které z určitých důvodů nenavštěvují mateřskou školu, podpořil vznik programu a zpestření nabídky ze strany mateřské školy. Výchovně vzdělávací práci jsme zaměřili na sociální prostředí, ve kterém se naše předškolní zařízení nachází. Realizovali jsme následující programy: “Hřiště-bazén”, “Pohled knihovnickým dalekohledem”, “My jako umělci”, “Zvuk, to jsem já - to jsme my”, “Hudba a pohyb”, “Park jako mateřská škola”, “Rozvojová gymnastika”, “Malá plavecká škola”, “Pohlednice mého města” a “Výtvarná laboratoř”. Programy začaly vznikat po zmapování potřeb dětí a rodin, jejich zájmů i možností, které naše město má. Místo realizace bylo podmíněno dostupností prostor (uvnitř i vně mateřské školy) a také potřebami odborníků z určitých oblastí.

Do projektu jsou zahrnuti děti od 6 měsíců do 6,5 let, a to zejména děti ze sociálně ohrožených skupin (děti z rodin s nízkým socioekonomickým statutem, romské národnostní menšiny, děti se zdravotním postižením).

Realizace probíhala u většiny programů dvakrát týdně po dobu jednoho měsíce. Způsoby dokumentace byly různé a účastníci se jich rovnoměrně děti i dospělí. Program byl propagován prostřednictvím různých aktivit, které byly realizovány v rámci předškolního zařízení i mimo něj a byly též medializovány. V průběhu realizace krátkodobých programů byla možnost měnit organizační schéma, aby se lépe přizpůsobilo potřebám a zájmům dětí a rodičů. Realizací krátkých programů jsme zlepšili dostupnost předškolních služeb pro děti z ohrožených skupin. Spolupráce s institucemi našeho města poskytla dětem možnost získat nové zkušenosti a poznat skutečný svět, který je obklopuje mimo rodinu a mateřskou školu.

Díky projektu se nám podařilo:

Zvýšit zapojení dětí z ohrožených sociálních skupin do předškolních programů a zlepšit informovanost a poradenskou podporu rodin. Dosáhnout

lepší informovanosti a citlivosti veřejnosti k respektování různorodosti a pochopení potřeb rodin a dětí ze zranitelných skupin. Iniciovat více akcí, které přispívají ke zlepšení situace ekonomicky znevýhodněných rodin.

Zlepšit koordinaci a spolupráci příslušných účastníků při poskytování podpory rodinám a dětem ze zranitelných skupin.

Po realizaci těchto aktivit v našem městě jsme dospěli k závěru, že pouze kontinuální a partnerskou prací je možné zajistit kvalitní předškolní program a pomoci rodinám rozvíjet jejich rodičovské kompetence.

Kontaktní údaje:

Koordinátorka projektu: Tatjana Lojovič,
Mateřská škola Zrenjanin, Karadžičeva 3a,
Zrenjanin

Telefon: 023 561 505

www.predskolskazr.edu.rs

Podpora rovných příležitostí rozvoje a učení pro děti a rodiny ze zranitelných skupin

Organizace:

Koordinátorka projektu - Biljana Mrkonjić,
Sdružení občanů "Liga pro zdraví", partneři projektu - Město Šabac, Mateřská škola "Naše dítě", Zdravotní středisko "Dr. Draga Ljocic", Centrum pro sociální práci "Šabac" - 2020

Lokalita: venkovská sídla na území města Šabac,

Srbsko.

Náklady projektu: 40.000,00€

Problémy, se kterými se místní samosprávný celek potýká, jsou nízká pravidelnost docházky a malé začlenění do systému předškolního vzdělávání u dětí ve věku 3 až 5,5 let ze zranitelných skupin, a to jak ve venkovských oblastech, tak ve městech. Jedná se o děti z romské populace, děti osamělých rodičů, z chudých rodin a také všechny rodiny, žijící v odlehle venkovské oblasti. Vzhledem k roztržitosti vesnic a osad je často nemožné využívat veřejnou dopravu, i když je zdarma. U mladších dětí je problémem často chudoba, nedostatečná informovanost o již existujících programech raného rozvoje, ale také nedostatečné povědomí o důležitosti včasného zařazení dětí do předškolního vzdělávání.

Je třeba zajistit technickou podporu ve smyslu zajištění dopravy pro děti ze vzdálených vesnic a také odbornou podporu v oblasti rozvoje rodičovských kompetencí a zvýšit povědomí rodičů o významu předškolního rozvoje.

Častým problémem je také nedostatečná informovanost rodičů o právech ze sociální, zdravotní a vzdělávací oblasti. Služby, které se těmito aktivitami zabývají, většinou působí v terénu jako intervenční, nikoliv jako poradenské a informační. Proto je nutný kontinuální pobyt v terénu v osadách a poskytování přímé podpory. Pedagogové a odborní spolupracovníci předškolního zařízení se ve spolupráci s místní samosprávou (romský koordinátor, vedoucí místních úřadů, matrika), centrem sociální práce a zdravotním střediskem většinou zabývají prevencí (mapování, informování, poradenství a vzdělávání v terénu). Prostřednictvím svých projektů (tisk letáků apod) přispívají pediatři, služby domácí péče a nevládní organizace.

Cílovými skupinami projektu byly děti od narození do 6,5 let a těhotné ženy a jejich rodiny, zejména ze zranitelných sociálních skupin (dětí z rodin s nízkým

socioekonomickým statusem, romské národnostní menšiny, děti se zdravotním postižením);

Bezplatná doprava umožňuje 20 dětem, žijícím v odlehlých vesnicích, mít možnost pravidelně denně navštěvovat přípravný předškolní program.

Herna v Petlovači fungovala každý den pro 25 dětí.

Mobilní tým navštívil 150 rodin.

Výsledky projektu jsou:

- zvýšení účasti dětí ze sociálně slabých skupin v předškolních programech zajištěním bezplatné dopravy dětí a zajištěním pravidelné docházky, lepší informační a poradenská podpora rodin v osadách z hlediska vzdělávacího, zdravotního, sociálního a právního. Pochopení potřeb rodin a dětí ze sociálně slabých skupin a více aktivit, které přispívají ke řešení finanční situace ekonomicky znevýhodněných rodin.

- děti ze zranitelných skupin budou mít lepší možnosti účastnit se programů pro děti nebo pro děti a rodiče v mateřských školách a komunitě, prostřednictvím nabídky nových programů, hřišť, návštěv divadelních představení a podobně.

- zlepšení rodičovských kompetencí ve velkém počtu rodin, prostřednictvím mobilního poradenství, mobilní školy rodičovství, programu "Rodinný klub" pro rodičovské páry, ale také společných rodičovských setkání a akcí, jejichž realizátory jsou rodiče a děti.

- zlepšení koordinace a spolupráce

relevantních účastníků při poskytování podpory rodinám a dětem z ohrožených skupin (v oblasti zdravotnictví, sociální ochrany a vzdělávání) prostřednictvím Protokolu o spolupráci, který definuje cíle, povinnosti a činnosti jednotlivých sektorů, zahrnuje databázi rodin a dětí z ohrožených sociálních skupin a zajišťuje udržitelnost v rámci místní samosprávy.

Kontakt:

Koordinátorka projektu - Biljana Mrkonjić,

Telefon: 060 3983000,

Email: biljana.mrkonjic@outlook.com.

PU "Naše dítě", 015 304750,

info@nasede.org

C3 - Integrace zranitelných menšin - Česká republika

Brožura: Povědomí národnostních menšin o životě na Rychnovsku

Ivana Syrovátková, studentka Gymnázia Františka Martina Pelcla v Rychnově n. K.

Tereza Dýčková, studentka Gymnázia Františka Martina Pelcla v Rychnově n. K.

Základní informace:

- Majitel, obec

Autorky brožury Povědomí národnostních menšin o životě na Rychnovsku byly studentky posledního ročníku Gymnázia Františka Martina Pelcla v Rychnově nad Kněžnou. V hodině společenských věd se studentům věnovala paní učitelka Petra Peldová a nabídla jim možnost navštívit workshop s názvem "Demokracie a já" v rámci Evropského týdne mládeže, který pořádá EUTIS, o.p.s.

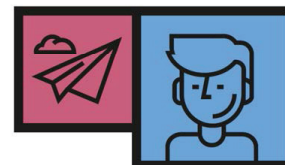
Studenti se mohli dozvědět, jak funguje demokracie a v případě, že jejich projekt uspěl a získal první místo, mít možnost celý nápad financovat a realizovat. Evropský týden mládeže se koná každé dva roky a jeho cílem je propagovat aktivity mládeže, prostřednictvím akcí, pořádaných ve všech zemích,

zapojených do programu Erasmus+. Kromě řady místních akcí, které se konají v každém členském státě, se mladí lidé, účastníci projektů, mládežnické organizace a tvůrci politik setkávají v Evropském parlamentu v Bruselu. Celoevropskou akci organizuje Evropská komise, konkrétně Generální ředitelství pro vzdělávání, sport mládeže a kulturu, v koordinaci s Evropským parlamentem a dalšími generálními ředitelstvími Komise. Na národní úrovni je organizace a koordinace v rukou národních agentur, jako je Erasmus+, které úzce spolupracují se sítí Eurodesk.

Každému ze studentských týmů byl na pomoc přidělen konzultant, kterým byl v tomto případě Michael Murad, projektový manažer EUTIS, o.p.s.. Odborné komisi se nápad studentů líbil a vybrala je k prezentaci na finále konference v Praze, kde získali 2. místo. Studentské projekty se zabývaly širokou škálou témat - od sběru použitého kuchyňského oleje přes třídění odpadu, kulturní a sportovní život ve

EVROPSKÝ TÝDEN MLÁDEŽE

Demokracie a já

Prezentace projektu

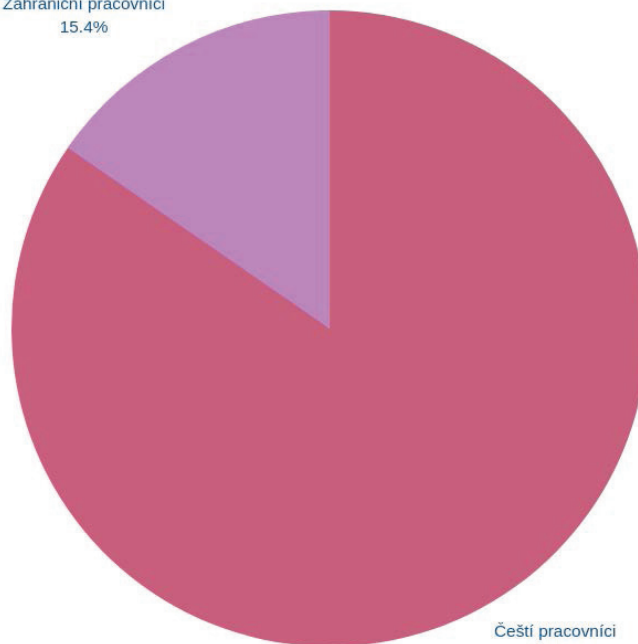
Praha, 20. 5. 2019

městech až po zlepšení podmínek pro vzdělávání. Jednotlivá vystoupení a projekty pak hodnotila odborná porota ve složení Libor Rouček (bývalý místopředseda Evropského parlamentu), Ludmila Johnová (Odbor komunikace o evropských záležitostech, Úřad vlády ČR), Zuzana Wildová (Česká rada dětí a mládeže) a Johana Hošková a Ludmila Vávrová (obě za DZS).

- Jaký problém byl řešen

Průmyslová zóna na Rychnovsku zaměstnává více než 2 000 zahraničních pracovníků. Žijí převážně v ubytovnách a volný čas tráví v centru města, často neumějí česky ani na základní úrovni a nerozumějí českým zvykům, obyčejům a tradicím. Proto mezi nimi a českými občany vznikají konflikty, které přerůstají v přestupky a trestné činy a přispívají ke zvyšování kriminality v regionu. Obě

Zahraniční pracovníci
15.4%

Čeští pracovníci
84.6%

VÍTEJ!

VŠE, CO POTŘEBUJEŠ VĚDĚT

O ŽIVOTĚ NA RYCHNOVSKU

#JsmeNaJedneLodi

skupiny potřebují zvýšit úroveň vzájemné tolerance. Toho lze dosáhnout tím, že zahraniční pracovníci budou více informováni o životě v České republice. Úkolem je vydat brožuru Informovanost národnostních menšin o životě na Rychnovsku, která by byla ve třech jazycích - česky, rusky a polsky. Ruština a polština jsou nejčastěji používanými jazyky mezi zahraničními pracovníky na Rychnovsku. Autoři brožury plánovali navštívit ubytovny v Rychnově nad Kněžnou a okolí a zmapovat hlavní problémy zahraničních pracovníků a zohlednit je v brožuře.

- Umístění

Autoři poskytnou tištěnou brožuru ubytovnám a personálním agenturám. K dispozici by byla také Koordinačnímu centru pro cizince v průmyslové zóně Kvasiny na Rychnovsku. Na brožuře by byl umístěn QR kód, který by odkazoval na webové stránky, které budou cizince v jeho rodném jazyce informovat o aktuálním dění v Rychnově nad Kněžnou a okolí, konkrétně o akcích, sportovních a kulturních aktivitách na Rychnovsku, změnách

otevírací doby obchodů, novinkách z Rychnovska, ordinačních hodinách lékařů, nasměrování na odbornou pomoc apod. Brožura by obsahovala také zvyklosti v České republice a slovníček nejčastějších pojmů a frází. K brožuře se plánují také profily na Facebooku a Instagramu. Pro propagaci brožury chtěli autoři zaslat krátký článek s informacemi o projektu do regionálních deníků a také oslovit regionální televize.

- Cílová skupina (kdo z toho má prospěch?)

Cílovou skupinou, na kterou se projekt zaměřuje, jsou zahraniční pracovníci v průmyslu, především ze zemí východní Evropy - Ruska, Ukrajiny a Polska, kteří přijíždějí za prací na Rychnovsko, konkrétně do průmyslové zóny Kvasiny, kde je majoritním zaměstnavatelem ŠKODA AUTO a.s., kde je cca 9000 všech zaměstnanců, tj. jak českých, tak zahraničních. Řešení bude přínosné pro cílovou skupinu, ale i pro české občany. Pozitivně ovlivní životní úroveň všech obyvatel města.

- Náklady

Brožura je stále ve fázi návrhu a přípravy a zatím nevznikly žádné náklady. Autoři odhadli vstupní náklady na první tisk 500 výtisků na přibližně 4 000 Kč a náklady na jednu brožuru na 7 Kč. Z celkových nákladů vyčíslili 200 Kč na poplatek za webovou doménu, 150 Kč na dopravu vytištěných brožur.

- Výstupy (co bylo vytvořeno - množství, kvalita)

Slova autorek jsou následující: Náš projekt = brožura Povědomí národnostních menšin o životě na Rychnovsku usiluje o pokojné soužití majority (občanů města) a minority (zahraničních pracovníků a dělníků) v Rychnově nad Kněžnou. Chceme přispět k lepší integraci cizinců na místní úrovni, odbourat jazykové a kulturní bariéry mezi oběma skupinami a snížit kriminalitu. Po úspěšném dokončení našeho projektu budou díky brožuře a dalším souvisejícím médiím (webové stránky, Facebook a Instagram) v ruském a polském jazyce zahraniční pracovníci bohatě informováni o životě v České republice a zejména o dění na Rychnovsku, což výrazně pozitivně ovlivní jejich sociální integraci. Cílem brožury bylo informovat cizince o akcích, sportovních a kulturních aktivitách na Rychnovsku, změnách otevřené doby obchodů, novinkách z Rychnovska, ordinačních

hodinách lékařů, seznamu důležitých kontaktů a možnostech odborné pomoci. Brožura by obsahovala také popis zvyků a tradic v České republice, společenských tabu a slovníček nejčastějších pojmů a frází. Tvorba obsahu by měla vycházet také z mapy největších problémů v regionu, kterou by autoři průběžně sledovali za pomoci pracovních agentur, Koordinačního centra pro cizince v průmyslové zóně Kvasiny či správců ubytoven v Rychnově nad Kněžnou a okolí. Brožura by měla být vytištěna ve formátu A5 na lesklém křídovém papíře s počtem stran a obálkou 4 + 8 v oboustranném tisku. Překlad brožury do výše uvedených jazyků by měli zajistit dobrovolníci z řad studentů.

Výsledky/přínosy - příběh úspěchu (čeho bylo dosaženo, jak, proč)

Obě autorky projektu žijí na Rychnovsku, takže se jejich téma projektu přímo dotýká. Vadí jim nezáměr o problém, ať už ze strany vedení města, nebo vedení firem, sídlících v průmyslové zóně. Považují za morálně správné usnadnit národnostním menšinám sociální integraci a podpořit je v jejich integračním úsilí.

Jaké problémy se vyskytly během implementace

Možnost financování a realizace celého projektu v rámci Evropského týdne mládeže s názvem Demokracie a já měl pouze nejlepší projekt, oceněný porotou, který získal 1. místo. Odborné komisi se nápad studentů velmi líbil a vybrala je k prezentaci na finále konference v Praze, kde bohužel získali "až" 2. místo, které nemělo možnost financování, a tak brožura nebyla vytištěna, nebyla zaregistrována doména a nebyl vytvořen profil

na Facebooku ani Instagramu. Po vydání brožury plánovali autoři navštívit také ubytovny v Rychnově nad Kněžnou a okolí a zmapovat situaci po realizaci projektu, tj. po vydání a distribuci brožury. Autoři projektu také plánovali zjistit statistiky kriminality za rok, ve kterém byla brožura vydána, a porovnat je s minulostí.

Rady a doporučení

Autorky projektu vnímají, že je ještě prostor pro zlepšení v propracovanější zpracování brožury a dořešení nákladů na vydání brožury.

Na zpracování projektu neměli mnoho času, protože probíhala maturitní zkouška. Mohli také více zmapovat podobné brožury, jejich vzhled a počet výtisků. Doporučení se týká i samotné realizace projektu, ke které nedošlo, ale mohlo dojít, pokud by autorky nespolehaly na výhru a oslovili například město Rychnov nad Kněžnou, aby převzalo záštitu nad projektem a brožuru vydalo na vlastní náklady. Případně by tuto funkci mohl vykonávat největší zaměstnavatel cizinců ŠKODA AUTO, a.s., což je původce situace v Rychnově.

Kontakty

Hlavní kontaktní osoba: Ivana Syrovátková,
e-mail: syroiv@gmail.com, telefon: 605 555249

Člen týmu: Tereza Dýčková, e-mail: tercadyclova@centrum.cz

Konzultant: Mgr. Michael Murad, project manager
EUTIS, o.p.s., Srbská 2634/28, 612 00 Brno,
email: michael.murad@eutis.cz, telefon: +420
721 823366, www.eutis.cz

Integrace zranitelných menšin

Čtení seniorům v Domovince - denním centru pro seniory

Bc. Hana Skořepová, generální ředitelka a statutární zástupkyně

Bc. Mária Boštíková, sociální pracovnice, iniciátorka aktivit, matka dvou dětí, které studují na Gymnáziu F.M.Pelcla v Rychnově n.Kn.

Základní informace

- Majitel, obec

Aktivita čtení seniorům se uskutečnila v denním stacionáři, který provozuje sdružení PRO-SEN sociálně zdravotní služby, o.p.s., příspěvková organizace města Rychnov nad Kněžnou. Komunitu tvořili klienti denního stacionáře, tamní personál a studenti a učitelé místního gymnázia F.M. Pelcla v Rychnově nad Kněžnou.

Denní stacionář Domovinka poskytuje služby osobám starším 18 let, které potřebují pravidelnou pomoc nebo dohled. Služba se tak snaží odlehčit rodině od péče o osobu blízkou. Je provozován ve všední dny od 6 do 18 hodin, kdy se klienti vrací do svých domovů. V Domovince se o klienty starají komplexně, zajišťují celodenní stravu a pitný režim, dopravu z domova a do domova, nezbytný odpočinek, zvýšenou péči a celodenní dohled. Denní stacionář je umístěn v domě s pečovatelskou službou Penzion Anežka a je určen především lidem, kteří ztratili schopnost být v domácím prostředí bez pomoci druhé osoby a potřebují pravidelnou péči, dále lidem, pobírajícím starobní nebo invalidní důchod, s chronickým duševním onemocněním (demencí), seniorům a osobám se zdravotním postižením.

Domovinka nabízí tyto služby:

- Pomoc při zvládnutí běžných úkonů
- Pomoc při osobní hygieně
- Výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti
- Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
- Sociálně terapeutické činnosti
- Pomoc při uplatňování práv a obstarávání

osobních záležitostí

Služby jsou poskytovány pro obyvatele s trvalým pobytem v Rychnově nad Kněžnou a okolních obcích (Lipovka, Lokot, Litohrady, Městská a Pánská Habrová, Končiny, Dlouhá Ves, Roveň, Jámy, Dubno),

v Černíkovcích, Domašíně, Solnici a Ješteticích.

V oblasti sociálně zdravotních služeb v oblasti kromě denního stacionáře Domovinka fungují ještě dva domy s pečovatelskou službou se 76 byty a Domov pro seniory se stacionářem pro cca 30 osob. Sociální služby PRO-SEN byly v říjnu 2022 oceněny cenou Ministerstva zdravotnictví ČR Makropulos jako nejlepší v republice a také speciálně za unikátní propojení zdravotně-sociálních služeb a péče o klienty.

- Jaký problém byl řešen

Denní centrum pro seniory Domovinka oslovili studenti Gymnázia Františka Martina Pelcla s nabídkou čtení knih. Studenti nemohou vzhledem k věkovému limitu docházet sami, proto je vždy doprovázel pedagog. Pedagogický doprovod byl jistotou pro studenty, pro středisko i jeho klienty, protože za běžných podmínek není možný pohyb osob po areálu. Studenti ve věku 13 až 17 let docházeli ve dvojicích, každý den od pondělí do pátku na hodinu a půl, vždy po vyučování, mezi 14.00-16.00 hodinou. Mnoho klientů Domovinky trpí demencí a pedagog měl tedy také usnadnit komunikaci a zároveň plnit roli garanta rozhodnutí, který ze studentů bude poslán ze školy do domova pro seniory. Později se dvojice ustálily a studenti chodili víceméně ve stejný den a čas a ve stejných dvojicích.

Na začátku přišlo na čtení a setkání se studenty asi 9 klientů, což byl ideální počet, aby senioři dobře slyšeli čtení a udrželi pozornost. S přístavbou a otevřením další části nové budovy začalo na setkání chodit denně 20-25 klientů, což se ukázalo jako

nevyhovující. Zejména proto, že pro klienty bylo obtížné zůstat v klidu a poslouchat mluvené slovo.

Studenti však do Domovinky chodit nepřestali. Od ledna 2019, kdy byla otevřena nová budova domova pro seniory a počet klientů denního stacionáře se zdvojnásobil, se mezi seniory vytvořily čtyři až pětičlenné skupinky, ve kterých byl vždy jeden student, který s nimi hrál různé stolní hry, nejčastěji "Člověče, nezlob se" (Ludo), nebo si jen tak povídal. Pokud studenti nepřišli, měly pečovatelky pro seniory samozřejmě připravené jiné aktivity, např. pletení, šití, vyšívání, pletení věnečků, luštění křížovek, zpívání, cvičení, hraní stolních her typu Člověče, nezlob se (Ludo), sledování filmů apod.

- Umístění

Dům s pečovatelskou službou, Penzion Anežka, Na Drahách 831, Rychnov nad Kněžnou, Česká Republika

- Cílová skupina (kdo z toho má prospěch?)

Aktivita byla zaměřena na seniory v denním stacionáři Domovinka. Denně jej navštěvovalo cca 20-25 osob, část klientů docházela z nedalekého

Domova pro seniory, který má stejného zřizovatele. Přítomnost mladých lidí v denním centru byla osvěžujícím a vítaným zpestřením každodenních programů pro seniory.

Pravidelný kontakt se seniory byl přínosem i pro studenty. Prostřednictvím dobrovolnické činnosti měli možnost posílit mezigenerační vazby a vybudovat si vztah ke starším lidem. Mohli vidět jiné vnímání životní perspektivy.

- Účastníci (kdo pracoval, na čem), realizační tým

Studenti začali navštěvovat denní centrum již v roce 2016. Mnozí z nich si oblíbili některé seniory a senioři si oblíbili je, pravidelně se věnovali společným aktivitám, většinou stolním hrám. Studenty vždy doprovázel pedagog, který byl pokaždé jiný. Studenti byli ve věku 13-17 let. Koordinaci celé akce měla na starosti sociální pracovnice Mária Boštíková z denního centra a za gymnázium učitelka Milena Lockerová.

- Náklady

Tato dobrovolnická činnost si nevyžádala žádné náklady, pouze čas účastníků a chuť se účastnit. Všechny stolní hry, které studenti se seniory hráli,

byly majetkem denního stacionáře. Knihy, které studenti seniorům četli, si přinesli sami a byly jejich majetkem, majetkem doprovázejícího učitele nebo zapůjčené z knihovny střední školy.

Výstupy (co bylo vytvořeno - množství, kvalita)

Dobrovolnická činnost studentů začala v roce 2016 a postupně se zvyšovala její pravidelnost a intenzita. Denní návštěvy byly přerušeny pandemií Covid-19 na začátku roku 2020. Jednalo se o stovky setkání.

Studenti trávili čas se seniory aktivně, četli jim knihy, hráli hry nebo si jen tak povídali.

Výsledky/přínosy - příběh úspěchu (čeho bylo dosaženo, jak, proč)

Studenti zpříjemňovali seniorům odpoledne každý den. Předčítali jim z knih, hráli spolu stolní hry nebo si povídali. Kromě zážitků a dobré nálady přinesli studenti do Domovinky energii a mládí – kvality, kterých se seniorům již tolik nedostává. Senioři byli velmi vděčnými posluchači a vše nové

je obohacovalo. Přicházeli na jiné myšlenky, zapojovali a trénovali svůj mozek, což zpomaluje jejich senilitu. Setkání bylo přínosné i pro druhou stranu. Studenti se zlepšili v komunikaci a navázali vztah se starými lidmi.

Jaké problémy se vyskytly během projektu

Aktivitu "čtení seniorům" zastavila pandemie COVID-19 na jaře 2020. Od té doby jsou návštěvy a přístup cizích osob do budovy Domovinky z bezpečnostních důvodů zakázány. Seniori byli

nejohroženější skupinou.

Rady a doporučení

Aktivita čtení knih pro seniory je vhodná spíše pro menší počet osob, přibližně pět. Záleží na tom, jak dobrý mají posluchači sluch a jaký je jejich psychický stav.

Smysluplně strávený čas v denním centru zahrnoval také hraní her a pouhé povídání. Pokud si studenti přišli se seniory popovídat, bylo jim doporučeno, aby si s sebou přinesli jednu starou fotografii.

To seniory okamžitě iniciovalo ke vzpomínkám, více přemýšleli a přišli na jiné, často lepší myšlenky.

Dobrym nápadem se ukázalo i předvedení a ukázka prezentací, které si studenti připravovali jako domácí úkol na střední školu. Mohlo to být téma ze zeměpisu, přírodopisu, občanské nauky nebo cizího jazyka, v podstatě cokoli. Každá nová informace byla pro seniory velmi obohacující a vytrhla je z každodenního stereotypu.

Kontaktní údaje:

PRO-SEN sociálně zdravotní služby, o.p.s.

Na Drahách 1826

516 01 Rychnov nad Kněžnou

T: 494 532 959

E: info@pro-sen.eu

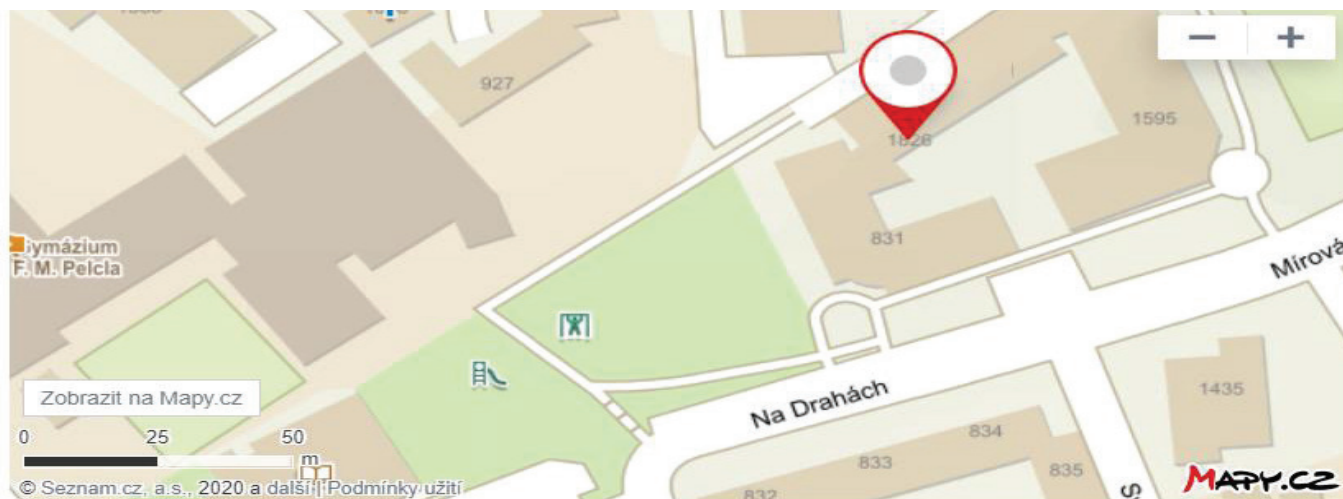
W: www.pro-sen.eu

IČ: 27467686

DIČ: CZ27467686

Bankovní spojení ČS a.s.,

č. účtu: 1240840329/0800

Bc. Hana Skořepová
výkonná ředitelka
tel: 608 768 911
hana.skorepova@pro-sen.eu

Bc. Mária Boštíková
sociální pracovnice denního centra
tel: 724 784 181
soc.pracovnice@pro-sen.eu

Lenka Gregorová
asistentka ředitelky
tel: 494 532 959
lenka.gregorova@pro-sen.eu

Část B: Návrhy projektů na základě CANLI C1-C3 vzdělávacích aktivit

Příručka se skládá ze dvou hlavních částí: obsahuje několik osvědčených postupů, shromážděných partnery projektu, kteří inovativním způsobem zachovávají, využívají a provozují průmyslové kulturní dědictví. Partneři tyto případy popsali, zdůraznili jejich přínos a přinesli podrobnosti o jejich uživateli, umístění, přenositelnosti a přínosu pro společnost. Partneři shromáždili, zpracovali a přeložili postupy svých projektových partnerů a diskutovali o nich se skupinou mladých lidí (třída, klub, nevládní organizace, neformální skupina nebo skupina místních obyvatel). Mladí lidé následně navrhli inovativní přístup k zachování, využití a provozování opuštěného průmyslového kulturního dědictví ve svém okolí. Nejlepší navržená metoda / iniciativa mládeže byla připravena ve formě návrhu projektu, a měla tak šanci být použita jako ústřední téma jednoho bloku / sezení v rámci výuky, učení, školení mobility partnera projektu. Hostitelští partneři organizovali iniciativy mládeže z vlastních a manažerských zdrojů a poskytli hostujícím školitelům / učitelům mládeže praktický příklad vzdělávací iniciativy, která zapojila mládež jako odpovědné vykovavatele. Hostitelští partneři byli rovněž zodpovědní za šíření a využívání výsledků této iniciativy mládeže. Konečné produkty jsou podrobně vysvětleny a popsány v druhé části příručky. Každý partner připravil jeden osvědčený postup, vybraný z hodnotných zdrojů a vyzkoušel je se svou skupinou mládeže (za asistence vlastních vedoucích mládeže). Očekávaný dopad tohoto výstupu byl dvojitý: jako zdrojový materiál pro školitele mládeže a mládežnické skupiny pro činnost a školení v oblasti ochrany kulturního dědictví a jako příručka osvědčených postupů pro vlastníky a správce nemovitostí (např. obce a podniky), jaké inovativní využití je možné u zaniklých a opuštěných průmyslových areálů. Věříme, že díky publicitě, pozornosti mladých lidí a kreativitě jsme přinesli do tématu "svěží vítr" a přispějeme ke změně přístupu vlastníků a správců nemovitostí, včetně městských architektů.

C3 - Zachování kulturního dědictví a řemesel v lese - Slovensko

Cílem projektu je zvýšit povědomí dětí, mládeže a seniorů o environmentálních a kulturních hodnotách přírody a podpořit vznik environmentálních služeb a aktivit, které vytvářejí znalosti a nezapomenutelné zážitky.

Kromě zdravotních dopadů na obyvatelstvo zvýšila pandemie Covid také míru agresivity, duševních poruch, ale také závislosti na sociálních sítích. V návaznosti na pandemii Covid je třeba obnovit a zvýšit informovanost a aktivní účast dětí, mladých lidí a starších osob na aktivitách, které podporují ochranu přírody a šetrné využívání jejích produktů a darů, a to včetně aktivit, které zvyšují pohodu

skrze fyzické a manuální aktivity. V bezprostředním okolí a v městské zástavbě druhého největšího města na Slovensku není dostatek center, která by se zaměřovala na ekologické aktivity zaměřené na ochranu přírody a šetrný pobyt v přírodním prostředí. Projekt navazuje na úspěšné aktivity Městských lesů Košice, které ve spolupráci s žadatelem obnovily lesní chaty a střediska lesních škol. Na rozdíl od Maďarska a České republiky je Slovensko v koncepci fungování lesních škol a státem či kraji podporovaných environmentálních center málo rozvinutou zemí. To se týká i volnočasových aktivit, jako jsou skateparks, bikeparks a naučné stezky nebo jiná centra v přírodě. Projekt je zaměřen na environmentální vzdělávání a aktivity dětí, mládeže a seniorů v zájmových oblastech projektu a také na stávající programy a iniciativy žadatele, podpořené z předchozích projektů. Aktivity projektu jsou přizpůsobeny potřebám a zájmům cílových skupin a zapojují členy těchto skupin do jednoho i vícedenních programů poutavou, atraktivní participativní formou.

Projekt rozvíjí a doplňuje stávající programy a

iniciativy Karpatského dřevařského centra, které žadatel založil v Košickém lesoparku. Cílové skupiny projektu budou aktivně zapojeny do vzniku, testování a provozu následujících programů:

- obnova historických důlních děl v Košickém lesoparku
- korálková výzdoba plvodních obyvatel Ameriky a řemesla pro ohrožené skupiny obyvatelstva
- hudba, řemesla a zachování kulturního dědictví
- kreativní fotografování
- dílna na recyklaci kůže z kožených oděvů a kožichů.

Cílová skupina: děti a mládež od 15 let a senioři nad 50 let, kteří se aktivně zapojí do realizace tohoto konceptu lesního centra. Pro výše uvedené participační programy je nutné pořádat víkendové akce, denní programy a krátkodobé letní tábory. Projekt budou organizovat pracovníci a členové sdružení Legend Foto s bohatými zkušenostmi s přípravou, realizací a vyhodnocováním místních i velkých mezinárodních projektů.

Harmonogram realizace projektu:

Září: Dokončení programů, instalace řemeslných pracovišť a zřízení webových stránek programu a sociálních sítí.

Říjen: Pilotní testování workshopů a jednodenních akcí s cílovými skupinami.

Listopad: Realizace workshopů a dílen, vyhodnocení a šíření výsledků a dokončení programu pro rok 2023 (plán následných opatření pro rok 2023)

Jaro 2023: Obnova historického portálu dolu v košickém lesoparku.

Tento program je určen pro zranitelné skupiny (např. děti a dospělí s duševní poruchou, účastníky s Downovým syndromem, jejichž znalosti a dovednosti se díky programu rozšíří a uplatní je v jejich dalším každodenním životě). Dalším výsledkem projektu bude existence udržitelných programů a iniciativ žadatele v Karpatském lesním dřevařském centru.

Projekt přispěje ke změnám ve využití volného času této specifické cílové skupiny (zvýšení úrovně dobrovolnictví, zejména v oblasti umění, řemesel a

hudby).

Projekt prokazatelnělepší vzdělávání a volnočasové služby pro specifické skupiny ohrožených osob. Účastníci akcí a programů (po absolvování) budou hodnotit úroveň svých úspěchů i zvýšení znalostí v oblasti vybraných řemesel a umění. Projekt doplní již probíhající projekty spolupráce žadatele se zahraničními partnery (3 projekty Erasmus+) a umožní jak spolupráci, tak šíření dobrého jména lesnického centra v zahraničí. Technické zázemí, organizační struktura a dobrovolnická základna i atraktivní programy a akce (v roce 2023 bude uspořádáno cca 10 akcí pro více než 60 účastníků) jsou zárukou udržitelnosti výsledků projektu. Všechny aktivity, prezentované v projektu, jsou promyšlené a dlouhodobě udržitelné. Jsou a budou navázány na stávající infrastrukturu a zázemí a umožní dlouhodobě udržet atraktivní a užitečné akce pro cílové skupiny.

Návrh rozpočtu :

Venkovní bateriová světla a blesky pro fotografování s mobilním pozadím a softboxy - 4500 EUR

Skleněné korálky, nitě, jehly a textil pro korálkování a řemesla pro zranitelné skupiny - 200 EUR

Tisk not, textů a nákup píšťal a fujar - - 400 EUR

Celkem 5 100 EUR

C 3 - Ochrana přírody, zmírňování dopadů změny klimatu - Maďarsko

Městská mapa stromů

Cílem projektu je zvýšit povědomí mládeže o přírodních hodnotách, o tradicích, propojit generace a zorganizovat společné akce, na kterých různé skupiny zažijí nezapomenutelné aktivity a zážitky, při kterých zároveň lépe poznají a zamilují si své město.

Aktivity projektu jsou přizpůsobeny věku a zájmům cílových skupin. Jedná se o sérii jednodenních

programů ve městě, v přátelské komunitě lidí se společným zájmem a ochotných udělat něco pro zlepšení svých životních podmínek.

I v našem městě, které bylo považováno za jedno z nejbohatších na zeleň, parky a aleje, je mnoho případů, spojených s kácením či poškozováním stromů v rámci "rozvoje". V posledních desetiletích se zelené plochy radikálně zmenšily, kvůli novým náměstím, panelovým domům a obchodním čtvrtím.

V důsledku toho se kvalita ovzduší ve městě stala jednou z nejhorších v zemi a často se objevuje varování před nebezpečnou úrovní koncentrace škodlivin. Podle nových výzkumů dospělý člověk za běžný den vdechne 12 kg vzduchu, ve srovnání s 1-2 kg jídla a 2-3 kg nápojů. Je tedy zřejmé, že kvalita ovzduší je z hlediska kvality života velmi důležitá.

Projekt se skládá z aktivit, spojených s inventarizací stromů v našem městě. V rámci projektu je vytvořena webová aplikace, do které mohou účastníci přispět průzkumem stromů ve svém regionu. Kromě samotného průzkumu poskytuje tento projekt rámec mnoha různým souvisejícím aktivitám.

Cílové skupiny projektu budou aktivně zapojeny do průzkumu a realizace následujících programů:

- Teoretický úvod: Proč mapovat stromy? Jak to, že není mapa stromů již k dispozici? Kdo rozhoduje o tom, který strom ve městě pokácet?
 - Představení aplikace
 - Bezpečnostní pokyny
 - Druhy stromů, rozpoznávání, měření
 - Volně žijící živočichové v městských stromech (druhy, co pro ně můžeme udělat)
 - Setkání s místním orgánem správy lesů
 - Praktické činnosti pro volně žijící živočichy ve městě (hnízdění ptáků, zavlažovací akce v letních vedrech)
 - Protesty proti investicím, které ničí zbytky přírodních hodnot našeho životního prostředí
 - Organizované exkurze se zvláštním zaměřením na konfliktní oblasti nebo přírodní hodnoty, chráněné stromy
 - Focení, např. zachyťte okamžik, fotografická soutěž,

Cílová skupina: obecně obyvatelé Nyíregyházy, speciálně mladí lidé od 14 do 25 let, starší lidé, kteří se aktivně podílejí na realizaci aktivit sdílením svých

znalostí a zkušeností a času.

K participaci na výše uvedených aktivitách potřebujete pouze mobilní telefon, vycházkovou obuv nebo holínky a několik přátel.

Projekt budou organizovat členové Zelené akční skupiny a členové různých nevládních organizací, působících ve městě, zaměřených na tradice, klimatickou politiku a sociální aktivity, zlepšující kvalitu života.

Harmonogram realizace projektu:

Každý den je vhodný pro sledování stavu městských stromů, individuálně nebo v malých skupinkách, neboť se jedná také o aktivitu vhodnou pro budování komunity.

Výsledkem projektu bude dokonalá databáze s aktuálním stavem stromů ve městě. V případě jakýchkoli investic ji lze překrýt plánovanými stavebními záměry a okamžitě identifikovat konfliktní zóny. Může pomoci vyhnout se případům, kdy se již investice dostane do fáze, kdy není šance na změnu, a zachránit tím život stávajících stromů.

Účastníci tuto průzkumnou činnost vykonávají jako dobrovolníci pro společné blaho, což pozitivně ovlivňuje ostatní, aby byli ochotnější se podobných aktivit účastnit.

Účastníci se stávají nadšenějšími a vnímavějšími vůči místu, kde žijí, hlouběji ho poznávají a stávají se odpovědnějšími za jeho hodnoty.

Priority rozpočtu:

Vzhledem k tomu, že tyto činnosti nejsou nákladné, ale spíše časově náročné, je tento projekt ideální pro občanské iniciativy, které mohou zapojit dobrovolníky.

Vývoj aplikace je rovněž přispěním dobrovolníků. Rádi ji vytvoří například studenti programování z místní univerzity.

C 3 - Ochrana přírody, zmírňování dopadů změny klimatu – Srbsko

Zvyšování povědomí občanů Středního Banátu v tématech týkajících se opatření v oblasti populační politiky. Projekt se zabývá problematikou reprodukční politiky a jeho cílem je zvýšit povědomí občanů, zejména mladých párů, které mají problémy s početím, a také studentů středních škol prostřednictvím vzdělávání mezi vrstevníky, v oblasti populační politiky.

Plánované aktivity projektu jsou:

1. Uspořádání hry - Jako jeden ze způsobů, kterým lze přiblížit téma reprodukčního zdraví cílové skupině žáků, bude uspořádána divadelní hra. Představení se bude konat v Sečnje, Nove Crnje, Žitišti a Zrenjaninu.

2. Uspořádání 4 panelů na témata populační politiky (mateřství, umělé oplodnění, poradenské centrum pro mladé lidi - reprodukční zdraví...)

3. Propojení a spolupráce s regionálními médii, která budou o této činnosti informovat (projekt plánuje speciální mediální kampaň, která se bude zabývat populační politikou v okrese prostřednictvím regionálních novin Zrenjanin).

Projekt bude realizován ve spolupráci s úřadem pro mládež města Zrenjanin, s poradenským centrem pro mládež města Zrenjanin a také ve spolupráci s obcemi, na jejichž území budou aktivity projektu realizovány.

Mladé manželské páry

Průměrný věk matky při narození dítěte v roce 2016 v okrese činil 28,4 roku, což je o 3 roky více než v předchozím roce. Vzhledem k nedostatečné informovanosti a vzdělanosti obyvatelstva v oblasti sexuality a reprodukčního zdraví, velkému počtu potratů, šíření pohlavně přenosných nemocí, jakož i odkládání porodů, je výskyt neplodnosti stále rozšířenější. Vytvoření předpokladů pro zdravý start do života, růst a vývoj novorozenců a malých dětí předpokládá zapojení zdravotnického systému do péče o děti a jejich zdraví, prevenci a včasné

odhalení zdravotních poruch u matek a dětí, jakož i přípravu rodičů k podpoře správného fyzického a psychosociálního růstu a vývoje dítěte. V zájmu výše uvedených dopadů je naším cílem prostřednictvím tohoto projektu poskytnout další informace manželským párům uspořádáním série fór. Ta se budou věnovat následujícím tématům: Mateřství - BMPO - biomedicínsky asistované oplodnění - co to obnáší, kdy a jak začít a co mě čeká - lékařské aspekty, BMPO - náklady na odložený porod - zdravotní, sociologické, psychologické, demografické - právní aspekty, BMPO - neúplná rodina - společenské odsouzení nebo podpora, zabývám svým postojem národ?

Mládež (středoškolský věk)

Reprodukční zdraví dospívajících ovlivňuje mnoho faktorů, z nichž nedostatečná výchova mládeže má největší vliv. Reprodukční zdraví značně zhoršuje kouření, užívání alkoholu, užívání drog a předčasný pohlavní styk bez ochrany. Z toho všeho vyplývá, že dnešní mladí lidé stále více a častěji trpí pohlavně přenosnými chorobami, které dále ovlivňují reprodukční zdraví. Mladí lidé potřebují odpovídající vzdělání v oblasti všech typů rizikového chování a ochrany zdraví obecně. Tímto způsobem by se zvýšilo povědomí o škodlivosti užívání drog a alkoholu a rizicích předčasného pohlavního styku. Za účelem zvýšení informovanosti mladých lidí se plánují následující akce: fórum pro mladé a jejich rodiče na téma reprodukčního zdraví - rizikové chování, partnerské vztahy, prevence - ve spolupráci s poradenským centrem a úřadem pro mládež - vrstevnické představení na téma reprodukčního zdraví, jehož realizace by přispěla ke zvýšení informovanosti mladých lidí o všech preventivních opatřeních v každodenním životě. Všechna tato témata jsou velmi aktuální jak na místní úrovni, tak na úrovni celonárodní. Doposud byly realizovány malé projekty zabývající se touto problematikou na místní úrovni, ale se slabými výsledky. Náš projekt a zapojení všech relevantních organizací do realizace projektových aktivit dosáhne většího účinku a lepšího zapojení zejména mladých lidí do komunitních aktivit.

Aktivita 1- Organizace hry 1000 EUR

Aktivita 2- Organizace tribun 2000 EUR

Aktivita 3- Řízení projektu 2500 EUR

Aktivita 4 - mediální kampaň 500 EUR

C 3 – Ochrana přírody, zmírňování dopadů změny klimatu – Polsko

“Lépe se navzájem poznat”

Ruská invaze na Ukrajinu způsobila globální krizi a přinesla válečnou hrozbu do zemí Západní Evropy.

Zatímco ukrajinské jednotky bojují za osvobození z ruského vlivu a za svobodu, tisíce Ukrajinců, aby si zachránili život, opustili zemi svůj majetek a uprchli do sousedních zemí, především do Polska (zejména do Podkarpatské Rusi). Odhaduje se, že v Polsku žije asi 3 miliony ukrajinských uprchlíků, z nichž většinu tvoří ženy a děti. Tato skutečnost si vynucuje nutnost jejich sociální a kulturní integrace, a to i přes mnohé podobnosti mezi oběma národy. Děti a mladí lidé, kteří již se v Polsku usadili (zejména ti, kteří jsou ubytováni v Podkarpatské Rusi) se přizpůsobují nové situaci, podmínkám a jazyku.

Dospělí se snaží získat zaměstnání a mladí začali navštěvovat polské školy. Navzdory mnoha kulturním podobnostem stále existují určité rozdíly a problémy, které je třeba řešit. Mladá generace obou národů má omezené znalosti o kultuře a tradicích svého souseda.

Jednodenní program o kultuře a tradicích by byl skvělou příležitostí k vzájemnému poznávání se a zároveň by usnadnil život uprchlíkům. Polská i ukrajinská mládež, jejich učitelé a dobrovolníci by se mohli setkat a zúčastnit se programu “Lépe se navzájem poznat”. Program by zahrnoval např:

- Jak dobře znáš tradice svého souseda - kvíz
- Podrobné prezentace typických ukrajinských / polských kulturních tradic
- Kulturní rozdíly a jejich překonávání - brainstorming / sběr nápadů

Výsledkem workshopu by bylo lepší vzájemné kulturní porozumění, zvýšení znalostí a rozšíření obzorů mladých lidí ohledně jiné kultury. Kromě toho by mladí lidé získali a rozvíjeli takové dovednosti,

jako je tolerance, porozumění, empatie a ochota bezpodmínečně pomáhat druhým. Všichni by trávili svůj čas aktivním zapojením do sblížení se s těmi, kteří budou pravděpodobně po dlouhou dobu součástí jejich společnosti.

Cílovou skupina: Mladí lidé polské a ukrajinské národnosti, studenti, dobrovolníci, pracovníci s mládeží, učitelé, mládežnické organizace.

Přibližný rozpočet:

Pronájem vybavené konferenční místnosti: 400 EUR

Občerstvení a oběd: 400 EUR

C 3 – Bulharsko

Umělecké a řemeslné dílny pro integraci společensky zranitelné mládeže

Cíl: Projekt se snaží řešit sociální problém integrace zranitelných skupin dětí prostřednictvím umění, řemesel a interakce s vrstevníky formou workshopu.

Cílové skupiny: děti a mládež z různých zranitelných komunit - etnické menšiny (Romové), osoby se zdravotním postižením, migrující komunity (Ukrajinci) budou spojeny se školáky a mládeží z běžných škol, dobrovolnickými organizacemi, nevládními organizacemi. Místní umělecká a řemeslná komunita bude vyzvána, aby nominovala odborníky z řad svých členů, kteří budou působit v roli lektorů a instruktorů pro smíšené skupiny mládeže. Ti budou vyučovat a předávat dovednosti v oblasti své umělecké profese nebo řemesla.

Možnými tématy workshopů budou: modelování z hlíny, terakotové sochařství, fotografie, malba a kresba, pletení, vyřezávání ze dřeva, výroba martenic a panenek, recyklované umění, hudba, tanec, origami, výroba suvenýrů atd., v závislosti na dostupných kompetencích, talentu a zájmech. Motivy z pohádek, populárních knih a kreslených filmů budou využity k tomu, aby se podnítila představivost a vytvořilo prostředí pro spontánní rozhovory. Děti a mládež se ve smíšených skupinách budou učit dělat různé věci společně, zapojovat se do hudebních

aktivit, hrát kreativní hry, vyrábět umělecké předměty a řemeslné výrobky a ty pak atraktivně prezentovat, hrát představení, fotografovat, a užívat si další volnočasové aktivity, jako např. pikniky, výlety atd. Učitelé, rodinní příslušníci ohrožených dětí a mládeže, jakož i terénní pracovníci, odborníci (lékaři, rehabilitační specialisté, psychologové, animátoři) budou pozváni, poučeni a vyškoleni jako bezpečnostní a podpůrná síť během vnitřních i venkovních aktivit a workshopů. Výsledky z workshopů budou prezentovány na výstavě, která bude zaštitěna místními médii: tradičními, elektronickými a sociálními. Zvláštní část bude věnována fotografiím terakotových soch z Terra Muzea Kikinda v Srbsku. Budou poskytnuty informace o Mezinárodním sympoziu Terra v Kikindě, které muzeum každoročně pořádá v průběhu července. Talentovaná a zainteresovaná mládež bude podporována ve zvážení vypracování svých portfolií a, po dosažení dospělosti, k přihlášení k účasti na Sympoziu.

Projekt bude trvat tři měsíce, v teplé části roku. Zahrnuje přípravu, pronájem prostor a zajištění materiálu, vybavení a zařízení pro dílny, zajištění odpovídající dopravy a stravování, případně ubytování, nábor lektorů a instruktorů, jakož i učitelů a terénních odborníků, organizaci a propagaci výstavy a představení a uspořádání tiskové konference.

Workshopy budou probíhat v průběhu školních

prázdnin po dobu tří až pěti dnů, pokud to bude možné.

Projekt přispěje k rozvoji mladých účastníků jako kreativních, komunikativních a tolerantních osobností. Posílí jejich sebevědomí, sebeúctu a pocit sounáležitosti s kolektivem společenství umělců a přátel. Budou povzbuzováni k všímavosti, citlivosti k potížím druhých a vstřícnosti, k formulování vlastních myšlenek, k otevřenosti vůči myšlenkám ostatních a aby si vyměňovali zkušenosti a názory bez předsudků, pozitivně a přátelsky - to vše jsou vlastnosti jedinců dobře začleněných do společnosti.

Celkové náklady na realizaci projektu budou činit 8000 EUR.

C1 - Česká republika

“Bud’ aktivní, bud’ zodpovědný”

Úvod:

Mnoho lidí žije ve svých bublinách a stereotypch, a přestože mají povědomí o mnoha aktuálních tématech, ve skutečnosti dobře neznají ani své blízké okolí a komunity. Lidé mají tendenci být velmi nezávislí, žít si svůj vlastní život. Necítí potřebu být propojeni se svým regionem, kořeny nebo jinými lidmi. Je však mnohokrát prokázáno, že ‘spojení’ je klíčovou složkou štěstí. Spojení s rodinou, přáteli, komunitou, pocit sounáležitosti, sdílení něčeho, spojení s předky, kulturou, historií a tradicemi regionu; spojení s životním prostředím, přírodou, rostlinami a zvířaty, která žijí kolem. Být “propojený” znamená, že vám na něčem záleží a přirozeně přebíráte zodpovědnost za zlepšování věci kolem sebe, za pomoc druhým a pomoc naší planetě. Najít a vytvořit tato pouta je snazší, pokud znáte své okolí a pokud se aktivně a prakticky podílíte něčem smysluplném, co vás přesahuje.

Naše životní prostředí se skládá ze tří hlavních částí - příroda, ostatní lidé a kultura. Všechny tyto složky dohromady tvoří jedinečnost regionu, ve kterém žijeme. Tímto projektem bychom chtěli představit některá nová a zapomenutá místa ze tří kategorií (životní prostředí, kulturní dědictví, společenské aktivity) místním obyvatelům. Ukázat, že vše má svůj význam, krásu a důležitost a a mělo by být chráněno a oceňováno. Rádi bychom toho dosáhli jednoduchým, interaktivním a zábavným způsobem, prostřednictvím vytvoření mapy se

všemi místy a doporučenými tematickými trasami a brožury s fakty i příběhy o jednotlivých místech a návodem, co kde dělat.

Všechna místa budou označena malými dřevěnými cedulkami a vše bude k dispozici také online pomocí QR kódů.

Cíl: Zvýšit povědomí a odpovědnost místních lidí k místu, kde žijí.

Cílová skupina: mladí lidé, rodiny, školy, odborníci, zainteresovaná veřejnost.

Doba trvání: 36 měsíců

Témata: životní prostředí, kulturní dědictví, sociální aktivity

Aktivity:

Identifikace zajímavých míst - 5 různých míst pro každé téma (5 ekologicky zajímavých / zranitelných míst, 5 míst významných kulturních památek, 5 míst se sociálními aktivitami / problémy).

Příprava schématu interakce pro každé z nich podle následujícího vzoru:

1. Životní prostředí:

Odpovězte na konkrétní otázku týkající se místa, nakreslete / vyfotografujte nějakou rostlinu nebo živočicha, udělejte něco užitečného (posbírejte odpadky, odstraňte invazivní rostliny, vysaďte nějaký místní druh, postavte úkryt pro zvířata atd.)

2. Kulturní dědictví:

Odpovězte na konkrétní otázku týkající se místa, proveďte nějaký výzkum o historii a tradicích, vztahující se k danému místu, vymyslete nějaké aktivity / řešení (ochrana památky, akce, propagace atd.)

3. Společenské aktivity:

Zapojte se jako dobrovolník, vymyslete nové aktivity a vyzkoušejte je, komunikujte s klienty (rozhovor, čtení knihy atd.).

Vytvoření mapy, brožury s úkoly a online aplikace s místy

Naplánování kampaně - dny otevřených dveří,

CANLI - Karpatská síť světla

exkurze, semináře, procházky, besedy s odborníky a místními obyvateli, akce.

Zapojení cílových skupin - prostřednictvím místních škol nebo neformálního vzdělávání

Jeden kontaktní učitel v každé škole - každá škola bude mít 3 ambasadory (životní prostředí, kulturní dědictví, společenské aktivity), kteří budou aktivizovat žáky, přátele, rodiny.

Spolupráce s odborníkem na daná témata, odborníci budou pravidelně školit a mentorovat ambasadory.

Každoroční soutěž mezi třemi tématy (životní prostředí, kulturní dědictví, sociální aktivity):

- kolik lidí je navštívilo,
- kolik bylo pořízeno fotografií,
- kolik práce bylo vykonáno.

Výstupy:

Papírová mapa - výkres - oblasti se všemi zajímavými místy, GPS kódy a qr kódy, které zobrazují informace o každém místě a úkoly, které by se tam měly vykonat.

Brožura s vyznačenými zajímavými místy s informacemi, podrobnostmi a příběhy o nich a úkoly, které by se měly na každém místě vykonat.

Malé dřevěné cedulky pro každé místo s úkoly, které by se tam měly splnit.

Interaktivní online aplikace kombinující mapu a brožury.

Rozpočet:

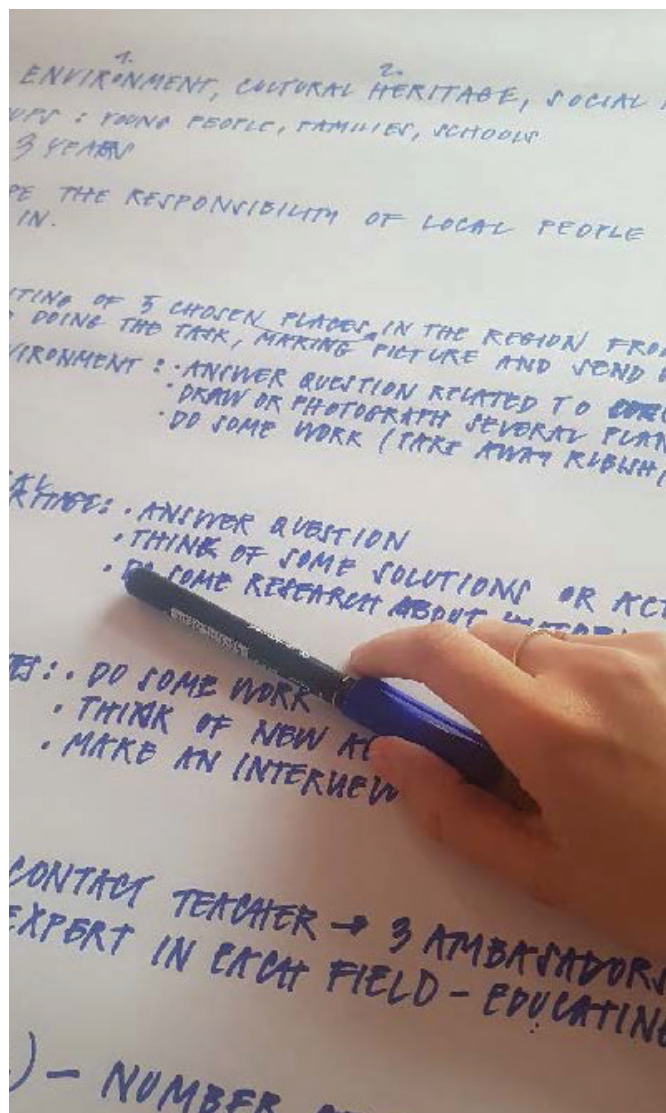
Mzdy projektového týmu, management	18 000 EUR
Platy odborníků, učitelů, ambasadorů	9 000 EUR
Logo, PR, grafika, média	EUR 7 600
Mapa, brožura, aplikace, cedulky	EUR 10 000
Pravidelná údržba míst	EUR 3 600

Kampaň	EUR 6 000
Celkem	EUR 54 200

Výsledky:

Vzdělání a motivování lidí, kteří nejsou lhostejní ke svému životnímu prostředí. Vylepšení významu regionu. Dobrovolnictví.

Bright Colors pro děti

“Naděje je tam, kde je srdce”

O programu:

Bright Colors je nezisková organizace (spolek), která se zaměřuje na budování zdravého vzdělávacího prostředí pro děti a mládež. Zatímco tradiční školský systém často přehlíží individualitu dětí, budování jejich duševní síly a její vyživování, jejich emocionální potřeby a sebevědomí, pro nás je to prioritou.

Po mnoha letech zkušeností s prací s dětmi všech věkových kategorií jsme vyvinuli systém, který se nezaměřuje pouze na vzdělávání a učení, ale také na emocionální potřeby dítěte, což je pro proces učení zásadní. Díky naší metodě “fun learning – učení zábavou” si děti osvojují anglický jazyk, který je nezbytný pro jejich budoucnost a zároveň rozvíjejí své sebevědomí a odhalují možnosti svého růstu.

Věříme, že děti jsou naše budoucnost a uvědomujeme si, že tradiční vzdělávací instituce někdy nejsou schopny plně podpořit kreativitu a individualitu dětí. Proto se snažíme poskytovat naše programy “zábavného učení” v angličtině všem dětem, zejména těm, které pocházejí z ekonomicky znevýhodněného prostředí a ze zranitelných skupin.

Ve společnosti Bright Colors víme, že někdy ke změně celého světa stačí jen malá podpora. Nechme naše děti být dětmi. Místo toho, abychom se snažili je nutit, aby se chovaly jako dospělí, dovolme jim, abychom je mohli učit jako děti.

Naše programy:

Pořádáme zábavné vzdělávací akce v angličtině pro všechny zainteresované instituce, skupiny nebo jednotlivce - taneční workshopy, hudební dílny, výtvarné dílny, workshopy vaření, sportovní aktivity atd.

Dalším typem akcí je představení profesionála, který dětem vypráví o své profesi a představí ji dětem velmi zábavnou formou. V tomto případě se děti dozvídají o dané profesi a zároveň se učí anglicky.

Naše metoda “fun learning” podporuje individualitu, individuální nadání a sebevědomí prostřednictvím výuky anglického jazyka. Zároveň představuje širokou škálu možností osobního růstu dětí a vždy se zaměřuje na jejich silné stránky.

V průběhu let jsme zjistili, že každé dítě reaguje na různé metody výuky odlišně. Uvědomili jsme si, že když 70 nebo 80 % třídy reaguje na jeden určitý způsob výuky, musíme se přizpůsobit zbývajícím 20-30 % třídy, abychom zajistili, že se všichni budou učit podle našich představ a všechny děti měly spravedlivou šanci se látku naučit. Máme za to, že většina dětí dobře reaguje na výuku v zábavném, domácím prostředí. Inspirace pro děti a rozvíjení jejich talentu a tvořivosti je naším cílem a prioritou.

Na našich akcích je důležitým aspektem

multikulturalita a budování mostů napříč kulturami a národnostmi je velkou součástí našeho poselství, které chceme předat, protože většina lektorů, s nimiž spolupracujeme, jsou rodilí mluvčí angličtiny - cizinci žijící v České republice.

Účastníci:

Všimli jsme si, že někteří lektori ve vzdělávacím systému nemají z výuky opravdovou radost a nemají trpělivost, která je potřeba k práci s dětmi. Naši pedagogové jsou hodnoceni tak, aby jsme se ujistili, že mají skutečnou lásku k dětem a k výuce. Naš tým se skládá z rodilých mluvčích, kteří jsou zároveň špičkoví profesionálové v různých tvůrčích oborech. Na každé akci je přítomen i český člen týmu.

Dáváme si záležet na vyhledání těch nejlepších učitelů, protože věříme, že být učitelem je velká výzva, a důležitý úkol, který vyžaduje velkou zodpovědnost, trpělivost a úsilí. Pokud je spokojený učitel, jsou spokojené i děti.

Akce jsou koncipovány formou jednodenních workshopů. Do instituce přijíždí tým 2 až 3 členů

sdužení nebo spolupracovníků, aby vedl akci, ať už ve školách nebo v domovech dětí. Některé akce budou organizovány speciálně pro děti z rodin matek samoživitelek a budou se inzerovat se prostřednictvím příslušných skupin na FB.

“Podělme se, sousedé”

Jedna z velmi zranitelných skupin osob v České republice jsou matky samoživitelky. V posledních letech se situace mnoha rodin ekonomicky i sociálně zhoršila. Mladé rodiny a zejména matky samoživitelky čelí mnoha novým výzvám a mnohem více jich žije na hranici chudoby i ve velkých městech. Dalším velkým problémem matek samoživitelek je sociální izolace, zejména v případě těch matek samoživitelek, které si nemohou dovést platit hlídání a nemají šanci, že by jim pomohli rodinní příslušníci, takže se téměř téměř nedostanou do společnosti. Anonymní styl života ve velkoměstech nepomáhá problému izolace. Obyvatelé čtvrtí se často stěhují a na vytváření hlubších a smysluplných vztahů v komunitách tak není dostatečný čas.

Tento projekt je zaměřen na pomoc matkám samoživitelkám s jejich praktickými problémy každodenního života. Cílem tohoto projektu je pomoci jim v boji proti jejich sociální izolaci a zároveň jim pomoci i ekonomicky a to několika způsoby:

Fyzicky

Komunitní centrum v sousedství:

Poskytnutí fyzického prostoru, místa setkávání, kde by se mohli setkávat lidé ze sousedství a popovídat si, sdílet, pořádat pro sebe malé akce atd.

Stačila by jedna velká místnost s příslušenstvím (koupelna, WC, sklad). Součástí centra bude malá komunitní zahrada

Virtuálně

Vytvořením platformy pro efektivní sdílení (platforma může fungovat prostřednictvím FB skupiny nebo lépe jako samostatná aplikace):

Sdílení potravin - jedna matka se může rozhodnout, že v určitý den uvaří konkrétní jídlo a protože má více ingrediencí, než potřebuje jen pro sebe a své děti, sdělí to prostřednictvím platformy (co má v úmyslu uvařit a kolik porcí) a ve velmi krátkém časovém horizontu dostane prostřednictvím aplikace odpověď, ve které se dozví, jestli nějaká další rodina ze sousedství má zájem o sdílení tohoto jídla. Aplikace umožní se rychle a jednoduše dohodnout na způsobu, jakým příjemce jídlo převezme (příjemce přijde do domu kuchařky a společně se nají, příjemce přijde do domu kuchařky a dostane jídlo s sebou nebo kuchařka doručí jídlo do komunitního centra v dohodnutém čase). Příjemce pak opětuje nabídku v jiný den, který je rovnou dohodnut.

Hlídaní dětí - uzavřená skupina rodičů ze sousedství komunikuje prostřednictvím online platformy své časové možnosti recipročního hlídání dětí. Platforma je navržena tak, aby bylo možné snadno a rychle vykomunikovat, co konkrétní osoba nabízí (den, čas, místo - u mě doma, u příjemce, v komunitním centru...).

Sdílení oblečení, hraček, knih, sportovního vybavení, domácích potřeb atd. - v aplikaci (virtuální platformě) dárce uvede, co chce darovat. Předmět může čekat na nového majitele v domácnosti dárce nebo může být přinesen dárce do komunitního centra. Aplikace (virtuální platforma) umožňuje zobrazit úplný aktuální seznam všech nabízených předmětů v daném okamžiku.

Sdílení nápadů, budování vztahů v rámci komunity - Akce, která se koná jednou měsíčně v komunitním centru. Na každé akci se představí 5 lidí ze sousedství a jejich aktivity, projekty, profese nebo činnost.. Inspirativní společenská událost, na které vystoupí 5 zajímavých aktivních lidí ze sousedství, kteří představí krátkou prezentaci o čemkoli, o co se chtějí podělit.

Tento projekt byl určen pro oblast Podolí, Praha 4, Česká republika. Jedná se o krásnou oblast k bydlení, blízko centra hlavního města, ale zároveň se spoustou přírodních oblastí, parků atd.

Ale i v této oblasti se můžeme setkat se všemi výše zmíněnými problémy matek samoživitelek. V této oblasti se nachází hodně nových obyvatel, hodně nově přichozích mladých rodin. Lidé z okolí se navzájem neznají, někdy se ani nezdraví se svými nejbližšími sousedy. Míra sociální izolace matek samoživitelek a její psychologické důsledky jsou alarmující. Tento projekt by mohl významně zlepšit život a situaci matek samoživitelek nejen v této oblasti, ale všude tam, kde je taková komunitní centra dosud nefungují.